Dz. U. 1991 Nr 88 poz. 400

Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1312, 1366, z 2026 r. poz. 252, 646. 821.

U S T A W A

z dnia 24 sierpnia 1991 r.

o Państwowej Straży Pożarnej[1)]

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Powołuje się Państwową Straż Pożarną jako zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formację, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.

2. Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy:

1) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;

2) organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń;

2a) wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;

3) wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;

4) kształcenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności;

5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych;

[1)] Niniejsza ustawa wdraża w zakresie swojej regulacji następujące dyrektywy:
1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1152 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 105);
2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylającą dyrektywę Rady 2010/18/UE (Dz. Urz. UE L 188 z 12.07.2019, str. 79).

6) prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony ludności;
7) współpraca z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych;
8) współdziałanie ze strażami pożarnymi i służbami ratowniczymi innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych oraz odrębnych przepisów;
9) realizacja innych zadań wynikających z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych na zasadach i w zakresie w nich określonych.

3. Służbę w Państwowej Straży Pożarnej pełnią funkcjonariusze pożarnictwa, zwani dalej „strażakami”.

Art. 1a. Obowiązku doręczenia korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 i 1841), albo publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, o której mowa w art. 2 pkt 8 tej ustawy, nie stosuje się:
1) w sprawach osobowych strażaków;
2) w sprawach osobowych byłych strażaków;
3) jeżeli doręczenie korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi hybrydowej albo publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego mogłoby istotnie utrudniać lub uniemożliwić realizację zadań Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 2. (uchylony)

Art. 3. 1. Zadania przewidziane dla Państwowej Straży Pożarnej w komórkach i jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo przez niego nadzorowanych wykonuje Wojskowa Ochrona Przeciwpożarowa w trybie i na zasadach określonych, w drodze rozporządzenia, przez Ministra Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

2. W Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej mogą pełnić służbę także strażacy Państwowej Straży Pożarnej, wyznaczeni za ich zgodą przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

3. Minister Obrony Narodowej oraz minister właściwy do spraw wewnętrznych określą, w drodze rozporządzenia, zasady mianowania, przenoszenia i zwalniania ze stanowisk służbowych oraz zawieszania w czynnościach służbowych strażaków, o których mowa w ust. 2, a także organy właściwe do wymierzania im kar dyscyplinarnych.

Art. 4. (uchylony)

Art. 5. (uchylony)

Art. 6. (uchylony)

Art. 7. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) akcjach ratowniczych – rozumie się przez to działania organizowane i kierowane przez Państwową Straż Pożarną;
2) pomocniczych specjalistycznych czynnościach ratowniczych – rozumie się przez to działania Państwowej Straży Pożarnej w ramach udzielanej pomocy innym służbom ratowniczym, z wyłączeniem działań porządkowo-ochronnych, zastrzeżonych dla innych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
3) staroście – należy przez to rozumieć również prezydenta miasta w miastach na prawach powiatu.

Rozdział 2

Organizacja Państwowej Straży Pożarnej

Art. 8. 1. Jednostkami organizacyjnymi Państwowej Straży Pożarnej są:

1) Komenda Główna;
2) komenda wojewódzka;
3) komenda powiatowa (miejska);
4) Akademia Pożarnicza oraz pozostałe szkoły;
5) instytuty badawcze;
6) Centralne Muzeum Pożarnictwa.

1a. W skład komendy wojewódzkiej mogą wchodzić ośrodki szkolenia.

2. W skład komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej wchodzą jednostki ratowniczo-gaśnicze.

2a. W ramach jednostek ratowniczo-gaśniczych, o których mowa w ust. 2, mogą być wyodrębnione czasowe posterunki Państwowej Straży Pożarnej. Pełnienie służby na czasowym posterunku jest równoznaczne z pełnieniem służby w miejscowości, w której znajduje się dana jednostka ratowniczo-gaśnicza.

3. W skład jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, o których mowa w ust. 1 pkt 4, mogą wchodzić jednostki ratowniczo-gaśnicze.

3a. Jednostki ratowniczo-gaśnicze utworzone w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, o których mowa w ust. 1 pkt 4, realizują zadania ratownicze na obszarze i w zakresie ustalonych w porozumieniu z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) (uchylony)
2) szczegółowe zasady wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, a w szczególności:
   a) standardy wyposażenia jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej w pojazdy gaśnicze i specjalne oraz w sprzęt i środki techniczne,
   b) normy wyposażenia w sprzęt specjalistyczny, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego i medycznego,
   c) normy wyposażenia krajowych baz sprzętu specjalistycznego i środków gaśniczych.
3) (uchylony)
4) (uchylony)
5) (uchylony)

5. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej określi, w drodze zarządzenia, w celu ujednolicenia oraz zapewnienia racjonalnej gospodarki transportowej w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej:

1) sposoby korzystania ze sprzętu transportowego oraz prowadzenia ewidencji pracy sprzętu;
2) metody utrzymywania sprawności technicznej sprzętu transportowego;
3) sposoby uznawania sprzętu transportowego za zbędny oraz zagospodarowania tego sprzętu;
4) sposób rozliczania zużycia paliw.

Art. 9. 1. Centralnym organem administracji rządowej w sprawach organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz ochrony przeciwpożarowej jest Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, podległy ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

2. Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej powołuje spośród oficerów Państwowej Straży Pożarnej i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Zastępców Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej powołuje spośród oficerów Państwowej Straży Pożarnej i odwołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 9a. Strażacy, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 3, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1, a także mianowani na stanowiska dyrektora i zastępcy dyrektora komórki organizacyjnej oraz naczelnika, mogą zostać poddani weryfikacji, o której mowa w art. 11a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 529). Weryfikacja, o której mowa w zdaniu pierwszym, może być prowadzona także wobec strażaków zajmujących te stanowiska.

Art. 10. 1. Do zadań Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej należy:

1) kierowanie pracą Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej;
2) kierowanie krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym, a w szczególności:
   a) dysponowanie podmiotami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze kraju poprzez swoje stanowisko kierowania,
   b) ustalanie zbiorczego planu sieci podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
   c) ustalanie planu rozmieszczania na obszarze kraju sprzętu specjalistycznego w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
   d) dysponowanie odwodami operacyjnymi i kierowanie ich siłami,
   e) dowodzenie działaniami ratowniczymi, których rozmiary lub zasięg przekraczają możliwości sił ratowniczych województwa,
   f) organizowanie centralnego odwodu operacyjnego oraz przeprowadzanie inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu

ratowniczo-gaśniczego, których siły i środki tworzą centralny odwód operacyjny,

g) analizowanie działań ratowniczych prowadzonych przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,

h) ustalanie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;

3) analizowanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;

4) inicjowanie przedsięwzięć oraz prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa;

5) organizowanie kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej;

5a) uzgadnianie opracowanych i przekazanych przez komendantów szkół Państwowej Straży Pożarnej programów studiów lub programów nauczania dla zawodów inżynier pożarnictwa i technik pożarnictwa oraz programów studiów podyplomowych w zakresie przeszkolenia zawodowego;

5b) opracowywanie i zatwierdzanie programów szkolenia i doskonalenia zawodowego oraz sprawowanie nadzoru w zakresie dydaktycznym nad ich realizacją;

5c) nadzór nad przestrzeganiem bezpieczeństwa i higieny służby w Państwowej Straży Pożarnej;

5d) opracowywanie i zatwierdzanie programu szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej oraz programu szkolenia aktualizującego inspektorów ochrony przeciwpożarowej;

6) inicjowanie oraz przygotowywanie projektów aktów normatywnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa;

7) powoływanie i odwoływanie rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych i nadzór nad ich działalnością;

8) ustalanie programów i zasad szkolenia pożarniczego dla jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 2–6 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 188);

9) wspieranie inicjatyw społecznych w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa;

10) współdziałanie z Zarządem Głównym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej;
11) prowadzenie współpracy międzynarodowej, udział w przygotowywaniu i wykonywaniu umów międzynarodowych w zakresie określonym w ustawach i w tych umowach oraz kierowanie jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej do akcji ratowniczych i humanitarnych poza granicę państwa, na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych;
12) wprowadzanie podwyższonej gotowości operacyjnej w Państwowej Straży Pożarnej w sytuacji zwiększonego prawdopodobieństwa katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, których skutki mogą zagrozić życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, oraz w przypadku wystąpienia i utrzymywania się wzmożonego zagrożenia pożarowego;
13) organizowanie krajowych oraz międzynarodowych ćwiczeń ratowniczych;
14) ustalanie ramowego regulaminu służby w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej oraz regulaminu musztry i ceremoniału pożarniczego;
15) organizowanie działalności sportowej i ustalanie regulaminów sportowych zawodów pożarniczych oraz innych zawodów dla strażaków;
16) realizowanie zadań, wynikających z innych ustaw.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej sprawuje nadzór nad:

1) Akademią Pożarniczą, w zakresie wykonywania przez nią zadań jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej;
2) pozostałymi szkołami, instytutami badawczymi Państwowej Straży Pożarnej oraz w zakresie dydaktycznym nad ośrodkami szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej;
3) Centralnym Muzeum Pożarnictwa.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej kontroluje działania organów i jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

4. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej jest przełożonym strażaków pełniących służbę w Państwowej Straży Pożarnej.

5. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej ustali, w drodze zarządzenia, sposób przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

6. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej ustali, w drodze zarządzenia, ramowy regulamin służby w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej oraz regulamin musztry i ceremoniał pożarniczy.

7. Zasady, o których mowa w ust. 1 pkt 8, zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

8. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej:

1) wykonuje zadania punktu kontaktowego Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności;
2) prowadzi ewidencję zasobów przewidzianych do współdziałania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz współpracy transgranicznej w działaniach ratowniczych, w oparciu o Centralną Ewidencję Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, o której mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907).

9. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej:

1) opracowuje, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, strategię rozwoju jednostek ochrony przeciwpożarowej, z uwzględnieniem:
   a) wniosków z analiz zagrożeń i wniosków z analiz gotowości i zabezpieczenia ludności przez jednostki ochrony przeciwpożarowej,
   b) wniosków z analiz działań ratowniczych i działań pomocowych,
   c) oceny zdolności jednostek ochrony przeciwpożarowej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
   d) oczekiwanego poziomu funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia oraz systemu doskonalenia i utrwalania zdolności do realizowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
   e) oczekiwanego poziomu kompetencji strażaków, w tym kierujących działaniem ratowniczym,
   f) planowanego zakupu wyposażenia w sprzęt niezbędny do realizowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;

2) analizuje, nie rzadziej niż raz na 2 lata, a w razie uzasadnionej potrzeby częściej, strategię rozwoju jednostek ochrony przeciwpożarowej w odniesieniu do strategii bezpieczeństwa społeczności lokalnych, specyfiki poszczególnych województw, w szczególności w zakresie współpracy transgranicznej i bezpieczeństwa granic oraz w odniesieniu do celów strategii bezpieczeństwa narodowego.

10. Strategia rozwoju jednostek ochrony przeciwpożarowej jest opracowywana w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, o którym mowa w art. 156 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Art. 11. 1. Zadania i kompetencje Państwowej Straży Pożarnej na obszarze województwa wykonują:

1) wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, jako kierownika straży wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie;
2) komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.

2. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej wykonuje w imieniu wojewody zadania i kompetencje określone w ustawach.

Art. 11a. 1. W postępowaniu administracyjnym, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, organem właściwym jest komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.

2. W postępowaniu administracyjnym, w sprawach, o których mowa w ust. 1, organami wyższego stopnia są:

1) w stosunku do komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej;
2) w stosunku do komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej – Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 12. 1. Komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej powołuje, spośród oficerów Państwowej Straży Pożarnej, minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej złożony po uzyskaniu zgody wojewody.

2. Komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej odwołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych – po zasięgnięciu opinii wojewody.

3. W przypadku braku opinii, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych odwołuje komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej po upływie 14 dni od dnia przedstawienia wniosku o odwołanie.

3a. W razie zwolnienia stanowiska komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, do czasu powołania nowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej wyznaczonemu oficerowi Państwowej Straży Pożarnej, na okres nie dłuższy niż miesiąc. W okresie tym wyznaczonemu oficerowi przysługuje uposażenie przewidziane dla stanowiska komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, lecz nie niższe od dotychczasowego.

4. Zastępców komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej powołuje spośród oficerów Państwowej Straży Pożarnej i odwołuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej na wniosek komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

5. Do zadań komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej należy:

1) kierowanie komendą wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej;
2) opracowywanie planów ratowniczych na obszarze województwa, z uwzględnieniem przepisów art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. b i c;
3) organizowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w tym odwodów operacyjnych, na obszarze województwa;
4) dysponowanie oraz kierowanie siłami i środkami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze województwa poprzez swoje stanowisko kierowania, a w szczególności dowodzenie działaniami ratowniczymi, których rozmiary lub zasięg przekraczają możliwości sił ratowniczych powiatu;
5) kierowanie jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej z obszaru województwa do akcji ratowniczych i humanitarnych poza granicę państwa, na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów i porozumień międzynarodowych;
6) analizowanie działań ratowniczych prowadzonych przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze województwa;

7) przeprowadzanie inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze województwa;
8) wprowadzanie podwyższonej gotowości operacyjnej w Państwowej Straży Pożarnej na obszarze województwa i powiatów, w sytuacji zwiększonego prawdopodobieństwa katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, których skutki mogą zagrozić życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, oraz w przypadku wystąpienia i utrzymywania się wzmożonego zagrożenia pożarowego;
9) organizowanie wojewódzkich ćwiczeń ratowniczych;
10) kontrolowanie uzgadniania projektów budowlanych w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
10a) nadzór nad działalnością rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych;
11) nadzór i kontrolowanie komendantów powiatowych (miejskich) i komend powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej;
12) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem bezpieczeństwa i higieny służby w komendach powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej;
13) analizowanie stanu bezpieczeństwa województwa w zakresie zadań realizowanych przez Państwową Straż Pożarną;
14) opracowywanie programów szkolenia i doskonalenia zawodowego, z uwzględnieniem specyfiki i potrzeb województwa, oraz organizowanie szkolenia i doskonalenia zawodowego, a także inicjowanie przedsięwzięć w zakresie kultury fizycznej i sportu na obszarze województwa;
15) uczestniczenie w przygotowywaniu projektu budżetu państwa w części, której dysponentem jest właściwy wojewoda, w rozdziałach dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
16) wspieranie inicjatyw społecznych w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

5a. Do zadań komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej ponadto należy:

1) współdziałanie z zarządem oddziału wojewódzkiego związku ochotniczych straży pożarnych;
2) realizowanie zadań wynikających z innych ustaw.

Art. 13. 1. Komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej powołuje spośród oficerów Państwowej Straży Pożarnej komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w porozumieniu ze starostą. Przepisu art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907) nie stosuje się.

2. W razie niezajęcia stanowiska lub niezaakceptowania zgłoszonej kandydatury na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, w terminie 30 dni od dnia jej przedstawienia staroście, przedstawia się niezwłocznie kolejną kandydaturę. W przypadku braku porozumienia w stosunku do tej kandydatury w terminie 14 dni od dnia jej przedstawienia staroście, na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej powołuje wskazanego przez wojewodę oficera Państwowej Straży Pożarnej.

3. Komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej odwołuje komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej po zasięgnięciu opinii starosty. Przepis art. 12 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. W razie zwolnienia stanowiska komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, do czasu powołania nowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej wyznaczonemu oficerowi Państwowej Straży Pożarnej, na okres nie dłuższy niż 2 miesiące. W okresie tym wyznaczonemu oficerowi przysługuje uposażenie przewidziane dla stanowiska komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, lecz nie niższe od dotychczasowego.

5. Zastępców komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej powołuje spośród oficerów Państwowej Straży Pożarnej i odwołuje komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, na wniosek komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

6. Do zadań komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej należy:

1) kierowanie komendą powiatową (miejską) Państwowej Straży Pożarnej;
2) organizowanie jednostek ratowniczo-gaśniczych;
3) organizowanie na obszarze powiatu krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;

4) dysponowanie oraz kierowanie siłami i środkami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu poprzez swoje stanowisko kierowania;
5) kierowanie jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej z obszaru powiatu do akcji ratowniczych i humanitarnych poza granicę państwa, na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów i porozumień międzynarodowych;
6) analizowanie działań ratowniczych prowadzonych na obszarze powiatu przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;
7) organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczej;
8) współdziałanie z komendantem gminnym ochrony przeciwpożarowej, jeżeli komendant taki został zatrudniony w gminie;
8a) współdziałanie z komendantem gminnym związku ochotniczych straży pożarnych;
9) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;
10) opracowywanie planów ratowniczych na obszarze powiatu;
11) nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych;
11a) nadzorowanie spełniania przez obiekty zbiorowej ochrony wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, o których mowa w art. 107 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej;
12) wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa;
13) wstępne ustalanie przyczyn oraz okoliczności powstania i rozprzestrzeniania się pożaru oraz miejscowego zagrożenia;
14) organizowanie szkolenia i doskonalenia pożarniczego;
15) szkolenie członków ochotniczych straży pożarnych;
16) inicjowanie przedsięwzięć w zakresie kultury fizycznej i sportu z udziałem podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu;
17) wprowadzanie podwyższonej gotowości operacyjnej w komendzie powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej w sytuacji zwiększonego prawdopodobieństwa katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, których skutki mogą zagrozić życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich

rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, oraz w przypadku wystąpienia i utrzymywania się wzmożonego zagrożenia pożarowego.

7. Do zadań komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej ponadto należy:

1) współdziałanie z zarządem oddziału powiatowego związku ochotniczych straży pożarnych;
2) przeprowadzanie inspekcji gotowości operacyjnej ochotniczych straży pożarnych na obszarze powiatu, pod względem przygotowania do działań ratowniczych;
3) realizowanie zadań wynikających z innych ustaw.

Art. 13a. 1. Komendanci wykonują swoje zadania przy pomocy komend, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1–3.

2. Organizację Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej określa statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Regulamin organizacyjny komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej jest ustalany przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i zatwierdzany przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, po zasięgnięciu opinii wojewody. Regulamin ten nie stanowi części regulaminu organizacyjnego urzędu wojewódzkiego.

4. Regulamin organizacyjny komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej jest ustalany przez komendanta powiatowego i zatwierdzany przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, ramową organizację komendy wojewódzkiej i powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej, z uwzględnieniem w szczególności:

1) podziału komend wojewódzkich i powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej na kategorie w zależności od liczby stałych mieszkańców odpowiednio w województwie i powiecie;
2) trybu naliczania etatów dla komend wojewódzkich i powiatowych (miejskich) poszczególnych kategorii;
3) rodzajów komórek organizacyjnych oraz zakresów ich działania;
4) stanowisk do kierowania poszczególnymi komórkami organizacyjnymi.

W rozporządzeniu należy uwzględnić dostosowanie organizacji komend Państwowej Straży Pożarnej do realizowanych przez nie zadań ustawowych.

Art. 13b. Kierownicy jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej są obowiązani współdziałać z Biurem Nadzoru Wewnętrznego w zakresie realizacji jego zadań, w szczególności:

1) udostępniać, na wniosek Inspektora Nadzoru Wewnętrznego, niezbędne wyposażenie, urządzenia i środki techniczne;
2) zapewniać warunki niezbędne do sprawnej realizacji zadań przez inspektorów Biura Nadzoru Wewnętrznego, w szczególności przez zapewnienie swobodnego wstępu na teren jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, niezwłocznego przedstawiania żądanych informacji i dokumentów, terminowego udzielania ustnych i pisemnych wyjaśnień, a także udostępnianie niezbędnych urządzeń technicznych i zapewnienie dostępu do Internetu oraz, w miarę możliwości, oddzielnego pomieszczenia z odpowiednim wyposażeniem;
3) przekazywać dane strażaków objętych weryfikacją, o której mowa w art. 11a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, najpóźniej w terminie 14 dni przed planowanym:
   a) powołaniem na stanowiska komendantów i ich zastępców, dyrektorów i zastępców dyrektorów komórek organizacyjnych oraz naczelników,
   b) oddelegowaniem do pełnienia służby lub wykonywaniem zadań poza granicami kraju na okres przekraczający 14 dni, z wyłączeniem oddelegowania do realizacji zadania poza granicami państwa w grupie ratowniczej, o której mowa w art. 49b ust. 1 pkt 1,
   c) wystąpieniem o nadawanie stopni nadbrygadiera i generała brygadiera w Państwowej Straży Pożarnej,
   d) wystąpieniem o przedterminowe nadanie stopnia w korpusie oficerów Państwowej Straży Pożarnej,
   e) wystąpieniem o wyróżnienie, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, orderami i odznaczeniami, o których mowa w ustawie z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. z 2023 r. poz. 2053),

f) oddelegowaniem do wykonywania zadań w Biurze Nadzoru Wewnętrznego;

4) udostępniać dokumentację z kontroli, o której mowa w art. 12 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1209).

Art. 14. 1. Rada powiatu (miasta) przynajmniej raz w roku rozpatruje informację komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o stanie bezpieczeństwa powiatu (miasta na prawach powiatu) w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Na polecenie starosty (prezydenta miasta) informację taką właściwy komendant jest obowiązany składać w każdym czasie.

2. Rada powiatu (miasta) na podstawie informacji, o których mowa w ust. 1, może określić, w drodze uchwały, kierunki działań zmierzających do usunięcia istotnych dla wspólnoty samorządowej zagrożeń w zakresie ochrony przeciw-pożarowej.

3. W przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa wspólnoty samorządowej, w szczególności życia lub zdrowia, wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub starosta może wydać komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej polecenie podjęcia działań w zakresie właściwości Państwowej Straży Pożarnej, zmierzających do usunięcia tego zagrożenia.

4. Uchwała, o której mowa w ust. 2, lub polecenie wydane na podstawie ust. 3 nie mogą dotyczyć wykonania konkretnej czynności służbowej. Uchwała lub polecenie nie mogą również określać sposobu wykonania zadania przez Państwową Straż Pożarną.

5. Starosta lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) ponoszą wyłączną odpowiedzialność za treść i skutki polecenia, o którym mowa w ust. 4.

6. Polecenie, o którym mowa w ust. 4, podlega niezwłocznemu wykonaniu. Polecenie przekazane ustnie wymaga potwierdzenia na piśmie.

7. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej niezwłocznie przedkłada sprawę komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli nie jest w stanie wykonać polecenia, o którym mowa w ust. 4.

8. Polecenie, o którym mowa w ust. 4, naruszające prawo jest nieważne. O nieważności polecenia stwierdza wojewoda.

Art. 15. (uchylony)

Art. 16. (uchylony)

Art. 17. 1. Organizację i zakres działania Akademii Pożarniczej jako uczelni oraz tryb wyznaczania i odwoływania Rektora-Komendanta i osoby pełniącej w uczelni służb państwowych funkcję kierowniczą do spraw realizacji zadań uczelni jako jednostki organizacyjnej właściwej służby oraz tryb powierzania funkcji kierowniczych strażakom pełniącym służbę na stanowiskach nauczycieli akademickich reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.[2)]).

2. Komendantów pozostałych szkół Państwowej Straży Pożarnej i ich zastępców powołuje spośród oficerów Państwowej Straży Pożarnej i odwołuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 17a. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej może tworzyć i likwidować ośrodki szkolenia, a także określać ich organizację i zakres działania.

Art. 18. 1. Organizację i zakres działania instytutu badawczego Państwowej Straży Pożarnej oraz tryb powoływania i odwoływania dyrektora i jego zastępców reguluje ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 534 oraz z 2025 r. poz. 1017 i 1080).

2. Organizację i zakres działania oraz tryb powoływania i odwoływania dyrektora Centralnego Muzeum Pożarnictwa regulują ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87 oraz z 2025 r. poz. 1173) oraz ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385), z tym że dyrektora powołuje się na czas nieokreślony.

Art. 19. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór oraz tryb nadawania sztandaru jednostkom organizacyjnym Państwowej Straży Pożarnej.

[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1871 i 1897 oraz z 2025 r. poz. 619, 620, 621, 622 i 1162.

Rozdział 2a

Zasady finansowania Państwowej Straży Pożarnej

Art. 19a. 1. Koszty związane z funkcjonowaniem Państwowej Straży Pożarnej są pokrywane z budżetu państwa.

2. Koszty funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej na obszarze powiatu są pokrywane z dotacji celowej budżetu państwa.

Art. 19b. W pokrywaniu części kosztów funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej mogą uczestniczyć:

1) gmina, powiat lub samorząd województwa;
2) organizatorzy imprez masowych.

Art. 19c. Wykonywanie zadań zleconych szkołom Państwowej Straży Pożarnej przez osoby prawne lub fizyczne, wykraczających poza zakres ustawowych zadań, jest finansowane przez właściwego zleceniodawcę na podstawie zawartej umowy.

Art. 19d. Osoby prawne lub fizyczne mogą uczestniczyć w ponoszeniu kosztów budowy strażnic, ich wyposażenia i utrzymania.

Art. 19e. Tworzy się Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, zwany dalej „Funduszem”, składający się z funduszy: centralnego, wojewódzkich i szkół Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 19f. Fundusz jest państwowym funduszem celowym.

Art. 19g. Środki finansowe uzyskane przez Państwową Straż Pożarną z wpływów uzyskanych na zasadach określonych w art. 19b–19d zgodnie z zawartymi umowami lub porozumieniami oraz na zasadach, o których mowa w art. 4a ust. 11 pkt 1 i 4 i art. 11d ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, przez:

1) Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej – są przychodami funduszu centralnego;
2) komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej lub nadzorowanych przez nich komendantów powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej – są przychodami funduszy wojewódzkich;
3) komendantów szkół Państwowej Straży Pożarnej – są przychodami funduszy szkół Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 19h. Środki Funduszu mogą być przeznaczone na:

1) pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych;
2) pokrywanie kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług;
3) pokrywanie wydatków na potrzeby służby w zakresie, o którym mowa w art. 35 ust. 9;
4) cele statutowe szkół Państwowej Straży Pożarnej;
5) pokrywanie wydatków związanych z przeprowadzeniem egzaminu dla osób ubiegających się o przyznanie prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, o którym mowa w art. 11b ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;
6) pokrywanie wydatków związanych z organizacją i przeprowadzeniem szkoleń, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;
7) pokrywanie wydatków związanych z prowadzeniem szkoleń, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych.

Art. 19i. Środkami Funduszu dysponują:

1) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie funduszu centralnego;
2) komendanci wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie funduszy wojewódzkich obejmujących komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej oraz nadzorowane komendy powiatowe (miejskie) Państwowej Straży Pożarnej;
3) komendanci szkół Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie funduszy szkół Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 19j. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej sporządza łączny plan finansowy i łączne sprawozdanie finansowe Funduszu.

Art. 19k. Zmiany kwot przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków Funduszu ujętych w planie finansowym Funduszu dokonuje dysponent środków Funduszu.

Art. 19l. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarki finansowej Funduszu oraz tryb i terminy sporządzania jego planów i sprawozdań finansowych, a także warunki i tryb przeznaczania przez komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej środków funduszy wojewódzkich na nadzorowane przez nich komendy powiatowe (miejskie) Państwowej Straży Pożarnej, uwzględniając postanowienia umów i porozumień oraz racjonalne gospodarowanie środkami.

Rozdział 3

Organizacja i prowadzenie akcji ratowniczej

Art. 20. 1. Akcję ratowniczą organizuje i kieruje nią Państwowa Straż Pożarna.

1a. (uchylony)

2. Podczas wykonywania czynności, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3, jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, biorące udział w akcjach ratowniczych, obowiązane są przestrzegać wskazań lub instrukcji osób kierujących tymi służbami.

Art. 20a. Państwowa Straż Pożarna może używać w akcjach ratowniczych psów.

Art. 21. 1. Strażacy biorący udział w akcji ratowniczej, w zakresie niezbędnym do prowadzenia akcji, mają prawo korzystania z:

1) dróg, gruntów i zbiorników wodnych państwowych, komunalnych i prywatnych;
2) komunalnych i prywatnych ujęć wodnych i środków gaśniczych.

2. W okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności strażak kierujący akcją ratowniczą ma prawo zarządzenia:

1) ewakuacji ludzi i mienia z terenu objętego akcją ratowniczą;
2) koniecznych prac wyburzeniowych i rozbiórkowych;
3) wstrzymania komunikacji w ruchu lądowym;
4) udostępnienia pojazdów, środków i przedmiotów niezbędnych do akcji ratowniczej;
5) zakazu przebywania osobom postronnym w rejonie akcji ratowniczej.

3. Ponadto w okolicznościach, o których mowa w ust. 2, kierujący akcją ma prawo:

1) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, jednostek gospodarczych, organizacji społecznych i obywateli;
2) odstąpienia od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb korzystania z praw, o których mowa w ust. 2 i 3.

Art. 22. 1. Osobie niebędącej strażakiem, która uległa wypadkowi, oraz członkom rodziny osoby zmarłej wskutek takiego wypadku, w związku z wypełnianiem obowiązków, o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 1, lub ćwiczeniami organizowanymi przez Państwową Straż Pożarną, przysługują świadczenia odszkodowawcze.

2. Za użycie, zniszczenie, uszkodzenie lub utratę bez winy właściciela środków transportowych, inwentarza lub innego mienia w związku z akcją ratowniczą lub ćwiczeniami organizowanymi przez Państwową Straż Pożarną przysługuje odszkodowanie.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres, szczegółowe zasady i tryb przyznawania świadczeń i odszkodowania, o których mowa w ust. 1 i 2.

Rozdział 4

Czynności kontrolno-rozpoznawcze

Art. 23. 1. W celu rozpoznawania zagrożeń, realizacji nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych oraz przygotowania do działań ratowniczych Państwowa Straż Pożarna przeprowadza czynności kontrolno-rozpoznawcze oraz ćwiczenia.

2. Czynności kontrolno-rozpoznawcze są przeprowadzane na podstawie:
1) rocznego planu czynności kontrolno-rozpoznawczych;
2) art. 269 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 i 1080), w zakresie zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
3) zlecenia starosty, o którym mowa w art. 35 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
4) polecenia sądu, prokuratora lub Najwyższej Izby Kontroli;

5) zgłoszenia obiektu, dla którego przepisy prawa wymagają wydania przez organy Państwowej Straży Pożarnej opinii lub zajęcia przez nie stanowiska w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
6) zawiadomienia wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o stwierdzeniu zagrożenia życia lub zdrowia, niebezpieczeństwa powstania szkód majątkowych w znacznych rozmiarach lub bezpośredniego zagrożenia środowiska, o którym mowa w art. 60 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.[3)]);
7) wystąpienia istotnych nowych okoliczności w zakresie stanu bezpieczeństwa na terenie działania komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej.

3. Czynności kontrolno-rozpoznawcze są przeprowadzane w zakresie:

1) kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych;
2) oceny zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej rozwiązań technicznych zastosowanych w obiekcie budowlanym;
3) oceny zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym;
4) ustalania spełnienia wymogów bezpieczeństwa w zakładzie o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakładzie o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, na zasadach ustalonych dla kontroli w art. 269 oraz art. 269a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
4a) kontroli spełniania przez obiekty zbiorowej ochrony wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, o których mowa w art. 107 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej;
5) rozpoznawania możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej;
6) rozpoznawania innych miejscowych zagrożeń;
7) wstępnego ustalania nieprawidłowości, które przyczyniły się do powstania pożaru oraz okoliczności jego rozprzestrzenienia się;
8) zbierania informacji niezbędnych do wykonania analizy poważnej awarii przemysłowej i formułowania zaleceń dla prowadzącego zakład;

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1222 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 222, 621, 622, 769 i 1168.

9) postępowania z substancjami zubożającymi warstwę ozonową, fluorowanymi gazami cieplarnianymi i pozostałymi fluorowanymi gazami cieplarnianymi w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2065), wykorzystywanymi w ochronie przeciwpożarowej, a także systemami ochrony przeciwpożarowej oraz gaśnicami zawierającymi te substancje lub gazy lub od nich uzależnionymi;

10) oceny spełniania wymagań przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej w miejscach zbierania, przetwarzania oraz wytwarzania odpadów lub warunków ochrony przeciwpożarowej określonych przy wydawaniu zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów, pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego przetwarzanie odpadów oraz pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

4. Prawo do przeprowadzania czynności kontrolno-rozpoznawczych mają strażacy upoważnieni przez właściwego komendanta Państwowej Straży Pożarnej.

5. Czynności kontrolno-rozpoznawcze mogą być przeprowadzane przez inne osoby upoważnione przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

6. Strażacy, o których mowa w ust. 4, w przypadku naruszenia:

1) przepisów przeciwpożarowych lub

2) przepisów art. 250 ust. 1, 4, 5, 8 i 9, art. 251 ust. 1, 5–8, art. 252 ust. 1, art. 253 ust. 1, art. 254 ust. 1, art. 255 ust. 1 i 2, art. 256–258, art. 261 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2–5, art. 261a ust. 1 i 2, art. 262, art. 263 lub art. 264 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub

3) przepisów art. 96 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej

– mają prawo do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego.

7. Czynności kontrolno-rozpoznawcze mogą być przeprowadzane po doręczeniu kontrolowanemu upoważnienia do przeprowadzenia tych czynności przynajmniej na 7 dni, a w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 5, przynajmniej na 3 dni – przed terminem ich rozpoczęcia. Upoważnienie może być doręczone kontrolowanemu w chwili przystąpienia do czynności kontrolno-rozpoznawczych, jeżeli:

1) powzięto informację o możliwości występowania w miejscu ich przeprowadzania zagrożenia życia ludzi lub bezpośredniego niebezpieczeństwa powstania pożaru, lub poważnej awarii przemysłowej;
2) przeprowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych jest niezbędne w celu dokonania ustaleń w zakresie określonym w ust. 3 pkt 7 i 8.

8. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 7, powinno zawierać:

1) określenie podstawy prawnej przeprowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych;
2) oznaczenie organu przeprowadzającego czynności kontrolno-rozpoznawcze;
3) datę i miejsce wystawienia;
4) imię i nazwisko, określenie stanowiska służbowego strażaka upoważnionego do przeprowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz numer jego legitymacji służbowej;
5) imię i nazwisko oraz określenie rodzaju i numeru dokumentu tożsamości innej osoby upoważnionej do przeprowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych;
6) oznaczenie podmiotu objętego czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi i miejsca ich przeprowadzenia;
7) informacje o zakresie przedmiotowym czynności kontrolno-rozpoznawczych;
8) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
9) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
10) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

9. W chwili przystąpienia do czynności kontrolno-rozpoznawczych upoważnieni do przeprowadzania tych czynności, zwani dalej „kontrolującymi”, okazują kontrolowanemu: strażak – legitymację służbową, a inna osoba – dokument tożsamości.

10. Kontrolowany jest obowiązany umożliwić kontrolującemu przeprowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych, a w tym:

1) udzielić niezbędnych informacji i wyjaśnień w sprawach objętych zakresem tych czynności oraz wyrazić zgodę na sporządzenie dokumentacji fotograficznej;
2) umożliwić dostęp do obiektów, urządzeń i innych składników majątkowych, w stosunku do których mają być przeprowadzone czynności;

3) zapewnić wgląd w dokumentację i prowadzone ewidencje objęte zakresem czynności;
4) umożliwić sporządzenie kopii niezbędnych dokumentów;
5) zapewnić warunki do pracy, w tym, w miarę możliwości, samodzielne pomieszczenie i miejsce do przechowywania dokumentów;
6) udostępnić środki łączności i inne konieczne środki techniczne, jakimi dysponuje, w zakresie niezbędnym do przeprowadzania czynności.

11. Kontrolujący ma prawo wstępu do wszystkich obiektów i pomieszczeń, chyba że stanowią one część mieszkalną lub ich właścicielami albo zarządzającymi są:

1) komórki lub jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej albo przez niego nadzorowane, Policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Ochrony Państwa, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Straż Marszałkowska lub Straż Graniczna;
2) obce misje dyplomatyczne, urzędy konsularne albo inne instytucje międzynarodowe korzystające z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych.

12. Kontrolujący podlega obowiązującym w obiektach i pomieszczeniach kontrolowanego przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy, o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie przeciwpożarowej. Kontrolujący nie podlega przeszukaniu przewidzianemu w regulaminie ochrony obiektów i pomieszczeń kontrolowanego.

13. Z ustaleń dokonanych w toku czynności kontrolno-rozpoznawczych kontrolujący sporządza protokół, który podpisują kontrolujący oraz kontrolowany albo osoba przez niego upoważniona.

14. Kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona mają prawo wniesienia zastrzeżeń do protokołu przed jego podpisaniem.

15. W razie odmowy podpisania protokołu przez kontrolowanego albo osobę, o której mowa w ust. 14, kontrolujący czyni o tym wzmiankę w protokole.

16. Kontrolujący doręcza oryginał protokołu bez zbędnej zwłoki właściwemu miejscowo komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej. Kopię protokołu kontrolujący doręcza kontrolowanemu lub osobie przez niego upoważnionej, a także – w przypadku gdy kontrola dotyczyła działalności polegającej

na gospodarowaniu odpadami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.[4)]) – właściwemu miejscowo wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

17. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób planowania i warunki przeprowadzania czynności kontrolno-rozpoznawczych;
2) sposób sporządzania i zakres protokołów z czynności kontrolno-rozpoznawczych;
3) warunki, jakie powinni spełniać strażacy i inne osoby, które mogą być upoważnione do przeprowadzania czynności kontrolno-rozpoznawczych;
4) zakres właściwości komendantów Państwowej Straży Pożarnej odnośnie upoważniania strażaków do przeprowadzania czynności kontrolno-rozpoznawczych;
5) sposób gromadzenia i przekazywania wyników czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz wzory zestawień tych wyników.

Rozporządzenie powinno umożliwiać właściwą realizację czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz ich dokumentację.

Art. 23a. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Art. 24. (uchylony)

Art. 25. (uchylony)

Art. 26. 1. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, w razie stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, uprawniony jest w drodze decyzji administracyjnej do:

1) nakazania usunięcia stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie;
2) wstrzymania robót (prac), zakazania używania maszyn, urządzeń lub środków transportowych oraz eksploatacji pomieszczeń, obiektów lub ich części, jeżeli stwierdzone uchybienia mogą powodować zagrożenie życia ludzi lub bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru.

[4)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1597, 1688, 1852 i 2029 oraz z 2024 r. poz. 1834, 1911 i 1914.

2. Decyzje w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 26a. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, w razie stwierdzenia niewykonania lub nieprawidłowego wykonania przez właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcę obiektu zbiorowej ochrony obowiązków dotyczących wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego obiektu zbiorowej ochrony, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, o których mowa w art. 107 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej, jest uprawniony do nakazania, w drodze decyzji administracyjnej, usunięcia stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie.

Art. 27. Organem odwoławczym od decyzji, o których mowa w art. 26 oraz art. 26a, jest komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział 5

Służba w Państwowej Straży Pożarnej

Art. 28. 1. Służbę w Państwowej Straży Pożarnej może pełnić obywatel polski, niekarany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia tej służby.

2. Nabór do służby w Państwowej Straży Pożarnej jest otwarty i konkurencyjny.

3. Nabór do służby w Państwowej Straży Pożarnej rozpoczyna się z chwilą publikacji ogłoszenia o planowanym postępowaniu kwalifikacyjnym.

4. Przyjęcie kandydata do służby w Państwowej Straży Pożarnej poprzedza postępowanie kwalifikacyjne, które zarządza i prowadzi kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej. Postępowanie kwalifikacyjne ma na celu ustalenie, czy kandydat spełnia warunki przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej, oraz określenie jego kwalifikacji, kompetencji, predyspozycji i przydatności do pełnienia tej służby.

5. Postępowanie kwalifikacyjne składa się z następujących etapów:

1) ocena złożonych dokumentów związanych z postępowaniem kwalifikacyjnym;
2) test sprawności fizycznej;
3) rozmowa kwalifikacyjna;

4) ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej.

6. Kandydat ubiegający się o przyjęcie do służby w Państwowej Straży Pożarnej jest obowiązany dostarczyć przed przystąpieniem do testu sprawności fizycznej zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych.

7. W przypadku gdy nabór do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej jest prowadzony na stanowisko wymagające szczególnych predyspozycji i umiejętności, kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej może zarządzić przeprowadzenie następujących dodatkowych etapów postępowania kwalifikacyjnego:

1) test wiedzy;
2) test kompetencyjny;
3) sprawdzian lęku wysokości (akrofobia);
4) sprawdzian z pływania.

8. Przeprowadzenie dodatkowych etapów postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w ust. 7, kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej może zarządzić po ocenie złożonych dokumentów związanych z postępowaniem kwalifikacyjnym, a przed ustaleniem zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej.

9. Z udziału w teście wiedzy wyklucza się kandydata do służby w Państwowej Straży Pożarnej, który podczas testu:

1) korzysta z pomocy innych osób;
2) posługuje się urządzeniami służącymi do przekazywania lub odbioru informacji lub korzysta z materiałów pomocniczych, które nie zostały dopuszczone przez komisję do wykorzystania;
3) rażąco zakłóca przebieg testu w sposób inny niż określony w pkt 1 i 2.

10. Postępowanie kwalifikacyjne wobec kandydata kończy się z chwilą uzyskania przez kandydata negatywnego wyniku z któregokolwiek z etapów postępowania kwalifikacyjnego lub nieprzystąpienia przez kandydata do którego-kolwiek z etapów postępowania kwalifikacyjnego, wymienionych w ogłoszeniu o postępowaniu kwalifikacyjnym.

11. Po zakończeniu etapu, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, komisja przedkłada kierownikowi jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej listę kandydatów do przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej.

12. Postępowanie kwalifikacyjne kończy się zatwierdzeniem przez kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej listy kandydatów do przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej.

13. Informację o wyniku zakończonego postępowania kwalifikacyjnego kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej zamieszcza niezwłocznie na stronie internetowej i w Biuletynie Informacji Publicznej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej oraz na tablicy ogłoszeniowej w jej siedzibie.

14. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) zakres informacji o planowanym postępowaniu kwalifikacyjnym oraz sposób podawania ich do wiadomości publicznej,
2) organizację i sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego,
3) dokumenty wymagane od kandydata do służby i ich wzory,
4) zakres testu sprawności fizycznej,
5) sposób dokonywania oceny kandydatów oraz preferencje z tytułu posiadanego przez nich wykształcenia, wyszkolenia lub posiadanych umiejętności

– biorąc pod uwagę potrzebę obiektywnego sprawdzenia przygotowania i przydatności kandydata do służby.

Art. 28a. 1. Strażak pełni służbę w jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 28b. 1. Państwowa Straż Pożarna jest uprawniona do przetwarzania informacji, w tym przetwarzania danych osobowych, w celu prowadzenia postępowań kwalifikacyjnych do służby w Państwowej Straży Pożarnej, przenoszenia do służby w Państwowej Straży Pożarnej oraz w zakresie wynikającym z przebiegu stosunku służbowego strażaków, także po jego ustaniu, w tym przetwarza dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

(UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.[5)]).

2. Administratorami danych osobowych, o których mowa w ust. 1, są Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, komendanci wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej, komendanci powiatowi (miejscy) Państwowej Straży Pożarnej, Rektor-Komendant Akademii Pożarniczej, komendanci szkół Państwowej Straży Pożarnej, dyrektor Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej i dyrektor Centralnego Muzeum Pożarnictwa, zwani dalej „administratorami", w zakresie, w jakim przetwarzają te dane.

3. Informacje, w tym dane osobowe, o których mowa w ust. 1, podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu polegającym co najmniej na:

1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratorów;
2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności.

4. Administratorzy dokonują przeglądu danych osobowych, o których mowa w ust. 1, nie rzadziej niż co 10 lat od dnia ich pozyskania, w celu potwierdzenia zasadności ich dalszego przetwarzania.

5. W ramach Państwowej Straży Pożarnej inspektorów ochrony danych, o których mowa w art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), wyznacza się w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Akademii Pożarniczej, szkołach Państwowej Straży Pożarnej, Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpożarowej, Centralnym Muzeum Pożarnictwa, komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej dla obszaru województwa oraz komendach miejskich Państwowej Straży Pożarnej I kategorii. Wyznaczając

[5)] Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

inspektora ochrony danych, uwzględnia się strukturę organizacyjną i wielkość jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 29. 1. Oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Państwowej Straży Pożarnej dokonują komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

2. (uchylony)

Art. 29a. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej jest obowiązany zapewnić strażakom bezpieczeństwo i higienę służby.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby strażaków, z uwzględnieniem wymagań:

1) bezpieczeństwa i higieny służby w obiektach przeznaczonych dla jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej;
2) w zakresie wyposażenia strażaków w środki ochrony indywidualnej;
3) w zakresie zabezpieczenia medycznego strażaków podczas akcji ratowniczych, ćwiczeń i szkolenia;
4) bezpieczeństwa i higieny służby podczas akcji ratowniczych, ćwiczeń i szkolenia.

Rozporządzenie powinno ponadto uwzględniać optymalne warunki bezpieczeństwa i higieny służby w stosunku do zadań wykonywanych przez strażaków.

3. W sprawach związanych z bezpieczeństwem i higieną służby, w zakresie nieuregulowanym ustawą i rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy działu dziesiątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277 i 807).

4. Wymagania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 2, mają odpowiednie zastosowanie do innych osób biorących udział w akcjach ratowniczych, ćwiczeniach lub szkoleniu.

Art. 30. 1. Podejmując służbę w Państwowej Straży Pożarnej, strażak składa ślubowanie według następującej roty:

„Ja, obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, świadom podejmowanych obowiązków strażaka, uroczyście ślubuję być ofiarnym i mężnym w ratowaniu zagrożonego życia ludzkiego i wszelkiego mienia – nawet

z narażeniem życia. Wykonując powierzone mi zadania, ślubuję przestrzegać prawa, dyscypliny służbowej oraz wykonywać polecenia przełożonych. Ślubuję strzec tajemnic związanych ze służbą, a także honoru, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej.”.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, ceremoniał składania ślubowania, z uwzględnieniem w szczególności:

1) osób uprawnionych do przyjmowania ślubowania i uczestniczenia w ślubowaniu;
2) terminów składania ślubowania;
3) przebiegu ceremoniału ślubowania.

Art. 30a. Dzień 4 maja jest Dniem Strażaka.

Art. 31. Stosunek służbowy strażaka powstaje z dniem mianowania na stanowisko służbowe, a w przypadku stanowisk, dla których przepisy ustawy przewidują powołanie – z dniem powołania na stanowisko.

Art. 31a. 1. Strażak pełniący służbę na stanowisku służbowym zajmowanym na podstawie powołania może być w każdym czasie, niezwłocznie albo w określonym terminie, odwołany z tego stanowiska przez organ uprawniony do powołania.

2. Odwołanie strażaka ze stanowiska służbowego, o którym mowa w ust. 1, nie powoduje rozwiązania stosunku służbowego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, strażak zachowuje ostatnio zajmowane stanowisko służbowe, dla którego ustawa nie przewiduje powołania. Można go jednak przenieść na inne, co najmniej równorzędne stanowisko, w tej samej albo innej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej.

4. Strażaka odwołanego z zajmowanego stanowiska można przenieść do dyspozycji właściwego przełożonego, jeśli przewiduje się powołanie (przeniesienie) odwołanego strażaka na inne stanowisko służbowe lub zwolnienie ze służby. Okres pozostawania strażaka w dyspozycji nie może być dłuższy niż 6 miesięcy.

5. W okresie pozostawania w dyspozycji strażak zachowuje prawo do uposażenia i innych świadczeń pieniężnych przysługujących na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian,

mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych albo na ich wysokość.

6. W okresie pozostawania w dyspozycji strażak jest obowiązany wykonywać obowiązki służbowe na polecenie przełożonego, w którego dyspozycji pozostaje.

Art. 31b. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej lub upoważniona przez niego osoba zapoznaje strażaka nowo przyjętego do służby z przepisami określającymi prawa i obowiązki oraz odpowiedzialność dyscyplinarną strażaków.

2. Z przepisami regulującymi sposób pełnienia służby oraz z zakresem obowiązków i uprawnień na zajmowanym stanowisku służbowym zapoznaje strażaka bezpośredni przełożony przed objęciem przez strażaka obowiązków służbowych.

3. Zapoznanie się z przepisami i zakresem obowiązków i uprawnień, o których mowa w ust. 1 i 2, strażak potwierdza czytelnym podpisem z datą. Potwierdzenie to włącza się do teczki akt osobowych strażaka.

Art. 32. 1. Do mianowania strażaka na stanowisko służbowe, przenoszenia na inne, powierzania pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku, zawieszania w czynnościach służbowych albo zwalniania ze służby, z zastrzeżeniem art. 47 ust. 1, właściwi są przełożeni:

1) w Komendzie Głównej – Komendant Główny;
2) w komendzie wojewódzkiej – komendant wojewódzki;
3) w komendzie powiatowej (miejskiej) – komendant powiatowy (miejski);
4) (uchylony)
5) w Akademii Pożarniczej i pozostałych szkołach – Rektor-Komendant i komendant szkoły;
6) w instytucie badawczym – dyrektor jednostki;
7) (uchylony)
8) w Centralnym Muzeum Pożarnictwa – dyrektor muzeum.

2. Od decyzji, o których mowa w ust. 1, strażakowi służy odwołanie do wyższego przełożonego.

3. Od decyzji Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej strażakowi służy odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 33. Akt mianowania strażaka na stanowisko służbowe powinien w szczególności określić:

1) stanowisko i miejsce służby;
2) termin rozpoczęcia służby;
3) rodzaj mianowania;
4) uposażenie lub zasady jego ustalania.

Art. 34. 1. Osobę podejmującą służbę w Państwowej Straży Pożarnej mianuje się strażakiem w służbie przygotowawczej na okres 3 lat.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, na wniosek komendanta wojewódzkiego, komendanta szkoły, dyrektora instytutu badawczego lub dyrektora Centralnego Muzeum Pożarnictwa, może skrócić okres służby przygotowawczej strażaka.

3. W razie przerwy w wykonywaniu przez strażaka obowiązków służbowych, trwającej dłużej niż 3 miesiące, przełożony może przedłużyć okres służby przygotowawczej.

4. Mianowanie strażaka może nastąpić po odbyciu zasadniczej służby wojskowej lub po przeniesieniu do rezerwy bez odbycia tej służby albo po zwolnieniu od obowiązku służby wojskowej.

5. Warunku określonego w ust. 4 nie stosuje się do kobiet.

6. Po odbyciu służby przygotowawczej strażak zostaje mianowany na stałe.

Art. 35. 1. Czas służby strażaka nie może przekraczać przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym, nieprzekraczającym 6 miesięcy.

2. Tygodniowy wymiar czasu służby strażaka, skierowanego do szkoły, na przeszkolenie lub na studia, jest określony programem nauczania.

3. Wprowadza się zmianowy oraz codzienny rozkład czasu służby strażaka.

4. Stanowiska, na których strażacy pełnią służbę w ramach rozkładów czasu służby strażaka, o których mowa w ust. 3, w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej ustalają kierownicy tych jednostek.

5. Zmianowy rozkład czasu służby strażaka polega na wykonywaniu zadań służbowych i pełnieniu dyżurów, trwających nie dłużej niż 24 godziny, po których następują co najmniej 24 godziny wolne od służby.

6. Codzienny rozkład czasu służby strażaka polega na wykonywaniu zadań służbowych po 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku.

6a. Strażak może być, przez właściwego przełożonego, wyznaczony do wykonywania zadań służbowych poza rozkładami czasu służby strażaka, o których mowa w ust. 3, w przypadkach określonych w ust. 9 i 10.

7. W ramach codziennego rozkładu czasu służby strażak może być wyznaczony do pełnienia, w dowolnym czasie, dyżuru trwającego nie dłużej niż 24 godziny, po którym następują co najmniej 24 godziny wolne od służby.

8. W ramach czasu wolnego strażaka można wyznaczyć do pełnienia dyżuru domowego.

9. Czas służby strażaka może być przedłużony do 48 godzin tygodniowo, w okresie rozliczeniowym, o którym mowa w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami służby. W takim przypadku strażakowi przyznaje się czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo rekompensatę pieniężną.

10. W przypadku wprowadzenia podwyższonej gotowości operacyjnej w Państwowej Straży Pożarnej czas służby strażaka można przedłużyć ponad normę, o której mowa w ust. 9. W takim przypadku, w zamian za czas służby strażakowi przysługuje czas wolny od służby w tym samym wymiarze, w przyjętym okresie rozliczeniowym.

10a. Czas wolny, o którym mowa w ust. 9 i 10, może być udzielony w następnym okresie rozliczeniowym po okresie, w którym strażak pełnił służbę ponad normę, o której mowa w ust. 1.

10b. Strażakowi uprawnionemu do dodatku funkcyjnego, w zamian za czas służby przekraczający normę, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje czas wolny, o którym mowa w ust. 9 i 10, ani rekompensata pieniężna, o której mowa w ust. 9.

11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób pełnienia służby w zmianowym i codziennym rozkładzie czasu służby, w tym:

1) czas trwania dyżuru i wykonywania zadań służbowych w zmianowym rozkładzie czasu służby;
2) godziny rozpoczęcia i zakończenia służby;
3) okoliczności uzasadniające przedłużenie czasu służby;
4) dopuszczalny czas kierowania pojazdem samochodowym;

5) udzielanie czasu wolnego od służby;
6) właściwość przełożonych do określania harmonogramu służby;
7) sposób pełnienia dyżurów domowych i ich wymiar;
8) grupy strażaków zwolnionych z pełnienia służby w porze nocnej, niedziele, święta;
9) sposób prowadzenia ewidencji czasu służby.

W rozporządzeniu należy ponadto uwzględnić zapewnienie ciągłości służby w Państwowej Straży Pożarnej.

12. Strażaka pełniącego służbę na stanowisku nauczyciela akademickiego obowiązuje zadaniowy system czasu służby. Wymiar zajęć dydaktycznych oraz zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

13. Strażak pełniący służbę na stanowisku nauczyciela akademickiego może być wyznaczony do pełnienia, w dowolnym czasie, dyżuru trwającego nie dłużej niż 24 godziny, po którym następują 24 godziny wolne od służby.

Art. 35a. 1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii lub stanu klęski żywiołowej związanej z występowaniem chorób zakaźnych u ludzi przełożony uprawniony do mianowania (powołania) strażaka na stanowisko służbowe lub osoba przez niego upoważniona mogą w celu przeciwdziałania chorobom zakaźnym polecić strażakowi pełnienie służby poza miejscem jej stałego wykonywania, w szczególności z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość (służba pełniona w formie zdalnej).

2. Przełożony, o którym mowa w ust. 1, lub osoba przez niego upoważniona wydają i cofają, w postaci papierowej lub elektronicznej, polecenia pełnienia służby w formie zdalnej.

3. Przełożony, o którym mowa w ust. 1, lub osoba przez niego upoważniona w poleceniu pełnienia służby w formie zdalnej określają czas i miejsce jej pełnienia oraz sposób porozumiewania się strażaka z przełożonym.

4. Strażak może pełnić służbę w formie zdalnej, jeżeli ma możliwości techniczne oraz lokalowe do jej pełnienia i pozwala na to charakter wykonywanych przez niego zadań.

5. Narzędzia i materiały niezbędne do pełnienia służby w formie zdalnej oraz obsługę logistyczną zapewnia przełożony, o którym mowa w ust. 1.

6. W trakcie służby pełnionej w formie zdalnej strażak zapewnia ochronę tajemnic związanych ze służbą oraz danych osobowych.

7. W trakcie pełnienia służby w formie zdalnej strażak może używać narzędzi lub materiałów niezapewnionych przez przełożonego, jeżeli:

1) narzędzia i materiały spełniają wymagania, o których mowa w ust. 6;
2) narzędzia spełniają wymagania określone w rozdziale IV działu dziesiątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

8. Na polecenie przełożonego, o którym mowa w ust. 1, lub osoby przez niego upoważnionej strażak pełniący służbę w formie zdalnej ma obowiązek prowadzić ewidencję wykonanych czynności, uwzględniającą w szczególności opis tych czynności, a także datę ich wykonania. Ewidencję wykonanych czynności strażak sporządza w formie i z częstotliwością określonymi w poleceniu.

9. Strażak ma obowiązek na polecenie przełożonego stawić się w miejscu stałego wykonywania służby.

10. Przełożony, o którym mowa w ust. 1, lub osoba przez niego upoważniona mogą w każdym czasie cofnąć polecenie pełnienia służby w formie zdalnej.

Art. 35b. 1. Przełożony, o którym mowa w art. 35a ust. 1, realizuje w stosunku do strażaka pełniącego służbę w formie zdalnej obowiązki określone w art. 29a i art. 42 w czasie pełnienia przez niego służby w formie zdalnej, z wyłączeniem obowiązków określonych w art. 208 § 1, art. 209^1–209^3, art. 210 § 1–5, art. 212 pkt 1 i 4, art. 213, art. 214 i art. 233 oraz przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 210 § 6 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

2. Przełożony, o którym mowa w art. 35a ust. 1, lub osoba przez niego upoważniona przed rozpoczęciem przez strażaka służby pełnionej w formie zdalnej przekazują strażakowi pełniącemu służbę w formie zdalnej informacje dotyczące:

1) zasad:
   a) oraz sposobu właściwej organizacji stanowiska służby pełnionej w formie zdalnej, z uwzględnieniem wymagań ergonomii,
   b) bezpiecznego i higienicznego wykonywania służby pełnionej w formie zdalnej,
   c) postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia;

2) czynności do wykonania po zakończeniu wykonywania służby pełnionej w formie zdalnej.

3. Przed dopuszczeniem do wykonywania służby pełnionej w formie zdalnej strażak w oświadczeniu składanym w postaci papierowej lub elektronicznej:

1) potwierdza:
   a) zapoznanie się z informacjami, o których mowa w ust. 2,
   b) że na stanowisku służby pełnionej w formie zdalnej w miejscu wskazanym w poleceniu, o którym mowa w art. 35a ust. 3, są zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki tej służby;
2) zobowiązuje się do przestrzegania zasad, o których mowa w ust. 2 pkt 1, oraz do wykonywania czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2.

4. Strażak organizuje stanowisko służby pełnionej w formie zdalnej, uwzględniając wymagania ergonomii.

5. Przełożony, o którym mowa w art. 35a ust. 1, lub osoba przez niego upoważniona mają prawo przeprowadzać kontrolę warunków bezpieczeństwa i higieny służby pełnionej w formie zdalnej przez strażaka w miejscu i w godzinach pełnienia tej służby.

6. Przełożony, o którym mowa w art. 35a ust. 1, lub osoba przez niego upoważniona dostosowują sposób przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 5, do miejsca wykonywania i charakteru służby pełnionej w formie zdalnej. Wykonywanie czynności kontrolnych nie może naruszać prywatności strażaka pełniącego służbę w formie zdalnej i innych osób ani utrudniać korzystania z pomieszczeń domowych w sposób zgodny z ich przeznaczeniem.

7. W razie zaistnienia wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby w formie zdalnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (Dz. U. z 2023 r. poz. 2015).

8. Zgłoszenie przełożonemu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby w formie zdalnej jest równoznaczne z wyrażeniem przez strażaka zgody na przeprowadzenie oględzin miejsca wypadku, narzędzi, oceny ich stanu technicznego oraz zbadania warunków pełnienia tej służby i innych okoliczności, które mogły mieć wpływ na powstanie wypadku lub mają z nim związek. Oględzin dokonuje się niezwłocznie po zgłoszeniu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby

w formie zdalnej, w terminie uzgodnionym przez strażaka albo jego domownika, w przypadku gdy strażak ze względu na stan zdrowia nie jest w stanie uzgodnić tego terminu, i przewodniczącego komisji powypadkowej. Komisja powypadkowa może odstąpić od dokonywania oględzin, jeżeli uzna, że okoliczności i przyczyny wypadku nie budzą jej wątpliwości.

Art. 36. 1. Mianowanie lub powołanie strażaka na określone stanowisko służbowe w Państwowej Straży Pożarnej jest uzależnione od posiadanego wykształcenia, kwalifikacji oraz stażu służby albo pracy.

2. Stanowiska służbowe dzieli się na oficerskie, aspiranckie, podoficerskie i szeregowe.

3. Na stanowisko oficerskie mianuje się lub powołuje się strażaka, który:

1) posiada tytuł zawodowy inżynier pożarnictwa albo
2) posiada tytuł zawodowy inżynier oraz kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażak i ukończył przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej oraz przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi, albo
3) posiada tytuł zawodowy inżynier lub magister inżynier i dyplom ukończenia w Szkole Głównej Służby Pożarniczej studiów w zakresie inżynierii bezpieczeństwa w specjalności inżynieria bezpieczeństwa pożarowego wydany do dnia 30 września 2019 r. lub studiów na kierunku inżynieria bezpieczeństwa w zakresie inżynieria bezpieczeństwa pożarowego wydany po dniu 30 września 2019 r. lub dyplom ukończenia w Akademii Pożarniczej studiów na kierunku inżynieria bezpieczeństwa w zakresie inżynieria bezpieczeństwa pożarowego oraz kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażak i ukończył przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi, albo
4) posiada wykształcenie wyższe oraz kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowisk aspiranckich i ukończył przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi, albo
5) (uchylony)

6) posiada wykształcenie wyższe oraz kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażak oraz ukończył przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej.

4. Na stanowisko oficerskie związane z kierowaniem działaniami ratowniczymi mianuje się lub powołuje się strażaka, który spełnia wymagania, o których mowa w ust. 3 pkt 1–4.

5. Na stanowisko aspiranckie mianuje się lub powołuje się strażaka, który uzyskał tytuł technik pożarnictwa po ukończeniu nauki w szkołach Państwowej Straży Pożarnej albo uzyskał uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego technik pożarnictwa.

5a. Na stanowisko aspiranckie można mianować lub powołać strażaka, który uzyskał tytuł technik pożarnictwa po zdaniu egzaminu eksternistycznego zawodowego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik pożarnictwa przeprowadzanego przez okręgową komisję egzaminacyjną.

6. Na stanowiska podoficerskie i szeregowych mianuje się strażaka, który posiada kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażak.

7. Osobę przyjmowaną do służby mianuje się na pierwsze stanowisko w grupie stanowisk szeregowych, jeżeli spełnia ona wymagania w zakresie wykształcenia przed uzyskaniem określonych kwalifikacji oraz stażu służby.

8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach minister właściwy do spraw wewnętrznych może wyrazić zgodę na odstępstwo od wymagań, o których mowa w ust. 3, 5 i 6, na czas określony niezbędny do uzupełnienia kwalifikacji, nie dłuższy jednak niż 4 lata.

9. Przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej może odbywać strażak, który posiada kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażak.

10. Przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi może odbywać strażak, który posiada:

1) tytuł zawodowy inżynier oraz ukończył przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej lub

2) tytuł zawodowy inżynier lub magister inżynier i dyplom ukończenia w Szkole Głównej Służby Pożarniczej studiów w zakresie inżynierii bezpieczeństwa w specjalności inżynieria bezpieczeństwa pożarowego wydany do dnia 30 września 2019 r. lub studiów na kierunku inżynieria bezpieczeństwa w zakresie inżynieria bezpieczeństwa pożarowego wydany po dniu 30 września 2019 r. lub dyplom ukończenia w Akademii Pożarniczej studiów na kierunku inżynieria bezpieczeństwa w zakresie inżynieria bezpieczeństwa pożarowego oraz kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażak, lub
3) kwalifikacje do zajmowania stanowisk aspiranckich w Państwowej Straży Pożarnej.

11. Przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk oficerskich w Państwowej Straży Pożarnej oraz przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi prowadzi Akademia Pożarnicza w formie studiów podyplomowych.

12. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w uzgodnieniu z Rektorem-Komendantem Akademii Pożarniczej ustala limity przyjęć na przeszkolenia zawodowe, o których mowa w ust. 11.

13. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, stanowiska służbowe w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, maksymalne stopnie przypisane do poszczególnych stanowisk oraz dodatkowe wymagania kwalifikacyjne, jakim powinni odpowiadać strażacy na określonych stanowiskach służbowych, w tym:
1) rodzaj stanowisk służbowych oficerskich, aspiranckich, podoficerskich i szeregowych,
2) staż służby lub pracy wymagane do zajmowania poszczególnych stanowisk służbowych,
3) wykształcenie wymagane do zajmowania niektórych stanowisk służbowych

– biorąc pod uwagę charakter zadań wykonywanych przez strażaków na poszczególnych stanowiskach służbowych, kwalifikacje wymagane na tych stanowiskach oraz potrzebę zapewnienia niezbędnego poziomu doświadczenia zawodowego.

14. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb kierowania na przeszkolenia zawodowe, o których mowa

w ust. 11, uwzględniając potrzeby i organizację służby w Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 36a. 1. Strażacy podlegają okresowemu opiniowaniu służbowemu, które ma na celu:

1) stworzenie podstaw do określenia indywidualnego programu rozwoju zawodowego;
2) motywowanie do rzetelnego i sprawnego wykonywania przez strażaków obowiązków i zadań wymienionych w powierzonym zakresie obowiązków służbowych na danym stanowisku;
3) ustalenie przydatności do służby, ocenę wywiązywania się z obowiązków służbowych oraz przydatności na zajmowanym stanowisku;
4) wyłanianie kandydatów do mianowania i powołania na wyższe stanowiska służbowe oraz awansowania na wyższe stopnie służbowe;
5) ustalenie zasadności przyznania świadczenia motywacyjnego.

2. W przypadku strażaków – nauczycieli i nauczycieli akademickich opiniowanie służbowe dotyczy również wywiązywania się z obowiązków określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 i 1019) oraz ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 i 1160).

3. Opinie służbowe wydają:

1) minister właściwy do spraw wewnętrznych – o Komendancie Głównym Państwowej Straży Pożarnej;
2) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej – o swoich zastępcach, komendantach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, Rektorze-Komendancie Akademii Pożarniczej, komendantach pozostałych szkół Państwowej Straży Pożarnej, dyrektorze Centralnego Muzeum Pożarnictwa oraz dyrektorze Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej;
3) komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej – o zastępcy komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej oraz komendantach powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej;
4) komendant szkoły Państwowej Straży Pożarnej, dyrektor Centralnego Muzeum Pożarnictwa, dyrektor Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej – odpowiednio: o zastępcy komendanta szkoły Państwowej

Straży Pożarnej, zastępcy dyrektora Centralnego Muzeum Pożarnictwa, zastępcy dyrektora Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej;

5) komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej – o zastępcy komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej;

6) o strażakach niewymienionych w pkt 1–5 – przełożony uprawniony do mianowania (powołania) strażaka na dane stanowisko służbowe.

4. Wydający opinię służbową albo upoważniony przez niego przełożony strażaka zapoznaje z nią opiniowanego w terminie 14 dni od dnia jej sporządzenia.

5. Strażak, który nie zgadza się z treścią opinii, może wnieść, za pośrednictwem wydającego opinię, odwołanie do wyższego przełożonego w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z nią.

6. Jeżeli opinia została wydana przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, odwołanie nie przysługuje. Jednakże strażak może zwrócić się do organu, który wydał opinię, z wnioskiem o jej zmianę.

7. Przełożony właściwy do rozpatrzenia odwołania może zaskarżoną opinię:

1) utrzymać w mocy;

2) uchylić w całości i wydać nową;

3) uchylić w całości i polecić wydanie nowej opinii z uwzględnieniem wskazanych okoliczności.

8. Opinia wydana wskutek odwołania jest ostateczna. Ostateczną opinię włącza się do akt osobowych strażaka.

9. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może zmienić albo uchylić opinię wydaną przez przełożonych, o których mowa w ust. 3 pkt 2–6, w przypadku:

1) ujawnienia nowych istotnych okoliczności, które nie były znane w toku opiniowania;

2) stwierdzenia, że opinia została wydana z naruszeniem przepisów o opiniowaniu.

10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, zmiana opinii na niekorzyść strażaka może nastąpić w terminie 30 dni od dnia, w którym opinia stała się ostateczna.

11. Zmiana opinii na korzyść strażaka może nastąpić w każdym czasie.

12. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb opiniowania strażaka, a w szczególności:

1) częstotliwość wydawania opinii służbowych;
2) kryteria brane pod uwagę przy opiniowaniu;
3) sposoby zapoznawania z nimi strażaków oraz tryb wnoszenia i rozpatrywania odwołań od opinii służbowych;
4) wzory arkuszy opinii służbowej.

W rozporządzeniu należy ponadto uwzględnić ochronę interesów strażaka i sprawność postępowania.

Art. 37. 1. Strażak otrzymuje legitymację służbową, stwierdzającą pełnienie służby w Państwowej Straży Pożarnej, która zawiera następujące dane osobowe strażaka:

1) imię i nazwisko;
2) wizerunek;
3) numer ewidencyjny;
4) numer legitymacji służbowej;
5) termin ważności legitymacji służbowej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaj i wzór legitymacji służbowej,
2) podmiot właściwy do wydawania legitymacji służbowych,
3) przypadki, w których legitymacja służbowa podlega zwrotowi, wymianie lub unieważnieniu,
4) tryb postępowania w przypadku utraty legitymacji służbowej

– mając na uwadze potrzebę zabezpieczenia legitymacji służbowej przed fałszerstwem, zapewnienie właściwej identyfikacji strażaka oraz potrzebę zapewnienia jej właściwej ochrony.

Art. 37a. Strażakowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych zgodnie z jego kwalifikacjami na innym stanowisku w tej samej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym. W okresie tym strażakowi przysługuje uposażenie przewidziane dla stanowiska, na którym powierza się pełnienie obowiązków, lecz nie niższe od dotychczasowego.

Art. 37b. 1. Strażak może być delegowany do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej w tej samej lub w innej miejscowości z urzędu albo na własny wniosek.

2. Czas delegacji nie może przekraczać 6 miesięcy w ciągu 2 lat, chyba że strażak wyraża zgodę na dłuższą delegację. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może w wyjątkowych przypadkach przedłużyć czas delegacji do 12 miesięcy.

Art. 37c. 1. Strażak może być przeniesiony do pełnienia służby w innej miejscowości na własny wniosek lub za jego zgodą.

2. Strażak może być przeniesiony z urzędu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej w tej samej miejscowości.

3. Strażak może być przeniesiony z urzędu do jednostki organizacyjnej w innej miejscowości, w razie:

1) posiadania lokalu mieszkalnego w miejscowości będącej siedzibą jednostki organizacyjnej, w której ma pełnić służbę, albo w miejscowości pobliskiej;
2) braku możliwości przeniesienia na niższe stanowisko służbowe w przypadkach określonych w art. 38 ust. 1 i 2;
3) pełnienia służby w tej samej jednostce organizacyjnej przez małżonków albo osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie lub powinowactwa pierwszego stopnia, jeżeli między tymi osobami istnieje stosunek podległości służbowej.

Art. 37d. 1. Do delegowania albo przenoszenia do innej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej są właściwi:

1) Komendant Główny – na obszarze kraju;
2) komendant wojewódzki – na obszarze województwa.

2. Przepisy art. 32 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 37e. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może oddelegować strażaka, za jego zgodą, do wykonywania zadań poza Państwową Strażą Pożarną w następujących jednostkach organizacyjnych, zwanych dalej „instytucjami cywilnymi”:

1) urzędach organów administracji rządowej;

2) Zarządzie Głównym i zarządach wojewódzkich Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej;
3) gminach;
4) jednostkach ochrony przeciwpożarowej utworzonych w trybie art. 17 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej przez gminy, instytucje, organizacje, osoby prawne i fizyczne;
5) jednostkach organizacyjnych tworzonych na podstawie odrębnych przepisów;
6) innych jednostkach organizacyjnych, w których są wykonywane zadania określone w art. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

Art. 37f. Przepisów o oddelegowaniu nie stosuje się do strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej.

Art. 37g. Oddelegowanie strażaka do wykonywania zadań w Biurze Nadzoru Wewnętrznego następuje na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W zakresie nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy art. 37i–37u.

Art. 37h. Strażacy oddelegowani do wykonywania zadań w instytucjach cywilnych realizują zadania, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, z wyłączeniem strażaków oddelegowanych do Biura Nadzoru Wewnętrznego.

Art. 37i. 1. Z wnioskiem o oddelegowanie strażaków do wykonywania zadań w instytucjach cywilnych występują do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej kierownicy tych instytucji.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien określać nazwę instytucji cywilnej, stanowisko przeznaczone dla strażaka, kwalifikacje wymagane do zajmowania tego stanowiska oraz zakres wykonywanych na nim zadań i obowiązków, przewidywany okres oddelegowania, a także zobowiązanie do wypłacania strażakowi z własnych środków uposażenia i innych należności pieniężnych.

3. Stanowisko, o którym mowa w ust. 2, powinno odpowiadać stanowisku służbowemu przewidzianemu dla strażaka.

Art. 37j. Oddelegowanie do wykonywania zadań poza Państwową Strażą Pożarną następuje po wyrażeniu przez strażaka pisemnej zgody na wykonywanie tych zadań w określonej instytucji cywilnej, na danym stanowisku i na zasadach, o których mowa w art. 37l, oraz po zasięgnięciu opinii przełożonego strażaka uprawnionego do mianowania strażaka na stanowisko służbowe.

Art. 37k. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może odmówić uwzględnienia wniosku, o którym mowa w art. 37i, jeżeli na wskazanych stanowiskach nie będą wykonywane zadania, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, albo jeżeli jest to uzasadnione potrzebami Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 37l. W razie uwzględnienia wniosku, o którym mowa w art. 37i, i po uzgodnieniu obsady stanowisk oraz zasad wykonywania zadań przez strażaka między Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej a kierownikiem instytucji cywilnej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej:

1) zwalnia strażaka wyrażającego zgodę na wykonywanie zadań w instytucji cywilnej z dotychczas zajmowanego stanowiska;
2) pozostawia strażaka na etacie jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełnił służbę przed oddelegowaniem do wykonywania zadań w instytucji cywilnej;
3) zalicza – do celów obliczenia uposażenia i innych należności pieniężnych przysługujących w trakcie oddelegowania – stanowisko służbowe do odpowiedniej grupy zaszeregowania oraz ustala stopień etatowy, stosownie do zaszeregowania stanowiska służbowego;
4) kieruje strażaka na stanowisko do określonej we wniosku instytucji cywilnej.

Art. 37m. 1. Kierownik instytucji cywilnej oddelegowuje strażaka, o którym mowa w art. 37l, na stanowisko w tej instytucji.

2. Kierownik instytucji cywilnej może przenieść oddelegowanego strażaka na inne stanowisko, jeżeli strażak i Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wyrażą na to zgodę.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, kierownik instytucji cywilnej zawiadamia Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej o dokonanej zmianie, przesyłając jednocześnie stosowne oświadczenie strażaka.

Art. 37n. Jeżeli w wyniku reorganizacji instytucji cywilnej, w której oddelegowany strażak wykonuje zadania, następuje likwidacja stanowiska zajmowanego przez strażaka, kierownik instytucji cywilnej występuje do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z wnioskiem o skierowanie strażaka na inne stanowisko lub o jego odwołanie. Przepis art. 37i ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 37o. 1. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami Państwowej Straży Pożarnej, może odwołać oddelegowanego strażaka z instytucji cywilnej bez zgody strażaka i kierownika tej instytucji, zawiadamiając ich o tym co najmniej z trzymiesięcznym wyprzedzeniem.

2. Kierownik instytucji cywilnej może przekazać oddelegowanego strażaka wykonującego zadania w instytucji cywilnej do dyspozycji Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, zawiadamiając o tym strażaka co najmniej z trzymiesięcznym wyprzedzeniem.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej odwołuje oddelegowanego strażaka na jego wniosek z instytucji cywilnej nawet bez zgody kierownika tej instytucji. Odwołanie następuje po upływie 3 miesięcy od końca miesiąca kalendarzowego, w którym strażak złożył wniosek o odwołanie, a jeżeli wniosek wiąże się z jego pisemnym żądaniem zwolnienia ze służby w Państwowej Straży Pożarnej, zwolnienie ze służby następuje w trybie określonym w art. 43 ust. 2 pkt 5.

4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie konieczności zwolnienia strażaka ze służby w Państwowej Straży Pożarnej w przypadkach określonych w art. 38 ust. 4 lub art. 43 ust. 2 pkt 1–4 i 6 oraz ust. 3 pkt 2 i 4–5, bez wcześniejszego zawiadomienia kierownika instytucji cywilnej, w której oddelegowany strażak wykonuje zadania.

5. Terminy, o których mowa w ust. 1–3, mogą być skrócone za porozumieniem Komendanta Głównego Straży Pożarnej, instytucji cywilnej oraz zainteresowanego strażaka.

Art. 37p. 1. Strażaka odwołanego z oddelegowania do instytucji cywilnej przenosi się do jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełnił służbę przed oddelegowaniem do wykonywania zadań poza Państwową Strażą Pożarną, i mianuje na stanowisko nie niższe od zajmowanego przed oddelegowaniem,

chyba że zaistniały okoliczności wymienione w art. 38 ust. 1 i 2 lub art. 43 ust. 3 pkt 4.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może wyrazić zgodę na zwolnienie ze służby w Państwowej Straży Pożarnej strażaka, o którym mowa w art. 37n, ze stanowiska równorzędnego do zajmowanego w instytucji cywilnej. Nie dotyczy to strażaka, który podlega zwolnieniu ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 3, 4 i 6 oraz ust. 3 pkt 2, 4a i 5 albo wobec którego orzeczono karę dyscyplinarną wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe.

Art. 37q. 1. Strażakom oddelegowanym do wykonywania zadań w instytucjach cywilnych przysługują uprawnienia i świadczenia, w tym uposażenie i inne należności pieniężne oraz świadczenia w naturze i równoważniki pieniężne, na zasadach określonych w ustawie oraz przepisach wydanych na jej podstawie.

2. Do strażaków oddelegowanych do wykonywania zadań w instytucjach cywilnych stosuje się te przepisy prawa pracy, które miałyby zastosowanie do pracowników zatrudnionych na stanowiskach zajmowanych przez strażaków, w szczególności dotyczące obowiązków pracodawcy i pracownika, regulaminów pracy, wyróżnień i kar, czasu pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również zakładowego funduszu nagród, a także przyznawania nagród.

Art. 37r. 1. Uposażenie, nagrodę roczną za okres oddelegowania i nagrody uznaniowe przysługujące strażakowi z tytułu pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej, a wykonującemu zadania w instytucji cywilnej, wypłaca z własnych środków instytucja cywilna.

2. Jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełnił służbę przed oddelegowaniem do wykonywania zadań w instytucji cywilnej:

1) wydaje świadczenia w naturze i wypłaca ich równoważniki, a także wypłaca inne niż wymienione w ust. 1 należności i świadczenia przysługujące z tytułu pełnienia służby w Państwowej Straży Pożarnej;
2) (uchylony)
3) wypłaca nagrody jubileuszowe, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 3;
3a) wypłaca świadczenie motywacyjne, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 5b;
3b) wypłaca świadczenie za długoletnią służbę, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 5c;

4) wypłaca należności z tytułu zwolnienia ze służby, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 6;
5) wypłaca odprawę pośmiertną, o której mowa w art. 93 ust. 2 pkt 2.

3. W przypadku strażaków oddelegowanych do wykonywania zadań służbowych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo w jednostce podległej lub nadzorowanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, należności, o których mowa w ust. 1, wypłaca jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełnił służbę przed oddelegowaniem, w uzgodnieniu z kierownikiem urzędu albo jednostki, do której strażak został oddelegowany.

Art. 37s. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, o której mowa w art. 37l pkt 2, w stosunku do strażaków oddelegowanych do wykonywania zadań w instytucjach cywilnych:
1) jest przełożonym dyscyplinarnym oraz sprawuje kontrolę przestrzegania dyscypliny służbowej, z wyjątkiem oddelegowania do Biura Nadzoru Wewnętrznego;
2) podejmuje decyzje w sprawach wynikających ze stosunku służbowego, na zasadach określonych w ustawie.

2. Przepis ust. 1 nie narusza uprawnień kierownika instytucji cywilnej, w której strażak wykonuje zadania.

Art. 37t. Strażakowi oddelegowanemu do wykonywania zadań w instytucji cywilnej udziela urlopu kierownik tej instytucji w wymiarze przysługującym strażakowi stosownie do przepisów ustawy.

Art. 37u. 1. Uposażenie i inne należności pieniężne, o których mowa w art. 37r ust. 1 i 3, są wypłacane strażakom oddelegowanym do wykonywania zadań w instytucjach cywilnych w terminach przewidzianych dla strażaków pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej informuje kierowników instytucji cywilnych o przeprowadzanych podwyżkach uposażeń lub innych zmianach świadczeń i należności pieniężnych przysługujących strażakom.

3. Strażakom, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane dodatkowe świadczenia przysługujące w instytucji cywilnej, z wyłączeniem świadczeń

pieniężnych o charakterze uposażeniowym. Przepis powyższy nie znajduje zastosowania w przypadku oddelegowania do Biura Nadzoru Wewnętrznego.

Art. 37v. Kierownik lub dyrektor generalny urzędu, jednostki organizacyjnej lub służby, do których oddelegowano strażaka, na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej lub upoważnionej przez niego osoby przesyła informacje dotyczące oceny wykonywania przez strażaka zadań i obowiązków w czasie trwania oddelegowania, w celu i zakresie niezbędnym do sporządzenia opinii służbowej.

Art. 38. 1. Strażaka przenosi się na niższe stanowisko służbowe w razie:

1) wymierzenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe;
2) zawinionej utraty uprawnień koniecznych do wykonywania czynności na zajmowanym stanowisku.

2. Strażaka można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadkach:

1) orzeczenia całkowitej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku przez komisję lekarską, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia go na stanowisko równorzędne;
2) nieprzydatności na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej w opinii służbowej;
3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku;
4) likwidacji zajmowanego stanowiska, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia strażaka na równorzędne stanowisko.

3. Strażaka można przenieść na niższe stanowisko służbowe również na jego prośbę.

4. Strażak, który nie wyraził zgody na przeniesienie na niższe stanowisko z przyczyn określonych w ust. 2, może być zwolniony ze służby.

Art. 39. 1. Strażaka zawiesza się w czynnościach służbowych, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe umyślne.

2. Strażaka można zawiesić w czynnościach służbowych, na czas nie dłuższy niż 12 miesięcy, w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe nieumyślne albo postępowania dyscyplinarnego, jeżeli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro służby.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w czynnościach służbowych można przedłużyć do czasu uzyskania prawomocnego wyroku sądu, chyba że zawieszenie nastąpiło z powodu wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

4. Wniesienie odwołania od zawieszenia w czynnościach służbowych albo jego przedłużenia nie wstrzymuje wykonania decyzji o zawieszeniu lub przedłużeniu okresu zawieszenia.

Art. 40. (uchylony)

Art. 41. 1. Strażak wybrany do organów związku ochotniczych straży pożarnych nie traci uprawnień strażaka.

2. Strażak, który przed wyborem do organów związku ochotniczych straży pożarnych pełnił służbę w Państwowej Straży Pożarnej, zachowuje prawo powrotu do służby po zakończeniu kadencji.

Art. 42. 1. Strażak podlega okresowym profilaktycznym badaniom lekarskim.

1a. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej nie dopuszcza do służby strażaka nieposiadającego aktualnego orzeczenia lekarskiego z badań, o których mowa w ust. 1.

2. Strażak może być skierowany do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych:

1) z urzędu lub na jego wniosek – w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych chorób ze służbą;
2) z urzędu – w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.

2a. Strażak podlega okresowej ocenie sprawności fizycznej.

2b. Strażak jest obowiązany poddać się badaniom zleconym przez komisję lekarską, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym.

2c. W przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwalają na wydanie orzeczenia, strażak może zostać skierowany na obserwację w podmiocie leczniczym, jeżeli wyraża na to zgodę.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych mając na względzie zapewnienie ochrony zdrowia strażaka w sposób umożliwiający prawidłowe wykonywanie obowiązków służbowych, określi, w drodze rozporządzenia, zakres, tryb i częstotliwość przeprowadzania okresowych profilaktycznych badań lekarskich oraz okresowej oceny sprawności fizycznej, w tym:

1) rodzaje profilaktycznych badań lekarskich;
2) zróżnicowanie częstotliwości profilaktycznych badań lekarskich i oceny sprawności fizycznej w zależności od wieku i płci strażaka oraz warunków pełnienia służby;
3) sposób przeprowadzania próby wydolnościowej i testu sprawności fizycznej;
4) sposób ewidencjonowania wyników oceny sprawności fizycznej;
5) wzór indywidualnej karty oceny sprawności fizycznej.

Art. 43. 1. Zwolnienie ze służby następuje w drodze rozwiązania stosunku służbowego, w trybie i na zasadach określonych w ustawie.

2. Strażaka zwalnia się ze służby w przypadkach:

1) orzeczenia przez komisję lekarską całkowitej niezdolności do służby;
2) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej;
3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby;
4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe umyślne;
5) zgłoszenia przez niego pisemnego żądania zwolnienia – w terminie do 3 miesięcy;
6) utraty obywatelstwa polskiego.

3. Strażaka można zwolnić ze służby w przypadkach:

1) (uchylony)
2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w ust. 2 pkt 4;
3) (uchylony)
4) likwidacji jednostki albo jej reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie strażaka za jego zgodą do innej jednostki lub na inne stanowisko nie jest możliwe;

4a) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej, stwierdzonego w dwóch kolejnych opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy;

5) z innych niż określone w pkt 2–4a ważnych przyczyn, jeżeli dalsze pozostawanie w służbie nie gwarantuje należytego wykonywania obowiązków służbowych;

6) upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby;

7) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania, o których mowa w art. 42 ust. 2b, lub niepoddania się im, albo w przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację w podmiocie leczniczym, w przypadku wyrażenia zgody przez strażaka, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek strażaka.

4. W przypadkach określonych w ust. 3 pkt 4 zwolnienie następuje po upływie 6 miesięcy, a w odniesieniu do służby przygotowawczej po upływie 3 miesięcy, od dnia ogłoszenia decyzji o likwidacji jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej albo jej reorganizacji.

5. Zwolnienie strażaka ze służby na podstawie ust. 3 pkt 5 może nastąpić po zasięgnięciu opinii zakładowej organizacji związkowej, reprezentującej danego strażaka.

Art. 43a. Stosunek służbowy strażaka wygasa z dniem jego śmierci lub uznania go za zmarłego.

Art. 44. 1. W razie uchylenia prawomocnego wyroku skazującego lub prawomocnego orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego i wydania w nowym postępowaniu prawomocnego wyroku uniewinniającego lub prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 lub 2 Kodeksu postępowania karnego, uchyleniu ulegają wszystkie skutki, jakie wynikły dla strażaka w postępowaniu dyscyplinarnym przeprowadzonym w związku z popełnieniem przestępstwa stanowiącego przedmiot rozstrzygnięcia.

2. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, podstawę orzeczenia kary dyscyplinarnej stanowiły przesłanki inne niż tylko oskarżenie o popełnienie przestępstwa, o uchyleniu skutków, jakie wynikły dla strażaka w wyniku postępowania dyscyplinarnego, decyduje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do postępowania w sprawach o wykroczenia.

4. W razie uchylenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia lub kary wydalenia ze służby, uchyleniu ulegają skutki, jakie wynikły dla strażaka w związku z wyznaczeniem na niższe stanowisko lub obniżeniem stopnia. O uchyleniu pozostałych skutków decyduje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 45. 1. Zwolnienie strażaka ze służby na podstawie art. 38 ust. 4 lub art. 43 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 4a nie może nastąpić przed upływem 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że strażak wystąpił z pisemnym wnioskiem o wcześniejsze zwolnienie.

2. Zwolnienie strażaka ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 3 i 4 oraz ust. 3 pkt 2 nie może nastąpić przed upływem 3 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że strażak wystąpił z pisemnym wnioskiem o wcześniejsze zwolnienie.

Art. 46. Strażaka nie można zwolnić ze służby w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 43 ust. 2 pkt 3 i 4 oraz ust. 3 pkt 2, 4 i 5.

Art. 47. 1. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej zwalnia ze służby:

1) oficerów;
2) innych strażaków – w przypadkach, o których mowa w art. 43 ust. 3 pkt 5.

2. Pozostawienie w służbie strażaka w przypadku, o którym mowa w art. 43 ust. 3 pkt 2, wymaga zgody Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 48. 1. Strażak zwolniony ze służby otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby oraz, na swój wniosek, opinię o służbie.

2. Strażak może żądać sprostowania świadectwa służby oraz odwołać się do wyższego przełożonego od opinii o służbie w terminie 7 dni od dnia otrzymania opinii.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, treść świadectwa służby, opinii o służbie oraz sposób i tryb ich wydawania i prostowania, z uwzględnieniem w szczególności:

1) przełożonych uprawnionych do wydawania świadectw służby i opinii o służbie;
2) niezbędnych danych, które powinny być zamieszczone w świadectwie służby i opinii o służbie;
3) trybu wydawania i prostowania świadectw służby oraz odwoływania się od opinii o służbie;
4) przełożonych uprawnionych do dokonywania sprostowań w świadectwie służby oraz rozpoznawania odwołań od opinii o służbie.

Art. 49. 1. Strażak zwolniony ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 3–5 lub ust. 3 pkt 2 przed upływem 5 lat od ukończenia nauki w ramach służby kandydackiej w Akademii Pożarniczej, Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej lub szkole aspirantów Państwowej Straży Pożarnej jest obowiązany zwrócić kwotę stanowiącą równowartość kosztów wyżywienia i umundurowania otrzymanych w czasie nauki.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, koszty, o których mowa w ust. 1, warunki ich zwracania oraz przypadki zwalniania z obowiązku zwrotu tych kosztów, z uwzględnieniem w szczególności:
1) wysokości kosztów podlegających zwrotowi i sposobu ustalania ich wysokości;
2) organów uprawnionych do ustalania tych kosztów i ich egzekwowania;
3) trybu egzekwowania należności;
4) organów uprawnionych do zwalniania od obowiązku zwrotu tych kosztów;
5) trybu zwalniania od obowiązku zwrotu tych kosztów.

Art. 49a. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej określi, w drodze zarządzenia, sposób prowadzenia przez przełożonych, o których mowa w art. 32 ust. 1, dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem służbowym strażaków oraz sposób prowadzenia akt osobowych, a także rodzaje i wzory dokumentów.

Rozdział 5a

Wykonywanie zadań poza granicami państwa

Art. 49b. 1. Strażak może zostać delegowany, za jego pisemną zgodą, do pełnienia służby poza granicą państwa w grupie ratowniczej utworzonej do udziału w:
1) działaniach ratowniczych, akcji poszukiwawczo-ratowniczej lub akcji humanitarnej;
2) szkoleniu i ćwiczeniach ratowniczych.

2. Strażak, za jego zgodą, może zostać wyznaczony przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do wykonywania innych określonych zadań poza granicą państwa.

Art. 49c. 1. O utworzeniu i likwidacji grupy ratowniczej decyduje:

1) minister właściwy do spraw wewnętrznych – w przypadkach, o których mowa w art. 49b ust. 1 pkt 1;
2) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej – w przypadkach, o których mowa w art. 49b ust. 1 pkt 2.

2. W decyzjach, o których mowa w ust. 1, określa się w szczególności:

1) nazwę i liczebność grupy ratowniczej oraz czas pozostawania grupy poza granicą państwa;
2) cel skierowania grupy ratowniczej, zakres jej zadań oraz obszar działania;
3) system kierowania i dowodzenia grupą ratowniczą oraz właściwy organ: państwa przyjmującego grupę ratowniczą lub organizacji międzynarodowej, któremu zostanie ona podporządkowana na czas realizacji zadań;
4) podmioty wyznaczone do współpracy z właściwymi organami państwa przyjmującego grupę ratowniczą lub organizacji międzynarodowej koordynującej niesienie pomocy;
5) wyposażenie grupy ratowniczej w psy ratownicze oraz środki i sprzęt specjalny, a także w dodatkowe umundurowanie i wyposażenie specjalne członków grupy ratowniczej, wodę i dodatkową żywność;
6) trasy i czas przemieszczania się grupy ratowniczej w przypadku tranzytu.

3. W przypadku konieczności przedłużenia lub skrócenia czasu pozostawania grupy ratowniczej poza granicą państwa, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku innych uregulowań zawartych w wiążących Rzeczpospolitą Polską umowach międzynarodowych i porozumieniach zawartych w ich wykonaniu.

Art. 49d. 1. Strażacy wchodzący w skład grupy ratowniczej podlegają na terytorium państwa obcego przepisom karnym, dyscyplinarnym i porządkowym obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Strażacy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani przestrzegać prawa państwa przyjmującego oraz wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa międzynarodowego.

Art. 49e. 1. Strażak delegowany do pełnienia służby w grupie ratowniczej poza granicą państwa otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia i inne należności pieniężne przysługujące na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności lub na ich wysokość.

2. Strażakowi, o którym mowa w ust. 1, przysługują ponadto:

1) świadczenia z tytułu podróży i przejazdów oraz inne należności pieniężne związane z delegowaniem, określone w przepisach o podróżach służbowych za granicę, wypłacane w walucie polskiej lub obcej;
2) dodatkowe umundurowanie i wyposażenie specjalne;
3) woda i dodatkowa żywność w ilości wynikającej ze zwiększonego wydatku energetycznego związanego z długotrwałym charakterem działań ratowniczych prowadzonych w uciążliwych warunkach;
4) dodatkowe ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków, kosztów leczenia i śmierci oraz odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe podczas działań ratowniczych za granicą;
5) świadczenia opieki zdrowotnej, o których mowa w art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.[6)]);
6) zaopatrzenie w *leki*[7)] i artykuły sanitarne;
7) badania laboratoryjne i lekarskie oraz szczepienia ochronne.

3. Badania laboratoryjne i lekarskie oraz szczepienia ochronne, o których mowa w ust. 2 pkt 7, wykonuje się corocznie w terminie do dnia 31 marca albo przed wyjazdem z kraju w rejon działania grupy ratowniczej oraz bezpośrednio po powrocie do kraju, jeżeli badania takie i szczepienia są uzasadnione miejscem pełnienia służby i charakterem wykonywanych zadań.

---

6) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 858, 1222, 1593, 1615 i 1915 oraz z 2025 r. poz. 129, 304, 620, 637, 779, 1083, 1192 i 1211.

7) Obecnie produkty lecznicze, na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Dz. U. poz. 1382 i 1801, z 2002 r. poz. 300 i 1266, z 2004 r. poz. 77, 882 i 896 oraz z 2007 r. poz. 492), która weszła w życie z dniem 1 października 2002 r.

4. W przypadku śmierci strażaka, związanej z wykonywaniem przez niego zadań służbowych w grupie ratowniczej, zapewnia się bezpłatny przewóz zwłok do kraju oraz zwrot kosztów pogrzebu.

5. Przepisy ust. 2 pkt 3, 4, 6 i 7 oraz ust. 3 stosuje się odpowiednio do psów ratowniczych, o których mowa w art. 49c ust. 2 pkt 5.

Art. 49f. 1. W czasie działania poza granicą państwa grupa ratownicza podlega Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej, w zakresie niezastrzeżonym do kompetencji organów reprezentujących organizację międzynarodową lub państwo organizujące przedsięwzięcie zagraniczne.

2. Kierowanie podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego poza granicę państwa w przypadkach, o których mowa w art. 12 ust. 5 pkt 5 i art. 13 ust. 6 pkt 5, odbywa się na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów i porozumień międzynarodowych.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb delegowania strażaków do pełnienia służby poza granicą państwa oraz sposób i organizację działania grupy ratowniczej, z uwzględnieniem w szczególności:

1) oceny predyspozycji do służby poza granicą państwa,
2) przypadków odwoływania strażaków przed wyznaczonym terminem oraz przedłużania czasu delegowania,
3) podległości służbowej członków grupy ratowniczej,
4) składu i wewnętrznej struktury grupy ratowniczej,
5) przewozu członków i wyposażenia grupy ratowniczej

– kierując się potrzebą zapewnienia skutecznej realizacji zadań grup ratowniczych poza granicą państwa.

Art. 49g. Wydatki związane z udziałem grup ratowniczych w działaniach ratowniczych, akcji poszukiwawczo-ratowniczej lub akcji humanitarnej, szkoleniu i ćwiczeniach ratowniczych poza granicą państwa są pokrywane z budżetu państwa, w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 49h. 1. Przepisy art. 49c ust. 3 i 4 oraz art. 49d–49g stosuje się odpowiednio do strażaków, o których mowa w art. 49b ust. 2.

2. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do strażaków:

1) o których mowa w art. 37e oraz w art. 106 ust. 1;

2) wchodzących w skład służby zagranicznej w rozumieniu ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1691 i 1840).

Art. 49i. 1. Strażak delegowany do pełnienia służby poza granicą państwa w grupie ratowniczej, o której mowa w art. 49b ust. 1 pkt 1, po powrocie do kraju podlega bezpłatnym badaniom lekarskim i psychologicznym.

2. W przypadku odniesienia ran, kontuzji, urazu psychicznego lub schorzenia przez strażaka, o którym mowa w ust. 1, lub ze względu na jego stan psychofizyczny zgodnie ze wskazaniami lekarza strażak może być skierowany na bezpłatny turnus leczniczo-profilaktyczny wraz z pełnoletnim najbliższym członkiem rodziny w rozumieniu art. 4 pkt 12 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2112 oraz z 2025 r. poz. 1180).

3. Turnus leczniczo-profilaktyczny trwa 14 dni kalendarzowych i obejmuje działania leczniczo-rehabilitacyjne i profilaktykę zdrowotną, w tym profilaktykę psychologiczną.

4. Udział strażaka w kolejnym turnusie leczniczo-profilaktycznym po pełnieniu służby w tej samej grupie ratowniczej może odbyć się pod warunkiem poddania się leczeniu specjalistycznemu, ambulatoryjnemu lub stacjonarnemu albo konsultacji specjalistycznej zakończonej wskazaniem uczestnictwa w turnusie leczniczo-profilaktycznym jako niezbędnym do kontynuacji leczenia.

5. Osoby skierowane na turnus leczniczo-profilaktyczny mogą skorzystać z prawa do turnusu leczniczo-profilaktycznego w trakcie pełnienia służby przez strażaka.

6. Pełne koszty uczestnictwa w turnusie leczniczo-profilaktycznym strażaka oraz 50 % kosztów uczestnictwa pełnoletniego najbliższego członka rodziny pokrywa się z budżetu państwa z części pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

7. Skierowanie na badania, o których mowa w ust. 1, zawiera następujące dane strażaka:

1) imię i nazwisko;
2) numer PESEL;
3) miejsce zamieszkania;
4) miejsce pełnienia służby;

5) okres delegowania, miejsce, stanowisko i zakres zadań wykonywanych podczas służby w grupie ratowniczej.

8. Skierowanie na turnus leczniczo-profilaktyczny zawiera następujące dane:

1) strażaka:
   a) imię i nazwisko,
   b) numer PESEL,
   c) miejsce zamieszkania,
   d) miejsce pełnienia służby;
2) pełnoletniego najbliższego członka rodziny:
   a) imię i nazwisko,
   b) datę urodzenia,
   c) stopień pokrewieństwa.

9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) organ właściwy do kierowania strażaka na badania, o których mowa w ust. 1,
2) zakres badań, o których mowa w ust. 1,
3) podmiot właściwy do przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 1,
4) rodzaje i wzory dokumentów wystawianych po przeprowadzeniu badań, o których mowa w ust. 1,
5) tryb kierowania strażaka wraz z pełnoletnim najbliższym członkiem rodziny na turnus leczniczo-profilaktyczny,
6) podmiot kierujący na turnus leczniczo-profilaktyczny,
7) ramowy program turnusu leczniczo-profilaktycznego,
8) podmiot prowadzący turnus leczniczo-profilaktyczny,
9) rodzaje i wzory dokumentów wystawianych w związku z kierowaniem na turnus leczniczo-profilaktyczny

– uwzględniając potrzeby strażaka wynikające z jego aktualnego stanu zdrowia, w tym konieczność zapewnienia pełnej rekonwalescencji oraz umożliwienie dalszego leczenia lub rehabilitacji po zakończeniu pobytu na turnusie leczniczo-profilaktycznym.

Rozdział 6

Korpusy i stopnie w Państwowej Straży Pożarnej

Art. 50. Ustanawia się korpusy i stopnie w Państwowej Straży Pożarnej w następującym porządku:

1) w korpusie szeregowych straży pożarnej:
   a) strażak,
   b) starszy strażak;
2) w korpusie podoficerów straży pożarnej:
   a) sekcyjny,
   b) starszy sekcyjny,
   c) młodszy ogniomistrz,
   d) ogniomistrz,
   e) starszy ogniomistrz;
3) w korpusie aspirantów straży pożarnej:
   a) młodszy aspirant,
   b) aspirant,
   c) starszy aspirant,
   d) aspirant sztabowy;
4) w korpusie oficerów straży pożarnej:
   a) młodszy kapitan,
   b) kapitan,
   c) starszy kapitan,
   d) młodszy brygadier,
   e) brygadier,
   f) starszy brygadier,
   g) nadbrygadier,
   h) generał brygadier.

Art. 51. 1. Stopień strażaka i starszego strażaka nadają przełożeni uprawnieni do mianowania na stanowiska służbowe.

2. Stopień strażaka nadaje się z dniem mianowania na pierwsze stanowisko służbowe w Państwowej Straży Pożarnej.

2a. Absolwentowi szkoły Państwowej Straży Pożarnej, który uzyskał kwalifikacje do wykonywania zawodu strażak, komendant szkoły Państwowej Straży Pożarnej może nadać stopień starszego strażaka.

3. Stopnie podoficerskie w Państwowej Straży Pożarnej nadają:

1) w Komendzie Głównej – Komendant Główny;
2) w Akademii Pożarniczej i pozostałych szkołach – Rektor-Komendant i komendant szkoły;
3) w instytucie badawczym – dyrektor jednostki;
3a) w Centralnym Muzeum Pożarnictwa – dyrektor muzeum;
4) w pozostałych jednostkach organizacyjnych i Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej – komendanci wojewódzcy.

3a. (uchylony)

4. Pierwszy stopień aspirancki i stopnie oficerskie nadaje minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, a pozostałe stopnie aspirantów nadaje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

5. Stopień nadbrygadiera i generała brygadiera nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 52. 1. Pierwszy stopień podoficerski może być nadany strażakowi w służbie stałej, który spełnia wymagania niezbędne do zajmowania stanowisk podoficerskich w Państwowej Straży Pożarnej.

2. Pierwszy stopień aspirancki nadaje się strażakowi, który uzyskał tytuł technik pożarnictwa w ramach służby kandydackiej albo w ramach skierowania do szkoły Państwowej Straży Pożarnej.

3. Pierwszy stopień aspirancki może być nadany strażakowi, który spełnia wymagania niezbędne do zajmowania stanowisk aspiranckich w Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 53. 1. Pierwszy stopień oficerski nadaje się strażakowi, który:

1) ukończył studia w Akademii Pożarniczej w ramach służby kandydackiej albo
2) uzyskał tytuł zawodowy technik pożarnictwa w szkole aspirantów Państwowej Straży Pożarnej lub w Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej i tytuł

zawodowy inżynier pożarnictwa w ramach skierowania do Akademii Pożarniczej.

2. Pierwszy stopień oficerski może być nadany strażakowi, który spełnia wymagania określone w art. 36 ust. 3.

Art. 54. 1. Kolejny wyższy stopień może być nadany stosownie do posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz w zależności od zajmowanego stanowiska i opinii służbowej. Nadanie tego stopnia nie może jednak nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

1) strażaka – 1 roku;
2) sekcyjnego – 2 lat;
3) starszego sekcyjnego– 2 lat;
4) młodszego ogniomistrza – 3 lat;
5) ogniomistrza – 3 lat;
6) młodszego aspiranta – 3 lat;
7) aspiranta – 5 lat;
8) starszego aspiranta – 5 lat;
9) młodszego kapitana – 3 lat;
10) kapitana – 4 lat;
11) starszego kapitana – 5 lat;
12) młodszego brygadiera – 5 lat;
13) brygadiera – 5 lat;
14) starszego brygadiera – 4 lat.

2. Nadanie stopnia, o którym mowa w ust. 1, następuje z okazji Dnia Strażaka; w szczególnie uzasadnionych przypadkach może jednak nastąpić w innym terminie.

Art. 55. 1. Stopnie podoficerów, aspirantów i oficerów straży pożarnej są dożywotnie.

2. Strażacy zwolnieni ze służby mogą używać posiadanych stopni, o których mowa w art. 50, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”.

3. Utrata stopnia wymienionego w art. 50 następuje w razie:

1) utraty obywatelstwa polskiego;
2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych;

3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby.

4) (uchylony)

Art. 55a. 1. Strażakowi, który wykazał ofiarność i odwagę w bezpośrednich działaniach ratowniczych w czasie pożaru, klęski żywiołowej albo innego zagrożenia, w których wyniku poniósł śmierć, można nadać pośmiertnie wyższy stopień.

2. Strażakowi, o którym mowa w ust. 1, stopień nadaje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, z zastrzeżeniem art. 51 ust. 4 i 5. Nadanie wyższego stopnia może nastąpić tylko raz.

Art. 56. 1. Strażakowi przywraca się stopień w razie uchylenia:

1) prawomocnego skazania na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych;

2) kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby lub obniżenia stopnia.

2. Decyzję o przywróceniu stopnia oficerskiego podejmuje minister właściwy do spraw wewnętrznych. W pozostałych przypadkach decyzję o przywróceniu stopnia podejmuje przełożony właściwy do nadania tego stopnia.

Rozdział 7

Prawa i obowiązki strażaków

Art. 57. Strażak w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej w kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 57a. 1. Strażak nie może podejmować zajęcia zarobkowego poza służbą bez pisemnej zgody przełożonego uprawnionego do mianowania lub powołania strażaka na stanowisko służbowe.

2. Strażak nie może wykonywać czynności lub zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy lub podważających zaufanie do Państwowej Straży Pożarnej.

3. Przełożony uprawniony do mianowania lub powołania, wydając zgodę, o której mowa w ust. 1, kieruje się potrzebą zachowania gotowości operacyjnej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, etyką służby oraz zachowaniem przez strażaka zdolności do pełnienia służby, biorąc pod uwagę sytuację osobistą strażaka.

4. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej prowadzi ewidencję wydanych zgód na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą.

5. Ewidencja wydanych zgód na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą zawiera dane: imię i nazwisko strażaka, stanowisko służbowe, miejsce pełnienia służby, rodzaj oraz miejsce wykonywania podjętego zajęcia zarobkowego.

6. Strażak jest obowiązany złożyć oświadczenie o swoim stanie majątkowym, w tym o majątku objętym małżeńską wspólnością majątkową, przy nawiązywaniu lub rozwiązywaniu stosunku służbowego, corocznie oraz na żądanie przełożonego uprawnionego do mianowania lub powołania. Oświadczenie o stanie majątkowym powinno zawierać informacje o źródłach i wysokości uzyskanych przychodów, posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, uczestnictwie w spółkach cywilnych lub spółkach prawa handlowego, posiadanych udziałach lub akcjach w tych spółkach, mieniu nabytym od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy, związku międzygminnego, powiatu, związku powiatów, związku powiatowo-gminnego lub związku metropolitalnego, które podlegało zbyciu w drodze przetargu, mieniu ruchomym, innych prawach majątkowych oraz o zobowiązaniach pieniężnych. Oświadczenie to powinno również zawierać dane dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w spółkach prawa handlowego lub w spółdzielniach, z wyjątkiem funkcji w radzie nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej.

7. Coroczne oświadczenie o stanie majątkowym składa się do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

8. Przełożeni uprawnieni do mianowania lub powołania lub osoby przez nich upoważnione są uprawnieni do analizy złożonych oświadczeń o stanie majątkowym. Analiza ta polega na porównaniu treści oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to oświadczenia złożonego przy nawiązywaniu stosunku służbowego, oraz porównaniu treści oświadczenia z innymi informacjami znajdującymi się w aktach osobowych strażaka.

8a. Inspektor Nadzoru Wewnętrznego w celu przeprowadzenia analizy złożonych oświadczeń o stanie majątkowym ma prawo wglądu do ich treści i przetwarzania danych w nich zawartych.

9. Informacje zawarte w oświadczeniu o stanie majątkowym stanowią tajemnicę prawnie chronioną i podlegają ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” określonej w przepisach o ochronie informacji niejawnych, chyba że strażak, który złożył oświadczenie, wyraził pisemną zgodę na ich ujawnienie, z zastrzeżeniem ust. 11.

10. Oświadczenie o stanie majątkowym przechowuje się przez 10 lat.

11. Informacje zawarte w oświadczeniach o stanie majątkowym osób pełniących funkcje organów Państwowej Straży Pożarnej są publikowane, bez ich zgody, na właściwych stronach Biuletynu Informacji Publicznej, z wyłączeniem danych dotyczących daty i miejsca urodzenia, numeru PESEL, miejsca zamieszkania oraz miejsca położenia nieruchomości w terminie 14 dni od dnia złożenia oświadczenia przez te osoby.

12. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb postępowania w sprawach oświadczeń o stanie majątkowym,
2) wzór oświadczenia o stanie majątkowym osób pełniących funkcje organów Państwowej Straży Pożarnej,
3) wzór oświadczenia o stanie majątkowym strażaków niepełniących funkcji organów Państwowej Straży Pożarnej,
4) sposób dokonywania analizy oświadczeń o stanie majątkowym,
5) sposób przechowywania oświadczeń o stanie majątkowym

– uwzględniając zakres danych objętych oświadczeniem o stanie majątkowym, a także konieczność ujednolicenia formy przekazanych informacji oraz zapewnienia zupełności i przejrzystości przedstawianych informacji.

Art. 57b. 1. Strażak jest obowiązany poinformować przełożonego uprawnionego do mianowania lub powołania w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o następujących zdarzeniach:

1) podjęciu przez małżonka strażaka, jego wstępnych, zstępnych pierwszego stopnia lub rodzeństwo pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym zatrudnienia lub innych czynności zarobkowych u przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie ochrony przeciwpożarowej polegającą na dostarczaniu wyrobów, których wykaz ustalają przepisy wydane na podstawie art. 7 ust. 14 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej lub świadczeniu usług podlegających sprawdzeniu w toku czynności kontrolno-rozpoznawczych, o których mowa w art. 23;
2) o posiadaniu przez osoby, o których mowa w pkt 1, w spółkach prawa handlowego prowadzących działalność w zakresie wskazanym w pkt 1 więcej

niż 10 % akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10 % kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek;

3) o fakcie bycia przez osoby, o których mowa w pkt 1, wykonawcami w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 oraz z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165 i 1173) na rzecz organów i jednostek podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej prowadzi zbiór informacji, o których mowa w ust. 1.

3. Zbiór informacji, o których mowa w ust. 1, zawiera dane: imię i nazwisko strażaka, jego stanowisko służbowe, miejsce pełnienia służby, imię i nazwisko osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, nazwę i siedzibę przedsiębiorcy dostarczającego wyroby lub świadczącego usługi z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz dane dotyczące faktu bycia przez te osoby wykonawcą w rozumieniu ustawy, o której mowa w ust. 1 pkt 3.

Art. 57c. 1. Strażak nie może być członkiem partii politycznej.

2. Z chwilą przyjęcia do służby ustaje dotychczasowe członkostwo strażaka w partii politycznej.

3. Przynależność do organizacji lub stowarzyszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 58. 1. Strażacy mogą się zrzeszać w związkach zawodowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440).

2. Strażak pełniący służbę na stanowisku, dla którego przepisy ustawy przewidują powołanie, nie może pełnić funkcji w związkach zawodowych oraz nie podlega ochronie, o której mowa w art. 32 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

Art. 59. (uchylony)

Art. 59a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, warunki otrzymywania świadczeń opieki zdrowotnej, o których mowa w art. 42 ust. 2 ustawy

z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przez strażaków, w związku z urazami nabytymi podczas wykonywania przez nich zadań poza granicami państwa oraz sposób i tryb finansowania kosztów, uwzględniając zasady i sposób wydatkowania środków publicznych.

Art. 59b. 1. Strażak jest obowiązany utrzymywać sprawność fizyczną zapewniającą wykonywanie przez niego zadań służbowych, w szczególności poprzez uczestnictwo w zajęciach z wychowania fizycznego lub zajęciach sportowych.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zadania z zakresu wychowania fizycznego realizowane w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej oraz formy organizacyjne wychowania fizycznego i sposób ich finansowania, uwzględniając charakter służby w Państwowej Straży Pożarnej.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może określić, w drodze zarządzenia, wymagania wobec osób prowadzących zajęcia, mając na celu utrzymanie sprawności fizycznej strażaków, zapewniającej wykonywanie przez nich zadań służbowych, uwzględniając charakter służby w Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 59c. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, a w komórce organizacyjnej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej kierownik tej komórki, ma obowiązek niedopuszczenia podległego mu strażaka do służby w przypadku:

1) stawienia się przez niego do służby w stanie po użyciu alkoholu albo w stanie nietrzeźwości w rozumieniu art. 46 ust. 2 albo 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), lub po użyciu podobnie działającego środka, pełnienia jej w takim stanie, spożywania alkoholu lub używania podobnie działającego środka w czasie służby albo
2) uzasadnionego podejrzenia, że zachodzą okoliczności, o których mowa w pkt 1.

2. W przypadku gdy niedopuszczenie strażaka do służby, o którym mowa w ust. 1, dotyczy kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, obowiązki związane z niedopuszczeniem go do służby realizuje jego przełożony.

3. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej albo komórki organizacyjnej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę, informuje strażaka o okolicznościach stanowiących podstawę niedopuszczenia go do służby.

4. W celu weryfikacji istnienia przesłanek uzasadniających niedopuszczenie strażaka do służby kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej wobec podległych strażaków, osoba przez niego upoważniona lub przełożony strażaka, zwani dalej „zarządzającym badania", są uprawnieni do wydania polecenia poddania się przez strażaka badaniu na zawartość w organizmie alkoholu lub badaniu na obecność w organizmie innego podobnie działającego środka.

5. Strażak ma obowiązek poddać się badaniu, o którym mowa w ust. 4, oraz umożliwić jego przeprowadzenie.

6. Badanie, o którym mowa w ust. 4, może obejmować odpowiednio przy badaniu na zawartość w organizmie:

1) alkoholu – badanie wydychanego powietrza lub badanie krwi;
2) środka działającego podobnie do alkoholu – badanie:
   a) śliny,
   b) krwi,
   c) moczu,
   d) potu.

7. Badanie krwi, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, przeprowadza się, jeżeli:

1) strażak odmawia poddania się badaniu wydychanego powietrza;
2) strażak, pomimo przeprowadzenia badania wydychanego powietrza, żąda badania krwi;
3) stan strażaka, w szczególności wynikający ze spożycia alkoholu, choroby układu oddechowego lub innych przyczyn, uniemożliwia przeprowadzenie badania wydychanego powietrza;
4) wystąpił brak wskazania stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu spowodowany przekroczeniem zakresu pomiarowego urządzenia wykorzystywanego do pomiaru.

8. Badania, o których mowa w ust. 6 pkt 2 lit. b lub c, przeprowadza się, jeżeli:

1) strażak odmawia poddania się badaniu, o którym mowa w ust. 6 pkt 2 lit. a lub d;

2) strażak, pomimo przeprowadzenia badania, o którym mowa w ust. 6 pkt 2 lit. a lub d, żąda badania krwi lub moczu;
3) stan strażaka uniemożliwia przeprowadzenie badania, o którym mowa w ust. 6 pkt 2 lit. a lub d.

9. Czynności związane z pobraniem materiału biologicznego do badań, o których mowa w ust. 4:

1) odbywają się w miejscu i w warunkach zapewniających poszanowanie godności i intymności strażaka, od którego pobiera się materiał do badań;
2) w postaci krwi – są przeprowadzane przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe;
3) w postaci moczu lub potu – odbywają się w obecności osoby tej samej płci co strażak, od którego pobiera się materiał biologiczny do badań:
   a) o której mowa w pkt 2,
   b) wskazanej przez zarządzającego badania – w przypadku braku możliwości zapewnienia obecności osoby, o której mowa w pkt 2.

10. W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że pobranie krwi może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia strażaka, decyzję o przeprowadzeniu badania krwi podejmuje lekarz.

11. W przypadku poddania strażaka badaniu w celu, o którym mowa w ust. 4, niedopuszczenie do służby trwa do czasu uzyskania wyniku badania wykluczającego w odniesieniu do strażaka poddanego badaniu:

1) stan nietrzeźwości albo stan po użyciu alkoholu lub
2) obecność w organizmie środka działającego podobnie do alkoholu

– nie dłużej jednak niż do końca wykonywania zadań służbowych w ramach pełnionej służby wynikającego z obowiązującego rozkładu czasu służby.

12. W przypadku niedopuszczenia strażaka do służby, o którym mowa w ust. 1, do uposażenia strażaka za ten okres stosuje się odpowiednio przepisy art. 105f ust. 1 i 4 oraz art. 109 ust. 1–3.

13. Przebieg badań, o których mowa w ust. 4, dokumentuje się z uwzględnieniem:

1) daty, godziny i minuty oraz miejsca przeprowadzenia badania;
2) wyniku badania;
3) stopnia, imienia i nazwiska, stanowiska oraz podpisu zarządzającego badania;

4) danych osobowych strażaka:
   a) stopnia, imienia i nazwiska oraz stanowiska,
   b) daty urodzenia, informacji o chorobach, na jakie choruje strażak, oraz podpisu strażaka – jeżeli dane te pozyskano w związku z przeprowadzanym badaniem;
5) imienia, nazwiska i podpisu osoby przeprowadzającej badanie;
6) imienia, nazwiska, stanowiska i podpisu osoby przeprowadzającej pobranie próbek materiału biologicznego do badań;
7) imienia, nazwiska i podpisu osoby, w obecności której przeprowadzano badanie;
8) informacji o objawach lub okolicznościach uzasadniających przeprowadzenie badania oraz dacie, godzinie i minucie ich stwierdzenia;
9) innych informacji niezbędnych do oceny wiarygodności i poprawności badania;
10) w przypadku odstąpienia od pobrania próbek krwi – informacji o przyczynie odstąpienia.

14. W przypadku badań, o których mowa w ust. 6 pkt 1, poza danymi, o których mowa w ust. 13 pkt 4, dokumentacja obejmuje również następujące dane osobowe strażaka: płeć, wzrost, masę ciała – jeżeli dane te pozyskano w związku z przeprowadzanym badaniem.

15. Dokumentację zawierającą wyniki badań przekazuje się niezwłocznie zarządzającemu badania.

16. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:
1) warunki i metody przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 4,
2) sposób dokumentowania badań, o których mowa w ust. 4, w tym wzory protokołów z przeprowadzonych badań,
3) wykaz środków działających podobnie do alkoholu

– mając na uwadze potrzebę sprawnego pobrania materiału do badań, sprawnego i prawidłowego przeprowadzania badań oraz zagwarantowania wiarygodności ich wyników, a także metodykę przeprowadzania takich badań oraz skutki oddziaływania środków działających podobnie do alkoholu na organizm i zapewniając poszanowanie godności strażaka i zasad ochrony danych osobowych.

Art. 59d. 1. W przypadku wystąpienia lub możliwości wystąpienia na stanowisku służbowym szkodliwego biologicznego czynnika chorobotwórczego,

przeciw któremu jest dostępna szczepionka, strażak może poddać się szczepieniom ochronnym, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924 i 1897) oraz przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie.

2. (uchylony)

Art. 60. (uchylony)

Art. 60a. 1. Jeżeli strażak zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty inwalidzkiej, od uposażenia wypłaconego strażakowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.[8)]).

2. Przez uposażenie stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o którym mowa w ust. 1, rozumie się:

1) kwotę najniższego wynagrodzenia ustalaną na podstawie odrębnych przepisów – za okres służby kandydackiej przed dniem 1 stycznia 2003 r.;
2) kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów – za okres służby kandydackiej po dniu 31 grudnia 2002 r.;
3) uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe wynagrodzenie wypłacone na podstawie art. 97, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy, o której mowa w ust. 1 – za pozostałe okresy służby.

3. Składki przekazuje się również w przypadku, gdy strażak spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty inwalidzkiej. Przekazanie składek następuje na wniosek strażaka.

4. Składki podlegają waloryzacji wskaźnikiem waloryzacji składek określonym na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

8) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 622, 769, 820, 1083, 1160 i 1216.

Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674 oraz z 2025 r. poz. 718, 769 i 1159).

5. Przy obliczaniu kwoty należnych składek, waloryzowanych na podstawie ust. 4, stosuje się odpowiednio art. 19 ust. 1 oraz art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się również do funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., jeżeli po zwolnieniu ze służby, pomimo spełnienia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej, zgłosił wniosek o przyznanie emerytury z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, kwotę należnych, zwaloryzowanych składek przekazuje się niezwłocznie na podstawie zawiadomienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o nabyciu przez funkcjonariusza prawa do emerytury przewidzianej w przepisach, o których mowa w ust. 4.

8. Kwota należnych, zwaloryzowanych składek stanowi przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, określi, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy przekazywania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek, o których mowa w ust. 1, 3, 4 i 7, oraz jednostki do tego właściwe, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego i niezwłocznego wykonywania czynności związanych z przekazywaniem tych składek.

Art. 61. 1. Strażak jest obowiązany do noszenia w czasie służby:

1) umundurowania;
2) środków ochrony indywidualnej;
3) ekwipunku osobistego;
4) oznak.

2. Umundurowanie i oznaki są prawnie zastrzeżone wyłącznie dla strażaka.

3. Umundurowanie i ekwipunek osobisty, w tym ich przedmioty, oraz środki ochrony indywidualnej i oznaki strażak otrzymuje bezpłatnie.

4. Umundurowanie i środki ochrony indywidualnej zapewniają identyfikację Państwowej Straży Pożarnej jako formacji ratowniczej oraz spełniają warunki zapewniające bezpieczeństwo i higienę służby strażaków.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje, wzory, normy należności, okresy używalności oraz sposób noszenia umundurowania, w tym jego przedmiotów, i środków ochrony indywidualnej,
2) rodzaje, normy należności oraz okresy używalności ekwipunku osobistego, w tym jego przedmiotów,
3) sposób realizacji norm należności umundurowania i ekwipunku osobistego, w tym ich przedmiotów, oraz środków ochrony indywidualnej,
4) rodzaje, wzory oznak oraz sposób ich noszenia,
5) sposoby i okoliczności noszenia orderów, odznaczeń i odznak,
6) rodzaje umundurowania, w tym przedmioty umundurowania, wydane w naturze albo w formie równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie,
7) sposób ustalania i obliczania równowartości umundurowania i ekwipunku osobistego, w tym ich przedmiotów, oraz środków ochrony indywidualnej, które podlegają zwrotowi,
8) przypadki, w których strażak zwolniony ze służby może nosić umundurowanie,
9) okres używalności umundurowania i ekwipunku osobistego, w tym ich przedmiotów, oraz środków ochrony indywidualnej, podlegających zwrotowi w przypadku zwolnienia strażaka ze służby

– biorąc pod uwagę potrzebę należytego zaopatrzenia strażaka w umundurowanie, środki ochrony indywidualnej i ekwipunek osobisty, a także zapewnienie właściwego ubioru, wyposażenia oraz identyfikacji strażaka.

6. Strażakowi, któremu nie wydano w naturze umundurowania, przysługuje równoważnik pieniężny w zamian za umundurowanie.

7. Strażakowi przysługuje ryczałt za pranie chemiczne umundurowania wydanego w naturze.

8. Strażak zwolniony ze służby jest obowiązany zwrócić pobraną nienależną część równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie, chyba że zwolnienie nastąpiło z tytułu nabycia prawa do emerytury lub renty na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 1121, 1243, 1562 i 1871).

9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wartości pieniężne umundurowania, w tym jego przedmiotów, stanowiące podstawę do określenia wysokości równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie,
2) sposób ustalania wysokości równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie,
3) tryb i sposób przyznawania, zwrotu i wypłaty równoważnika w zamian za umundurowanie,
4) terminy wypłacania równoważnika w zamian za umundurowanie,
5) wysokość i terminy wypłaty ryczałtu za pranie chemiczne umundurowania wydanego w naturze

– biorąc pod uwagę wartość umundurowania wydanego w naturze, a także normy należności umundurowania.

Art. 62. 1. Strażakowi w czasie pełnienia służby przysługuje bezpłatnie wyżywienie w naturze, jeżeli rodzaj i charakter służby lub właściwości lub szczególne miejsce jej pełnienia uzasadniają przyznanie wyżywienia w naturze, albo świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie.

2. Wyżywienie w naturze przysługuje strażakowi:

1) pełniącemu służbę w systemie skoszarowanym w okresie nauki w szkołach Państwowej Straży Pożarnej, odbywania kursów lub udziału w obozach szkoleniowych, z wyłączeniem okresu, w którym przebywa on na urlopie lub przepustce, trwającego co najmniej 24 godziny;
2) podczas długotrwałych akcji ratowniczo-gaśniczych, za które uważa się:
   a) każde działanie ratownicze organizowane lub kierowane przez Państwową Straż Pożarną trwające co najmniej 6 godzin, liczonych od chwili przyjęcia informacji o zdarzeniu,
   b) pomocnicze specjalistyczne czynności ratownicze wykonywane przez Państwową Straż Pożarną w ramach pomocy udzielanej innym służbom ratowniczym trwające co najmniej 6 godzin,
   c) inne działania Państwowej Straży Pożarnej wymagające zgrupowania strażaków przez okres co najmniej 6 godzin w czasie podwyższonej gotowości operacyjnej lub w celu współdziałania z innymi służbami,

d) akcje ratownictwa podwodnego prowadzone przez Państwową Straż Pożarną wymagające wykonania co najmniej jednego cyklu nurkowania;

3) biorącemu udział w ćwiczeniach lub szkoleniach przez okres co najmniej 4 godzin po zakończeniu służby wynikającej z obowiązującego rozkładu czasu służby, o ile przepisy prawa dopuszczają taką możliwość;

4) w ramach służby wynikającej z obowiązującego rozkładu czasu służby, jeżeli następuje ona bezpośrednio po zakończeniu przedłużonej służby, o której mowa w pkt 3;

5) biorącemu udział w ćwiczeniach, manewrach, szkoleniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną trwających co najmniej 8 godzin, a także biorącemu udział w ćwiczeniach i manewrach organizowanych przez inne podmioty, jeżeli organizator nie zapewnia wyżywienia.

3. Wyżywienie w naturze przysługuje strażakowi na podstawie normy wyżywienia, którą stanowi wartość energetyczna, odżywcza i pieniężna produktów żywnościowych przysługujących strażakowi w określonych przypadkach. W przypadku zwiększonego zapotrzebowania na wartość energetyczną i odżywczą ze względu na rodzaj i warunki służby lub właściwości lub miejsce jej pełnienia, norma może zostać uzupełniona.

4. Normy wyżywienia mogą być realizowane w formie suchego prowiantu lub gotowych pakietów żywnościowych, lub posiłków sporządzanych przez zewnętrzne podmioty gastronomiczne, w sytuacji gdy zorganizowanie wyżywienia w postaci posiłków sporządzanych w punktach żywienia Państwowej Straży Pożarnej nie jest możliwe albo gdy rodzaj i warunki pełnionej służby wymagają tego rodzaju wyżywienia. W przypadku realizacji wyżywienia w formie gotowych pakietów żywnościowych lub w formie posiłków sporządzanych przez zewnętrzne podmioty gastronomiczne normę wyżywienia podwyższa się o koszty zapewnienia wyżywienia.

5. W przypadku wyżywienia w naturze należy się kierować zasadami racjonalnego żywienia, w granicach obowiązujących wartości energetycznych, odżywczych i pieniężnych produktów żywnościowych określonych dla poszczególnych norm wyżywienia.

6. Organ Państwowej Straży Pożarnej może zapewnić wyżywienie w naturze oraz napoje również innym osobom, w szczególności członkom ochotniczych straży pożarnych:

1) uczestniczącym w akcjach, o których mowa w ust. 2 pkt 2;
2) biorącym udział w ćwiczeniach, manewrach lub szkoleniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną trwających co najmniej 8 godzin;
3) uczestniczącym w organizowanych przez Państwową Straż Pożarną ćwiczeniach zgrywających, których przewidywany czas trwania wynosi co najmniej 8 godzin.

7. Strażak, któremu przysługuje wyżywienie w naturze lub świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie z kilku tytułów, otrzymuje wyżywienie w naturze lub świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie tylko z jednego tytułu według najkorzystniejszej dla niego normy wyżywienia, z wyłączeniem przypadków, w których uczestniczy w uroczystym posiłku organizowanym w punkcie żywienia Państwowej Straży Pożarnej.

8. Strażak, któremu rodzaj i warunki pełnienia służby lub względy techniczne lub organizacyjne uniemożliwiają korzystanie z przysługującego wyżywienia w naturze, otrzymuje świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie.

9. Strażakowi, który zrezygnował z przysługującego wyżywienia w naturze, nie przysługuje świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie ani dieta na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia.

10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje norm wyżywienia oraz ich wartość pieniężną,
2) średnie wartości energetyczne i odżywcze produktów żywnościowych objętych poszczególnymi normami,
3) przypadki przyznawania poszczególnych norm wyżywienia,
4) przypadki, w których normy wyżywienia mogą zostać uzupełnione, oraz wartość pieniężną uzupełnienia,
5) wartości świadczenia pieniężnego w zamian za wyżywienie

– uwzględniając zasady racjonalnego żywienia, adekwatność środków finansowych służących zapewnieniu strażakom wyżywienia w naturze względem realnej wartości wyżywienia i rozróżnienie przypadków wypłacania świadczenia pieniężnego w zamian za wyżywienie oraz mając na względzie właściwe warunki pełnienia służby.

Art. 62a. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej właściwy miejscowo ze względu na miejsce prowadzenia długotrwałej akcji, ćwiczeń, manewrów lub szkoleń zapewnia wyżywienie i napoje podległym mu strażakom

w przypadkach, o których mowa w art. 62 ust. 2 pkt 2–5, oraz innym osobom w przypadkach, o których mowa w art. 62 ust. 6.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej zapewnia wyżywienie w trakcie organizowanych przez niego ćwiczeń, manewrów i szkoleń, chyba że ze względów organizacyjnych organizatorzy ćwiczeń lub manewrów postanowią inaczej.

3. Kierownicy jednostek zapewniają wyżywienie siłom przeznaczonym do formowania odwodów operacyjnych, tak aby mogły one działać bez dodatkowego wyżywienia przez czas określony w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

4. Siły odwodów operacyjnych prowadzą działania bez dodatkowego wyżywienia przez czas określony w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Po wykorzystaniu posiadanego wyżywienia przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 62b. Napoje w naturze, w ilości zaspokajającej potrzeby strażaka, przysługują w czasie pełnienia służby, w przypadkach i na warunkach określonych w art. 232 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy oraz w przepisach wykonawczych wydanych na jego podstawie.

Art. 63. 1. Strażakowi i członkom jego rodziny przysługuje prawo do przejazdu, na koszt właściwej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, publicznymi środkami komunikacji raz w roku do jednej z wybranych przez siebie miejscowości w kraju i z powrotem. W razie niewykorzystania przysługującego prawa do przejazdu osoba uprawniona otrzymuje zryczałtowany równoważnik pieniężny.

1a. Zwrot kosztów przejazdu lub zryczałtowany równoważnik pieniężny, o których mowa w ust. 1, nie przysługują strażakowi w roku kalendarzowym, w którym wykupiono uprawnienia do bezpłatnych przejazdów państwowymi środkami komunikacji, na podstawie odrębnych przepisów.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki korzystania z uprawnienia do przejazdu oraz wypłaty równoważnika pieniężnego, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem w szczególności:

1) rodzaju środka lokomocji;
2) sposobu ustalania kwoty równoważnika;

3) terminów wypłaty kwoty równoważnika.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje i zakres innych świadczeń socjalnych i bytowych, które mogą być przyznawane osobom, o których mowa w ust. 1.

Art. 64. (utracił moc)

Art. 65.[9)] Strażakowi i członkom jego rodziny przysługuje prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych i utrzymywanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, a także do świadczeń publicznych zakładów opieki zdrowotnej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 66.[9)] 1. Strażakowi, który nabył prawo do renty z tytułu inwalidztwa niepozostającego w związku ze służbą, oraz uprawnionym członkom jego rodziny, a także osobom uprawnionym do renty rodzinnej po strażaku, którego śmierć nie pozostaje w związku ze służbą, przysługuje prawo do bezpłatnych świadczeń leczniczych społecznej służby zdrowia.

2. Strażakowi zwolnionemu ze służby, który nie nabył uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego określonego w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, a także członkom jego rodziny przysługuje prawo do świadczeń leczniczych zakładów społecznej służby zdrowia, w zakresie i na warunkach przewidzianych dla pracowników, z którymi stosunek pracy został rozwiązany.

Art. 67. 1. Za członków rodziny strażaka uprawnionych do świadczeń przewidzianych w art. 63, 65 i 66 uważa się małżonka i dzieci.

9) Utracił moc w zakresie uregulowanym ustawą z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. poz. 153), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., na podstawie art. 170 pkt 24 tej ustawy.

2. Za dzieci uważa się dzieci własne lub małżonka, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, pozostające na utrzymaniu strażaka, nie dłużej jednak niż do dnia zawarcia przez nie związku małżeńskiego, które:

1) nie ukończyły 18. roku życia, a w przypadku uczęszczania do szkoły lub odbywania studiów w uczelni – 26. roku życia albo
2) stały się całkowicie niezdolne do pracy lub niezdolne do samodzielnej egzystencji przed osiągnięciem wieku określonego w pkt 1.

Art. 68. Okres służby strażaka traktuje się na równi z pracą wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu *przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin*[10)].

Art. 69. 1. Strażakowi przysługują uprawnienia pracownika związane z rodzicielstwem określone w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, z wyjątkiem art. 186^7 i art. 188^1, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

1a. Jeżeli oboje rodzice lub opiekunowie są strażakami albo jedno z nich jest strażakiem, a drugie pozostaje w stosunku pracy, z uprawnień, o których mowa w ust. 1, może korzystać jedno z nich.

2. Strażakowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 4 w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego lub urlopu rodzicielskiego, przysługuje uposażenie na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, do końca okresu ciąży oraz trwania wymienionego urlopu.

3. Strażakowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 4 w czasie urlopu wychowawczego, przysługują do końca okresu, na który ten urlop został udzielony:

1) świadczenie pieniężne, wypłacane na zasadach obowiązujących przy wypłacaniu dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
2) inne uprawnienia przewidziane dla pracowników zwalnianych z pracy w czasie urlopu wychowawczego z przyczyn niedotyczących pracowników.

[10)] Obecnie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 192 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674 oraz z 2025 r. poz. 718, 769 i 1159), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

4. Strażakowi nie przysługuje prawo złożenia wniosku o obniżenie wymiaru czasu służby w okresie, w którym mógłby korzystać z urlopu wychowawczego.

Art. 69a. Jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa strażaka w czasie jego nieobecności w służbie w związku z przebywaniem na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, uzupełniającym urlopie macierzyńskim, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, można w tym celu zatrudnić pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący czas tej nieobecności.

Art. 70. 1. Strażakowi, który po zwolnieniu ze służby w Państwowej Straży Pożarnej podjął pracę, okres tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z prawa pracy.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do strażaka zwolnionego ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 3 i 4.

Art. 71. 1. Strażakowi w służbie przygotowawczej i mianowanemu na stałe przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 26 dni.

2. Strażakowi, podejmującemu służbę przygotowawczą lub stałą, przysługuje w roku kalendarzowym, w którym podjął tę służbę po raz pierwszy, prawo do urlopu wypoczynkowego z upływem każdego miesiąca tej służby, w wymiarze 1/12 wymiaru urlopu wypoczynkowego, o którym mowa w ust. 1.

Art. 71a. 1. Strażakowi, o którym mowa w art. 71, przysługuje płatny dodatkowy urlop wypoczynkowy, zwany dalej „dodatkowym urlopem wypoczynkowym”, w wymiarze do 13 dni rocznie, z tytułu pełnienia służby w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych, albo osiągnięcia przez strażaka określonego wieku lub stażu służby.

2. Dodatkowy urlop wypoczynkowy przysługujący strażakowi z tytułu pełnienia służby w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych wynosi:

1) 5 dni w roku – dla strażaków pełniących służbę w codziennym rozkładzie czasu służby, będących w dyspozycji operacyjnej i pełniących funkcje wykonawcze;

2) 9 dni w roku – dla strażaków pełniących służbę w codziennym rozkładzie czasu służby, będących w dyspozycji operacyjnej i pełniących funkcje dowódcze;
3) 13 dni w roku – dla strażaków pełniących służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby.

Jeżeli strażak w ciągu roku kalendarzowego pełni służbę w różnych warunkach szkodliwości dla zdrowia lub uciążliwości, dodatkowy urlop wypoczynkowy przysługuje mu w wymiarze proporcjonalnym do długości okresów służby w tych warunkach.

3. Dodatkowy urlop wypoczynkowy, przysługujący strażakowi z tytułu osiągnięcia określonego wieku, wynosi odpowiednio:
1) 5 dni w roku – po ukończeniu 40. roku życia;
2) 9 dni w roku – po ukończeniu 45. roku życia;
3) 13 dni w roku – po ukończeniu 55. roku życia.

4. Dodatkowy urlop wypoczynkowy przysługujący strażakowi z tytułu osiągnięcia określonego stażu służby wynosi odpowiednio:
1) 5 dni w roku – po osiągnięciu co najmniej 15-letniego stażu służby;
2) 9 dni w roku – po osiągnięciu co najmniej 20-letniego stażu służby;
3) 13 dni w roku – po osiągnięciu co najmniej 25-letniego stażu służby.

5. W razie zbiegu uprawnień do dodatkowego urlopu wypoczynkowego z tytułów wymienionych w ust. 2–4, dni dodatkowych urlopów wypoczynkowych przysługujących z poszczególnych tytułów sumuje się, jednak łączny wymiar dodatkowego urlopu wypoczynkowego nie może przekroczyć 13 dni w roku.

6. Nabycie prawa do pierwszego dodatkowego urlopu wypoczynkowego następuje odpowiednio:
1) po roku służby pełnionej w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych;
2) z dniem osiągnięcia określonego wieku;
3) z dniem osiągnięcia określonego stażu służby.

7. Prawo do kolejnych dodatkowych urlopów wypoczynkowych strażak nabywa w każdym następnym roku kalendarzowym, z tym że w przypadku, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, musi być to rok, w którym służba jest pełniona w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych.

8. Strażakowi, który posiada uprawnienia do dodatkowego urlopu wypoczynkowego z tytułu osiągnięcia określonego wieku lub stażu służby,

podejmującemu służbę w ciągu roku kalendarzowego, przysługuje w tym roku kalendarzowym dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze proporcjonalnym do okresu służby w tym roku.

Art. 71aa. 1. Strażakowi posiadającemu status weterana poszkodowanego przysługuje prawo do corocznego płatnego dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 5 dni.

2. Prawo do urlopu, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje strażakowi posiadającemu status weterana poszkodowanego uprawnionemu do urlopu wypoczynkowego i dodatkowych urlopów wypoczynkowych, z wyłączeniem dodatkowego urlopu wypoczynkowego z tytułu pełnienia służby w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych, w wymiarze przekraczającym 26 dni.

3. Prawo do pierwszego urlopu, o którym mowa w ust. 1, powstaje z dniem, w którym decyzja administracyjna o przyznaniu statusu weterana poszkodowanego stała się ostateczna, przy czym realizacja tego prawa może nastąpić nie wcześniej niż z dniem przedstawienia przez strażaka tej decyzji przełożonemu właściwemu do mianowania lub powołania.

4. Urlop, o którym mowa w ust. 1, wykorzystuje się w całości w roku kalendarzowym, w którym strażak ma do niego prawo, w terminie uzgodnionym z właściwym przełożonym.

5. W zakresie trybu udzielania urlopów, w tym przełożonych właściwych w tych sprawach, do urlopu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 71h.

Art. 71b. 1. Jeżeli strażak nie może rozpocząć urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego urlopu wypoczynkowego w ustalonym terminie z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność na służbie, a w szczególności z powodu:

1) czasowej niezdolności do służby wskutek choroby,
2) odosobnienia w związku z chorobą zakaźną,
3) urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego lub urlopu rodzicielskiego,
4) zawieszenia w czynnościach służbowych,

właściwy przełożony jest obowiązany przesunąć urlop na termin późniejszy.

2. Urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego urlopu wypoczynkowego w części niewykorzystanej z powodów, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, właściwy przełożony jest obowiązany udzielić w terminie późniejszym.

3. Wymiar urlopu wypoczynkowego i dodatkowego urlopu wypoczynkowego strażaka powracającego do służby w ciągu roku kalendarzowego po trwającym co najmniej miesiąc okresie:

1) urlopu bezpłatnego,
2) urlopu wychowawczego,
3) zawieszenia w czynnościach służbowych,
4) tymczasowego aresztowania,
5) nieusprawiedliwionej nieobecności na służbie,

ulega proporcjonalnemu obniżeniu o ten okres, chyba że przed rozpoczęciem się tego okresu strażak wykorzystał urlop w przysługującym mu albo wyższym wymiarze.

4. W okresie od dnia złożenia przez strażaka pisemnego żądania zwolnienia go ze służby do dnia zwolnienia ze służby strażak jest obowiązany wykorzystać przysługujące mu urlopy: wypoczynkowy i dodatkowy urlop wypoczynkowy, jeżeli w tym okresie właściwy przełożony udzieli mu tego urlopu.

Art. 71c. Strażakowi można udzielić płatnego urlopu okolicznościowego:

1) z tytułu przeniesienia służbowego, jeżeli z przeniesieniem wiąże się zmiana miejsca zamieszkania – w wymiarze od 4 do 6 dni;
2) na załatwienie ważnych spraw osobistych lub rodzinnych – w wymiarze nieprzekraczającym 5 dni w roku kalendarzowym.

Art. 71d. 1. Strażakowi, który na podstawie skierowania, o którym mowa w art. 106 ust. 1, pobiera naukę lub odbywa przeszkolenie lub studia, udziela się:

1) urlopu szkoleniowego – w przypadku studiów pierwszego lub drugiego stopnia, kształcenia w szkołach policealnych oraz na studiach podyplomowych;
2) zwolnienia z całości lub z części dnia służby na udział w zajęciach obowiązkowych, jeżeli te zajęcia odbywają się w dniach służby strażaka.

2. Urlop szkoleniowy jest przeznaczony na przygotowanie i złożenie egzaminów, przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej, egzaminu dyplomowego, przygotowanie i złożenie egzaminu końcowego lub pracy końcowej – jeżeli przewiduje to właściwy program.

3. Urlop szkoleniowy przysługuje w wymiarze:

1) do 21 dni – w ostatnim roku studiów pierwszego lub drugiego stopnia;
2) do 7 dni – w ostatnim semestrze nauki w szkołach policealnych oraz na studiach podyplomowych na przygotowanie i złożenie egzaminu końcowego lub pracy końcowej, egzaminu dyplomowego lub pracy dyplomowej – jeżeli przewiduje to właściwy program;
3) jednego dnia na egzamin z każdego przedmiotu, który zgodnie z właściwym programem kończy się egzaminem, jednak nie więcej niż 6 dni w okresie roku szkolnego lub roku akademickiego.

4. Urlopu szkoleniowego nie udziela się na złożenie egzaminu poprawkowego, egzaminu komisyjnego oraz na poprawienie lub ponowne przygotowanie pracy końcowej lub pracy dyplomowej odrzuconej przez promotora.

5. Urlop szkoleniowy może być udzielony na wniosek strażaka, jednorazowo lub w częściach, w okresie danego roku szkoleniowego, w terminie i wymiarze uzgodnionym z właściwym przełożonym.

6. Strażakowi, który bez skierowania pobiera naukę lub odbywa przeszkolenie lub studia, można udzielić urlopu szkoleniowego oraz zwolnienia z całości lub z części dnia służby na udział w zajęciach obowiązkowych, jeżeli przemawia za tym interes służby, a w szczególności gdy poziom i kierunek kształcenia są zbieżne z wymaganiami stawianymi w związku z zajmowanym lub przewidzianym do objęcia stanowiskiem. Przepisy ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 71e. 1. Urlopów, o których mowa w art. 71, art. 71a, art. 71aa, art. 71c i art. 71d, udziela się w dni, które są dla strażaka dniami służby lub dyżuru, z wyjątkiem dyżuru domowego, o którym mowa w art. 35 ust. 8, zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, w wymiarze godzinowym, odpowiadającym dobowemu wymiarowi jego czasu służby lub dyżuru w danym dniu. Dzień urlopu odpowiada 8 godzinom służby lub dyżuru.

1a. Strażakowi pełniącemu służbę na stanowisku nauczyciela akademickiego do urlopów, o których mowa w art. 71 i art. 71a, nie wlicza się dni, które są dniami wolnymi od służby w codziennym rozkładzie czasu służby.

2. Do urlopów, o których mowa w art. 71, art. 71a i art. 71aa, w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Art. 71f. Strażakowi można udzielić płatnego urlopu zdrowotnego w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo 6 miesięcy. Łączny wymiar takiego urlopu nie może przekroczyć 18 miesięcy w ciągu całej służby.

Art. 71g. 1. Strażakowi, na jego pisemny wniosek, właściwy przełożony może udzielić urlopu bezpłatnego, jeżeli nie zakłóci to toku służby, z zastrzeżeniem ust. 2. Okresu urlopu bezpłatnego nie wlicza się do okresu służby w Państwowej Straży Pożarnej.

2. Strażakowi, który wyjeżdża wspólnie z małżonkiem:

1) wyznaczonym do wykonywania zadań za granicą albo
2) przeniesionym do wykonywania obowiązków służbowych w placówce zagranicznej, w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej,

na jego pisemny wniosek udziela się urlopu bezpłatnego na czas wykonywania przez małżonka zadań za granicą albo obowiązków służbowych w placówce zagranicznej.

3. Strażakowi pełniącemu z wyboru funkcje w związkach zawodowych przysługują urlopy bezpłatne na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

Art. 71h. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania urlopów strażakom, w tym przełożonych właściwych do udzielania urlopów, mając na uwadze dobro strażaków i potrzeby służby.

Art. 71i. 1. Strażakowi przysługuje prawo do urlopu opiekuńczego w wymiarze 5 dni w roku kalendarzowym w celu zapewnienia osobistej opieki lub wsparcia osobie będącej członkiem rodziny lub zamieszkującej w tym samym gospodarstwie domowym, która wymaga opieki lub wsparcia z poważnych względów medycznych.

2. Przy udzielaniu urlopu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału Ia działu siódmego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

3. Za czas urlopu opiekuńczego strażak nie zachowuje prawa do uposażenia.

Art. 72. 1. Strażaka można odwołać z urlopu wypoczynkowego z ważnych względów służbowych, a także wstrzymać udzielenie mu urlopu w całości lub części. Termin urlopu może być przesunięty na wniosek strażaka umotywowany ważnymi względami.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki zwrotu kosztów przejazdu spowodowanych odwołaniem strażaka z urlopu oraz zwrotu innych kosztów, z uwzględnieniem w szczególności:

1) określenia rodzaju innych kosztów podlegających zwrotowi;
2) określenia osób, których odwołanie z urlopu razem ze strażakiem powodowałoby zwrot kosztów związanych z odwołaniem z urlopu.

3. Odwołanie strażaka z urlopu ze względów służbowych wymaga zgody przełożonego uprawnionego do powołania lub mianowania.

4. Strażakowi, który nie wykorzystał urlopu w danym roku kalendarzowym, urlopu tego należy udzielić w innym terminie.

Art. 72a. 1. W sprawach dotyczących udzielania zwolnień od zajęć służbowych oraz sposobu usprawiedliwiania nieobecności w służbie w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą, z zastrzeżeniem ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 298^2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych i ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 501 i 1083).

2. (uchylony)

3. Strażakowi nie przysługuje zwolnienie od zajęć służbowych:

1) na czas uczestniczenia w działaniach ratowniczych lub akcji ratowniczej, w ramach działalności społecznej w innych podmiotach prowadzących działania ratownicze, z wyjątkiem przypadków usprawiedliwionych przez kierownika jednostki organizacyjnej, w której pełni służbę;
2) na szkolenie pożarnicze dla członków ochotniczych straży pożarnych.

Art. 73. 1. Strażakowi, który wzorowo wykonuje obowiązki, mogą być przyznane wyróżnienia:

1) pochwała;
2) (uchylony)

3) krótkoterminowy, płatny dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 10 dni rocznie;
4) przedterminowe nadanie wyższego stopnia;
5) odznaka „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej”;
6) przedstawienie do orderu lub odznaczenia.

1a. Wyróżnienia określone w ust. 1 pkt 1 i 3 przyznaje przełożony uprawniony do mianowania (powołania) strażaka na stanowisko służbowe, z zastrzeżeniem ust. 1b i 1c.

1b. Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej wyróżnienia przyznaje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

1c. Rektorowi-Komendantowi Akademii Pożarniczej i jego zastępcom, dyrektorowi instytutu badawczego Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępcom oraz komendantom wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej wyróżnienia przyznaje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

1d. Przedterminowe nadanie wyższego stopnia należy do kompetencji przełożonego uprawnionego do nadania danego stopnia.

1e. Strażakowi nie przyznaje się wyróżnienia:
1) w czasie prowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego lub dyscyplinarnego;
2) przed zatarciem nałożonej kary dyscyplinarnej;
3) w okresie próby, w przypadku warunkowego umorzenia postępowania karnego lub warunkowego zawieszenia wykonania kary.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, kierując się szczególnym charakterem wykonywanych zadań i warunkami ich wykonywania, określi, w drodze rozporządzenia:
1) szczegółowe warunki przyznawania wyróżnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 i 4, w tym sposób, tryb i formę przyznawania wyróżnień;
2) sposób nadawania odznaki „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej”, tryb przedstawiania wniosków o jej nadanie, wzór odznaki oraz tryb jej wręczania i sposób noszenia.

Art. 73a. W przypadku kandydatów do nadania stopnia oficerskiego w trybie określonym w art. 73 ust. 1 pkt 4 właściwy przełożony może wystąpić do Inspektora Nadzoru Wewnętrznego o dokonanie weryfikacji, o której mowa w art. 11a

ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Rozdział 8

Zakwaterowanie strażaków Państwowej Straży Pożarnej

Art. 74. 1. Strażakowi mianowanemu na okres służby przygotowawczej lub na stałe, od dnia przyjęcia do służby w Państwowej Straży Pożarnej do dnia zwolnienia ze służby w Państwowej Straży Pożarnej, na jego wniosek, przysługuje prawo do zakwaterowania.

2. Prawo do zakwaterowania jest realizowane w następujących formach:

1) przydział lokalu mieszkalnego;
2) przydział kwatery tymczasowej;
3) skierowanie do miejsca w internacie albo kwatery internatowej;
4) przyznanie świadczenia mieszkaniowego.

3. Na wniosek strażaka, o którym mowa w ust. 1, prawo do zakwaterowania, o którym mowa w ust. 2 pkt 1–3, jest realizowane w miejscowości, w której strażak pełni służbę, lub może być realizowane w miejscowości innej niż miejscowość, w której pełni służbę, zgodnie z wykazem, o którym mowa w ust. 5.

4. Z miejsca w internacie albo kwatery internatowej mogą korzystać również pracownicy Państwowej Straży Pożarnej. Przepisy ust. 5–8 i 13 oraz art. 74b ust. 1 stosuje się odpowiednio.

5. Podmioty, o których mowa w art. 74b ust. 1 pkt 1–8, prowadzą wykaz dostępnych form zakwaterowania we właściwej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej. Wykaz udostępniany jest do wiadomości strażaków w sposób przyjęty przez podmioty, o których mowa w art. 74b ust. 1 pkt 1–8. W przypadku strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej wykaz dostępnych form zakwaterowania prowadzą podmioty, o których mowa w art. 74b ust. 1 pkt 9–11, na podstawie informacji przekazanych przez Agencję Mienia Wojskowego. Wykaz udostępniany jest do wiadomości strażaków w sposób przyjęty przez podmioty, o których mowa w art. 74b ust. 1 pkt 9–11.

6. Wyboru formy zakwaterowania strażak, o którym mowa w ust. 1, dokonuje na podstawie wykazu, o którym mowa w ust. 5, składając wniosek do podmiotu,

o którym mowa w art. 74b ust. 1. W przypadku braku możliwości przyznania prawa do zakwaterowania w formie, o której mowa w ust. 2 pkt 1 albo 2, strażakowi przyznaje się prawo do zakwaterowania w formie, o której mowa w ust. 2 pkt 4.

7. Wnioski, o których mowa w ust. 6 i 9, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

8. Wniosek, o którym mowa w ust. 6, zawiera:

1) imię (imiona) i nazwisko strażaka;
2) numer ewidencyjny strażaka;
3) stopień służbowy strażaka;
4) stanowisko służbowe strażaka;
5) numer telefonu kontaktowego;
6) adres zamieszkania strażaka;
7) wskazanie tytułu prawnego do lokalu, który strażak zajmuje;
8) datę przyjęcia strażaka do służby;
9) datę uzyskania kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu strażak;
10) miejscowość, w której strażak pełni służbę;
11) imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa, datę urodzenia, adres zamieszkania członków rodziny strażaka, o których mowa w art. 75, oraz informacje o członkach rodziny, o których mowa w art. 75 pkt 2;
12) oświadczenie strażaka, czy on lub jego małżonek są właścicielami lub współwłaścicielami lokalu mieszkalnego albo domu, o którym mowa w ust. 11 pkt 1;
13) oświadczenie strażaka w sprawie wyboru formy zakwaterowania;
14) oświadczenie strażaka w sprawie wyboru sposobu ustalania wysokości świadczenia mieszkaniowego;
15) oświadczenie strażaka o skorzystaniu lub nieskorzystaniu z pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego albo domu oraz o wskazaniu sposobu rozliczenia zwrotu pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego;
16) oświadczenie strażaka o nabyciu lub nienabyciu lokalu mieszkalnego od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, z bonifikatą lub pomniejszeniem w cenie nabycia, przydzielonego w trybie administracyjnym w związku z pełnioną służbą;

17) oświadczenie strażaka o otrzymaniu lub nieotrzymaniu lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad zakwaterowania funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa oraz poprawy niektórych warunków pełnienia służby (Dz. U. poz. 1366);
18) klauzulę o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”; klauzula ta zastępuje pouczenie przez organ o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;
19) informację o sposobie wypłaty świadczenia mieszkaniowego, a w przypadku wyboru bezgotówkowej formy wypłaty – numer rachunku bankowego lub innego rachunku płatniczego;
20) adres lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, o które wnioskuje strażak.

9. Strażakowi, o którym mowa w ust. 1, na jego wniosek, przysługuje prawo do zamiany lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej. Do wniosków o zamianę lokali mieszkalnych albo kwater tymczasowych przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio; wniosek o zamianę zawiera także adres zajmowanego lokalu mieszkalnego albo zajmowanej kwatery tymczasowej.

10. Zmiana formy zakwaterowania następuje na wniosek strażaka, o którym mowa w ust. 6. Podmiot, o którym mowa w art. 74b ust. 1, uchyla decyzję, na podstawie której orzeczono wcześniej o prawie do zakwaterowania.

11. Prawo do form zakwaterowania, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, nie przysługuje, jeżeli:

1) strażak lub jego małżonek jest właścicielem lub współwłaścicielem lokalu mieszkalnego albo domu w miejscowości, w której strażak pełni służbę, albo w miejscowości, o której mowa w art. 82a ust. 1 pkt 1 albo 2;
2) małżonek strażaka będący:
   a) funkcjonariuszem Policji,
   b) strażakiem,
   c) funkcjonariuszem Straży Granicznej,
   d) funkcjonariuszem Służby Ochrony Państwa,

e) funkcjonariuszem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,

f) funkcjonariuszem Agencji Wywiadu,

g) funkcjonariuszem Służby Wywiadu Wojskowego,

h) funkcjonariuszem Służby Kontrwywiadu Wojskowego,

i) żołnierzem Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

– otrzymał przydział lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej na podstawie przepisów obowiązujących w tych służbach, jeżeli małżonkowie pełnią służbę w tej samej miejscowości albo w miejscowości, o której mowa w art. 82a ust. 1 pkt 1 albo 2.

12. Rozstrzygnięcie o przyznaniu świadczenia mieszkaniowego przez podmiot, o którym mowa w art. 74b ust. 1, w całości uwzględniające wniosek strażaka, następuje w postępowaniu uproszczonym, o którym mowa w dziale II rozdziale 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 oraz z 2025 r. poz. 769). Przepisów o milczącym załatwieniu sprawy nie stosuje się.

13. Rozstrzygnięcie o przyznaniu miejsca w internacie albo kwatery internatowej następuje w drodze skierowania strażaka do miejsca w internacie albo kwatery internatowej przez podmiot, o którym mowa w art. 74b ust. 1.

14. Rozstrzygnięcie o:

1) przydziale lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej,

2) zamianie lokali mieszkalnych albo kwater tymczasowych,

3) odmowie przyznania wybranej przez strażaka formy zakwaterowania

– następuje w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez podmiot, o którym mowa w art. 74b ust. 1.

15. W przypadku gdy oboje małżonkowie są strażakami, każdy z małżonków wybiera formę zakwaterowania, z tym że:

1) jednemu z małżonków przysługuje przydział lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, z uwzględnieniem dzieci, o których mowa w art. 67 ust. 2, a drugiemu małżonkowi przyznaje się świadczenie mieszkaniowe albo

2) każdemu z małżonków przyznaje się świadczenie mieszkaniowe.

16. W przypadku podania przez strażaka nieprawdziwych danych we wnioskach, o których mowa w ust. 6 lub 9, lub w przypadku gdy świadczenie mieszkaniowe strażakowi nie przysługiwało, podmiot, o którym mowa w art. 74b ust. 1, wydaje

decyzję o uchyleniu decyzji przyznającej strażakowi wybraną przez niego formę zakwaterowania, w której rozstrzyga także o cofnięciu świadczenia mieszkaniowego w całości oraz zobowiązuje strażaka do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych.

17. Strażak jest obowiązany do powiadomienia podmiotu, o którym mowa w art. 74b ust. 1, o każdym zdarzeniu mającym wpływ na prawo do zakwaterowania.

18. W przypadku przeniesienia strażaka do innej służby albo do służby w ramach zawodowej służby wojskowej albo zwolnienia go ze służby rozstrzygnięcia, o których mowa w ust. 12–14, wygasają z mocy prawa z dniem przeniesienia strażaka lub zwolnienia go ze służby.

19. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory wniosków, o których mowa w ust. 6 i 9, a także formę i sposób składania tych wniosków, uwzględniając przejrzystość przedstawianych informacji oraz efektywność prowadzonego postępowania w celu rozstrzygnięcia w sprawach wyboru formy zakwaterowania.

Art. 74a. 1. W celu realizacji uprawnień, o których mowa w art. 74 ust. 2 pkt 1–3, dla strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej Agencja Mienia Wojskowego, w ramach posiadanych możliwości, przekazuje podmiotom, o których mowa w art. 74b ust. 1 pkt 9–11, odpowiadające tym strażakom lokal mieszkalny, kwaterę tymczasową, miejsce w internacie albo kwaterę internatową.

2. Na realizację zadania, o którym mowa w art. 74 ust. 2 pkt 3, Agencja Mienia Wojskowego otrzymuje dotację celową z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej, od dnia przekazania miejsca w internacie albo kwatery internatowej podmiotom, o których mowa w art. 74b ust. 1 pkt 9–11.

3. W przypadku strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej, podmioty, o których mowa w art. 74b ust. 1 pkt 9–11, przekazują Agencji Mienia Wojskowego egzemplarz decyzji o przydziale lokalu mieszkalnego. Przepisy art. 69–72 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 817) stosuje się odpowiednio.

4. Do strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej przepisy art. 36 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1270) stosuje się odpowiednio.

5. Wypłatę świadczenia mieszkaniowego, a także zryczałtowanego zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę, w odniesieniu do strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej realizują wojskowe jednostki budżetowe, na zaopatrzeniu których pozostają jednostki organizacyjne Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej.

Art. 74b. 1. Podmiotami właściwymi w sprawach zakwaterowania są:

1) minister właściwy do spraw wewnętrznych – w stosunku do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępcy;
2) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej – w stosunku do strażaka:
   a) na stanowisku służbowym:
      – w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej lub pozostającego w jego dyspozycji,
      – Rektora-Komendanta Akademii Pożarniczej,
      – komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej,
      – komendanta szkoły Państwowej Straży Pożarnej,
      – dyrektora instytutu badawczego Państwowej Straży Pożarnej,
      – dyrektora Centralnego Muzeum Pożarnictwa,
   b) wyznaczonego do wykonywania określonych zadań poza jednostką organizacyjną Państwowej Straży Pożarnej;
3) komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej – w stosunku do strażaka na stanowisku służbowym:
   a) komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej,
   b) w komendzie wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej lub pozostającego w jego dyspozycji;
4) Rektor-Komendant Akademii Pożarniczej – w stosunku do podległych mu strażaków;
5) komendant szkoły Państwowej Straży Pożarnej – w stosunku do podległych mu strażaków;
6) komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej – w stosunku do podległych mu strażaków;
7) dyrektor instytutu badawczego Państwowej Straży Pożarnej – w stosunku do podległych mu strażaków;

8) dyrektor Centralnego Muzeum Pożarnictwa – w stosunku do podległych mu strażaków;
9) Szef Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej – w stosunku do strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Inspektoracie Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej;
10) właściwy miejscowo szef delegatury Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej – w stosunku do:
    a) strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w delegaturze Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej,
    b) strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w wojskowej straży pożarnej mającej siedzibę na terenie działania delegatury Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej;
11) Komendant Szkoły Pożarniczej Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej – w stosunku do strażaków pełniących służbę w Szkole Pożarniczej Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej.

2. W przypadku strażaka zwolnionego ze służby, który nabył prawo do lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, na podstawie decyzji podmiotu wskazanego w ust. 1 pkt 1, właściwym w sprawie wydania decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej jest podmiot wskazany w ust. 1 pkt 2.

Art. 74c. Prawo do zakwaterowania nie przysługuje strażakowi:
1) który nabył lokal mieszkalny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, z bonifikatą lub pomniejszeniem w cenie nabycia, przydzielony w trybie administracyjnym w związku z pełnioną służbą;
2) od dnia przyjęcia do służby do dnia uzyskania kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodu strażak;
3) w służbie kandydackiej.

Art. 75. Członkami rodziny strażaka, których uwzględnia się przy przydziale lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, są pozostający ze strażakiem we wspólnym gospodarstwie domowym:
1) małżonek;
2) dzieci, o których mowa w art. 67 ust. 2.

Art. 76. 1. Na lokale mieszkalne dla strażaków przeznacza się lokale będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub organów mu podległych lub przez niego nadzorowanych. W odniesieniu do strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej na lokale mieszkalne dla strażaków przeznacza się lokale będące w zasobach mieszkaniowych Agencji Mienia Wojskowego.

2. Na kwatery tymczasowe przeznacza się lokale mieszkalne albo pomieszczenia w budynkach służbowych pełniące funkcje mieszkalne, przeznaczone dla strażaków przeniesionych z urzędu do pełnienia służby albo delegowanych z urzędu do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej lub w innej miejscowości. W odniesieniu do strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej na kwatery tymczasowe przeznacza się lokale mieszkalne albo pomieszczenia w budynkach służbowych pełniące funkcje mieszkalne, będące w zasobach mieszkaniowych Agencji Mienia Wojskowego.

3. Na kwaterę internatową przeznacza się lokal mieszkalny pełniący funkcję internatu, przeznaczony do zamieszkiwania przez strażaka lub pracownika Państwowej Straży Pożarnej, lub większą liczbę strażaków lub pracowników Państwowej Straży Pożarnej. W odniesieniu do strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej na kwaterę internatową przeznacza się kwaterę internatową pełniącą funkcję internatu lub pomieszczenie mieszkalne w internacie z zasobów internatowych Agencji Mienia Wojskowego.

4. Na internat przeznacza się budynek lub zespół pomieszczeń mieszkalnych stanowiących organizacyjną całość w budynku, przeznaczone do zakwaterowania strażaków lub pracowników Państwowej Straży Pożarnej. W odniesieniu do strażaków wyznaczonych do pełnienia służby w Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej na internat przeznacza się budynek lub zespół pomieszczeń mieszkalnych stanowiących organizacyjną całość w budynku, przeznaczone do zakwaterowania żołnierzy zawodowych lub pracowników wojska, będące w zasobach Agencji Mienia Wojskowego.

5. Przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej przydzielanego lokalu mieszkalnego albo przydzielanej kwatery tymczasowej uwzględnia się stanowisko służbowe strażaka oraz wielkość jego gospodarstwa domowego według następujących zasad:

1) strażakowi przysługuje norma powierzchni mieszkalnej, zwana dalej „normą zaludnienia”, która wynosi 10 m^2;
2) strażakowi:
   a) posiadającemu członków rodziny, o których mowa w art. 75, przysługuje po jednej normie zaludnienia dla strażaka i każdego członka jego rodziny, a w przypadku:
      – pełnienia służby na stanowisku służbowym: Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, zastępca Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, dyrektor biura Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, zastępca komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, Rektor-Komendant Akademii Pożarniczej, zastępca Rektora-Komendanta Akademii Pożarniczej, komendant szkoły Państwowej Straży Pożarnej, dyrektor instytutu badawczego Państwowej Straży Pożarnej, Dyrektor Centralnego Muzeum Pożarnictwa – dwie dodatkowe normy zaludnienia, albo
      – pozostałych oficerów Państwowej Straży Pożarnej – jedna dodatkowa norma zaludnienia,
   b) nieposiadającemu członków rodziny, o których mowa w art. 75, przysługują dwie normy zaludnienia, a w przypadku pełnienia służby na stanowisku służbowym: Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, zastępca Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, dyrektor biura Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, zastępca komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, Rektor-Komendant Akademii Pożarniczej, zastępca Rektora-Komendanta Akademii Pożarniczej, komendant szkoły Państwowej Straży Pożarnej, dyrektor instytutu badawczego Państwowej Straży Pożarnej, Dyrektor Centralnego Muzeum Pożarnictwa – jedna dodatkowa norma zaludnienia,
   c) pozostającemu w związku małżeńskim, który nie posiada dzieci, o których mowa w art. 67 ust. 2, przysługuje jedna dodatkowa norma zaludnienia;
3) w przypadku prowadzenia przez strażaka jednoosobowego gospodarstwa domowego norma zaludnienia wynosi nie mniej niż 20 m^2.

6. Powierzchnią mieszkalną jest powierzchnia pokoi.

7. Strażakowi, na wniosek, o którym mowa w art. 74 ust. 6 lub 9, lub za jego pisemną zgodą, można przydzielić lokal mieszkalny albo kwaterę tymczasową o mniejszej powierzchni mieszkalnej niż wynikająca z przysługującej mu normy zaludnienia albo o większej powierzchni mieszkalnej niż wynikająca z przysługujących mu norm zaludnienia, o których mowa w ust. 5, o ile taki lokal mieszkalny albo kwatera tymczasowa nie są niezbędne do zakwaterowania strażaka o większej liczbie przysługujących mu norm zaludnienia.

8. Opróżnianie lokali mieszkalnych oraz kwater tymczasowych następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 77. (uchylony)

Art. 78. (uchylony)

Art. 79. (uchylony)

Art. 80. (uchylony)

Art. 80a. 1. Strażak, któremu wydano decyzję o przydziale lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, zawiera umowę najmu z ich właścicielem albo z podmiotem nimi administrującym, zwanym dalej „wynajmującym”.

2. Od dnia przekazania lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej strażak uiszcza opłaty za używanie tego lokalu albo tej kwatery.

3. W przypadku otrzymania kwatery tymczasowej koszty zakwaterowania strażaka delegowanego z urzędu do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej lub innej miejscowości ponosi Skarb Państwa. Koszty zakwaterowania członków rodziny, o których mowa w art. 75, w kwaterze tymczasowej ponosi strażak.

4. Strażakowi przeniesionemu z urzędu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej lub w innej miejscowości przysługuje kwatera tymczasowa, której koszty ponosi:

1) Skarb Państwa, z tym że koszty zakwaterowania członków rodziny, o których mowa w art. 75, w kwaterze tymczasowej ponosi strażak, albo
2) strażak, któremu przysługuje również świadczenie mieszkaniowe.

5. Przekazanie przydzielonego lokalu mieszkalnego albo przydzielonej kwatery tymczasowej następuje na podstawie protokołu, w którym określa się stan techniczny

tego lokalu albo tej kwatery oraz stopień zużycia znajdujących się w nich urządzeń technicznych. Protokół sporządzają strażak oraz wynajmujący i stanowi on podstawę rozliczeń dokonywanych przy zwrocie lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej.

6. Strażak może wprowadzać w zajmowanym lokalu mieszkalnym albo w zajmowanej kwaterze tymczasowej ulepszenia tylko za zgodą wynajmującego i na podstawie pisemnej umowy określającej sposób rozliczeń z tego tytułu.

7. Opłaty za używanie lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy przyjmuje się według opłat obowiązujących dla danego lokalu albo kwatery, a w przypadku lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej będących w zasobie innego podmiotu, w tym w zarządzie Państwowej Straży Pożarnej – według opłat obowiązujących dla lokali mieszkalnych albo kwater tymczasowych wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego tego podmiotu.

8. Umowa najmu, o której mowa w ust. 1, ulega rozwiązaniu z chwilą uprawomocnienia się decyzji o opróżnieniu przydzielonego lokalu mieszkalnego albo przydzielonej kwatery tymczasowej albo wygaśnięcia decyzji o ich przydziale.

9. W sprawach wynikających ze wzajemnych praw i obowiązków najemcy i wynajmującego oraz w innych przypadkach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do najmu lokali mieszkalnych i kwater tymczasowych mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 i 1172) oraz ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725).

10. Sprawy sporne wynikające ze stosunku najmu lokali mieszkalnych oraz kwater tymczasowych rozstrzygają sądy powszechne.

Art. 80b. 1. Wysokość świadczenia mieszkaniowego ustala się kwotowo, jako iloczyn stawki podstawowej oraz mnożnika lokalizacyjnego dla powiatów ustalonego dla miejscowości:

1) wskazanej we wniosku, o którym mowa w art. 74 ust. 6, w której strażak zamieszkuje, albo
2) w której strażak pełni służbę, wskazanej w akcie mianowania.

2. Wyboru sposobu ustalania wysokości świadczenia mieszkaniowego, o którym mowa w ust. 1, strażak dokonuje we wniosku, o którym mowa w art. 74 ust. 6.

3. Strażakowi zamieszkującemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, który pełni służbę w jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej na terenie kraju, świadczenie mieszkaniowe ustala się w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Strażakowi, który otrzymał pomoc finansową na uzyskanie lokalu mieszkalnego, odprawę mieszkaniową lub ekwiwalent pieniężny w zamian za rezygnację z lokalu mieszkalnego z jednostek budżetowych, w tym w innych służbach, na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad zakwaterowania funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa oraz poprawy niektórych warunków pełnienia służby wypłaca się przyznane świadczenie mieszkaniowe:

1) pomniejszone o kwotę stanowiącą maksymalnie 1/60 z 50 % przyznanej decyzją administracyjną pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego albo domu, odprawy mieszkaniowej lub ekwiwalentu pieniężnego w zamian za rezygnację z lokalu za każdy miesiąc wypłaty świadczenia mieszkaniowego przez kolejne 60 miesięcy lub do wysokości 50 % przyznanej pomocy finansowej, z możliwością jednorazowej wcześniejszej spłaty albo
2) w pełnej kwocie w przypadku zwrotu przez strażaka 50 % przyznanej decyzją administracyjną pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego albo domu, odprawy mieszkaniowej lub ekwiwalentu pieniężnego w zamian za rezygnację z lokalu mieszkalnego w terminie 30 dni od otrzymania rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 74 ust. 12.

5. Sposób rozliczenia zwrotu pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego albo domu, odprawy mieszkaniowej lub ekwiwalentu pieniężnego w zamian za rezygnację z lokalu mieszkalnego wskazuje strażak we wniosku, o którym mowa w art. 74 ust. 6.

6. Wypłatę świadczenia mieszkaniowego zawiesza się strażakowi, który przebywa na urlopie bezpłatnym.

7. Zawieszenie wypłaty świadczenia mieszkaniowego następuje w drodze decyzji administracyjnej.

8. W przypadku przydziału lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej świadczenie mieszkaniowe przysługuje do dnia protokolarnego przekazania lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia miesiąca, w którym decyzja o przydziale lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej stała się ostateczna.

9. Strażakowi, o którym mowa w art. 74 ust. 1, który ponosi koszty zakwaterowania w internacie albo kwaterze internatowej, przysługuje świadczenie mieszkaniowe.

10. Strażakowi, któremu wysokość świadczenia mieszkaniowego ustala się w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, świadczenie mieszkaniowe przysługuje od dnia złożenia wniosku i jest wypłacane za miesiąc kalendarzowy, w terminie do końca każdego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło rozstrzygnięcie, o którym mowa w art. 74 ust. 12.

11. W przypadku zajmowania lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej świadczenie mieszkaniowe przysługuje od dnia następującego po dniu opróżnienia lokalu albo kwatery.

12. W przypadku uprawnienia do świadczenia mieszkaniowego za okres krótszy niż miesiąc kalendarzowy świadczenie przysługuje za ten okres w wysokości 1/30 za każdy dzień.

13. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość stawki podstawowej oraz mnożników lokalizacyjnych dla powiatów, uwzględniając średnią cenę rynkową najmu lokali mieszkalnych, a także szczególne znaczenie jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę, dla ochrony bezpieczeństwa ludzi.

Art. 80c. 1. Strażakowi, któremu wysokość świadczenia mieszkaniowego ustala się w sposób, o którym mowa w art. 80b ust. 1 pkt 2, oraz:

1) oddelegowanemu do wykonywania zadań poza Państwową Strażą Pożarną w kraju oraz przeniesionemu do dyspozycji przełożonego właściwego w sprawach osobowych na okres zwolnienia z obowiązku wykonywania zadań służbowych, udzielonego na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440) – świadczenie

mieszkaniowe przyznaje się w wysokości określonej dla miejscowości właściwej ze względu na miejsce oddelegowania do wykonywania zadań służbowych poza Państwową Strażą Pożarną lub dla miejscowości właściwej ze względu na miejsce działalności zarządu zakładowej organizacji związkowej, w którym strażak pełni funkcję na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych;

2) przeniesionemu do dyspozycji przełożonego, oddelegowanemu do pełnienia służby lub wykonywania zadań poza granicami kraju oraz delegowanemu do realizacji zadań poza granicami państwa w grupie ratowniczej – świadczenie mieszkaniowe przyznaje się w wysokości określonej dla miejscowości, w której pełnił służbę na jeden dzień przed przeniesieniem do dyspozycji lub delegowaniem.

2. Strażakowi, któremu wysokość świadczenia mieszkaniowego ustala się w sposób, o którym mowa w art. 80b ust. 1 pkt 2, świadczenie mieszkaniowe przysługuje od dnia złożenia wniosku do dnia zakończenia pełnienia służby w danej miejscowości, określonej w akcie mianowania wydanym przez przełożonego właściwego w sprawach osobowych i jest wypłacane za miesiąc kalendarzowy w terminie do końca każdego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło rozstrzygnięcie, o którym mowa w art. 74 ust. 12.

3. Strażakowi, któremu wysokość świadczenia mieszkaniowego ustala się w sposób, o którym mowa w art. 80b ust. 1 pkt 2, delegowanemu do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy świadczenie mieszkaniowe przysługuje w dotychczasowej wysokości.

4. Strażakowi, któremu wysokość świadczenia mieszkaniowego ustala się w sposób, o którym mowa w art. 80b ust. 1 pkt 2, delegowanemu do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości na okres dłuższy niż 6 miesięcy świadczenie mieszkaniowe przysługuje w wysokości określonej dla miejsca pełnienia służby właściwego ze względu na miejsce delegowania strażaka.

Art. 81. (uchylony)

Art. 81a. 1. Strażak jest obowiązany do opróżnienia lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, jeżeli:

1) został zwolniony ze służby albo przeniesiony do pełnienia służby w innej miejscowości lub w innej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej;
2) bez zgody wynajmującego podnajmuje albo oddaje do bezpłatnego używania przydzielony lokal mieszkalny albo przydzieloną kwaterę tymczasową lub ich część;
3) używa lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej w sposób sprzeczny z umową najmu lub niezgodnie z przeznaczeniem, zaniedbuje obowiązki, dopuszczając do powstania szkód w tym lokalu albo w tej kwaterze, albo niszczy urządzenia przeznaczone do wspólnego korzystania przez mieszkańców;
4) wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych lokali;
5) jest w zwłoce z wnoszeniem opłat za używanie lokalu mieszkalnego albo kwatery mieszkaniowej przez okres co najmniej trzech pełnych okresów płatności mimo pisemnego zawiadomienia go o zamiarze wydania decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego albo kwatery mieszkaniowej i wyznaczenia dodatkowego, miesięcznego terminu zapłaty zaległych i wymagalnych należności;
6) nie zwolnił, w terminie określonym w odrębnych przepisach, przydzielonego lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej;
7) zrzekł się uprawnień do przydzielonego lokalu mieszkalnego albo przydzielonej kwatery tymczasowej;
8) dokonał zamiany lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej;
9) on i jego małżonek posiadają przydzielony inny lokal mieszkalny albo przydzieloną inną kwaterę tymczasową; w takim przypadku osobom tym przysługuje prawo wyboru jednego z zajmowanych lokali;
10) po zwolnieniu ze służby on lub pozostali po nim członkowie rodziny zajmują lokal mieszkalny albo kwaterę tymczasową położone w budynku przeznaczonym na cele służbowe, a osobom tym przydzielono lokal w tej samej lub innej miejscowości, o powierzchni odpowiadającej przysługującym normom;
11) on lub członkowie jego rodziny albo inne osoby zajmują lokal mieszkalny albo kwaterę tymczasową bez tytułu prawnego;
12) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione

w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 258 Kodeksu karnego lub orzeczono wobec niego prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

2. Decyzję o opróżnieniu lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej wydaje się w stosunku do wszystkich osób zamieszkałych w tym lokalu albo tej kwaterze.

3. W przypadku wydania decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego osoba, której ona dotyczy, opróżnia lokal mieszkalny w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna.

4. W przypadku wydania decyzji o opróżnieniu kwatery tymczasowej osoba, której ona dotyczy, opróżnia kwaterę tymczasową w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna.

5. W sprawach opróżnienia lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej zajmowanych przez:

1) kobietę w ciąży,
2) małoletniego,
3) osobę niepełnosprawną, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 i 1301), lub ubezwłasnowolnioną oraz osobę sprawującą nad taką osobą opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą,
4) obłożnie chorego, który dysponuje dokumentem urzędowym lub zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym stan zdrowia, w którym chory bez narażenia życia lub zdrowia nie może prowadzić normalnej egzystencji, wydanym nie wcześniej niż miesiąc przed dniem wszczęcia postępowania o opróżnienie lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej,
5) emeryta lub rencistę spełniającego kryteria otrzymania świadczenia z pomocy społecznej,
6) osobę posiadającą status bezrobotnego spełniającą kryteria otrzymania świadczenia z pomocy społecznej

– wraz z osobami wspólnie zamieszkującymi, nie wydaje się decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, chyba że mogą zamieszkać w innym

lokalu mieszkalnym albo w domu, a w przypadku, w którym jedną z osób, wobec których wydaje się decyzję o opróżnieniu lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej jest strażak, mogą zamieszkać w miejscowości, w której pełni on służbę, albo w miejscowości, o której mowa w art. 82a ust. 1 pkt 1 albo 2, w innym lokalu mieszkalnym albo w domu.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, organ właściwy do wydania decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej kieruje do sądu powszechnego pozew o opróżnienie lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej. Przepisy art. 14 ust. 1–5 i 6a, art. 15, art. 17 i art. 18 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

7. Opróżnienia lokalu mieszkalnego albo kwatery tymczasowej, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 6, dokonuje się w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2025 r. poz. 132, 620 i 1302).

Art. 82. 1. Strażakowi przeniesionemu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej lub w innej miejscowości, który poza miejscowością, w której pełni służbę, posiada lokal mieszkalny, o którym mowa w art. 76 ust. 1, może być przydzielony lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej, w nowej miejscowości, w której pełni służbę, po opróżnieniu wcześniej zajmowanego lokalu mieszkalnego albo zajmowanej kwatery tymczasowej.

2. Strażakowi przeniesionemu z urzędu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej lub w innej miejscowości, który w poprzedniej miejscowości, w której pełnił służbę, nie opróżnił zajmowanego lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 76 ust. 1, można przydzielić kwaterę tymczasową.

3. Strażakowi delegowanemu z urzędu do czasowego pełnienia służby albo przeniesionemu z urzędu do pełnienia służby w innej miejscowości przydziela się kwaterę tymczasową.

Art. 82a. 1. Strażakowi, z wyłączeniem strażaka, któremu wysokość świadczenia mieszkaniowego ustala się w sposób, o którym mowa w art. 80b ust. 1 pkt 2, zamieszkującemu w miejscowości innej niż miejscowość, w której pełni

służbę, od której granic administracyjnych najkrótsza odległość drogą publiczną do granic administracyjnych miejscowości, w której pełni służbę, wynosi:

1) do 30 km – wypłaca się, na jego wniosek, zryczałtowany zwrot kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę, w wysokości 140 zł miesięcznie;
2) powyżej 30 km do 50 km – wypłaca się, na jego wniosek, zryczałtowany zwrot kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę, w wysokości 180 zł miesięcznie;
3) powyżej 50 km – wypłaca się, na jego wniosek, zryczałtowany zwrot kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę, w wysokości 220 zł miesięcznie.

2. Strażak, o którym mowa w ust. 1, składa wniosek o wypłatę zryczałtowanego zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której pełni służbę, do przełożonego właściwego w sprawach osobowych zawierający:

1) imię (imiona) i nazwisko;
2) stopień służbowy;
3) stanowisko służbowe;
4) nazwę jednostki organizacyjnej, w której pełni służbę;
5) miejscowość, w której pełni służbę;
6) adres zamieszkania;
7) numer telefonu kontaktowego;
8) odległość w kilometrach wynikającą z ust. 1;
9) klauzulę o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”; klauzula ta zastępuje pouczenie przez organ o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;
10) informację o sposobie wypłaty, a w przypadku wyboru bezgotówkowej formy wypłaty – numer rachunku bankowego lub innego rachunku płatniczego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

4. Zryczałtowany zwrot kosztów dojazdu strażaka, o którym mowa w ust. 1, do miejscowości, w której pełni służbę, przysługuje od dnia złożenia wniosku.

5. W przypadku uznania prawa strażaka, o którym mowa w ust. 1, do zryczałtowanego zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której pełni służbę przełożony właściwy w sprawach osobowych wypłaca go strażakowi w każdym

kolejnym miesiącu kalendarzowym, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym strażak złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2.

6. Zryczałtowany zwrot kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę, płatny jest z dołu do dwudziestego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który przysługuje.

7. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania albo miejscowości, w której strażak, o którym mowa w ust. 1, pełni służbę, składa on nowy wniosek.

8. Strażak, o którym mowa w ust. 1, informuje niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni, licząc od dnia powstania zmiany, przełożonego właściwego w sprawach osobowych o każdym zdarzeniu mającym wpływ na uprawnienia do otrzymywania zryczałtowanego zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę.

9. Zryczałtowanego zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę, nie wypłaca się za okresy, o których mowa w art. 97e ust. 9 – proporcjonalnie do tych okresów, przyjmując, że za każdy dzień wykonywania czynności służbowych ustala się 1/21 części miesięcznego zryczałtowanego zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której pełni służbę.

10. Zryczałtowany zwrot kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę, nie przysługuje, jeżeli strażak korzysta z prawa do zakwaterowania w formach, o których mowa w art. 74 ust. 2 pkt 1–3, w miejscowości, w której pełni służbę.

11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór oraz formę wniosku o wypłatę zryczałtowanego zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę, uwzględniając konieczność zapewnienia przejrzystości i efektywności przebiegu procesu przyznania strażakowi zwrotu kosztów dojazdu do miejscowości, w której strażak pełni służbę.

Art. 83. (uchylony)

Art. 83a. (uchylony)

Art. 84. (uchylony)

Rozdział 9

Uposażenie i inne świadczenia pieniężne strażaków

Art. 85. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania strażaka na pierwsze stanowisko służbowe.

2. Z tytułu służby strażak otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.

3. Przeciętne uposażenie funkcjonariuszy stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.

3a. Przez przeciętne uposażenie, o którym mowa w ust. 3, należy rozumieć uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej.

4. Wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 86. Uposażenie strażaka składa się z uposażenia zasadniczego i z dodatków do uposażenia.

Art. 87. 1. Strażacy otrzymują następujące dodatki do uposażenia:

1) dodatek za stopień;
2) dodatek służbowy;
2a) dodatek motywacyjny;
3) (uchylony)
4) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami albo miejscem pełnienia służby;
4a) dodatek funkcyjny za pełnienie funkcji, o których mowa w art. 17 ust. 1;
4b) dodatek funkcyjny za pełnienie służby na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym.
5) (uchylony)

1a. Strażakowi uprawnionemu do otrzymywania dodatku funkcyjnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 4b, nie przysługuje dodatek służbowy.

2. Dodatkami do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w stawkach miesięcznych.

3. Strażak przeniesiony na stanowisko, na którym pobierane dotychczas dodatki do uposażenia o charakterze stałym nie przysługują lub przysługują w niższej stawce, zachowuje przez okres 12 miesięcy prawo do tych dodatków według stawek

obowiązujących przed przeniesieniem, w pełnej wysokości, jeżeli przeniesienie nastąpiło wskutek:

1) utraty zdolności do służby na danym stanowisku, spowodowanej wypadkiem pozostającym w związku z pełnieniem służby lub chorobą powstałą w związku ze szczególnymi warunkami tej służby;
2) orzeczenia całkowitej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku przez komisję lekarską, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia na stanowisko równorzędne;
3) likwidacji zajmowanego stanowiska, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia na stanowisko równorzędne.

Art. 88. 1. Uposażenie zasadnicze strażaka ustala się według stawki odpowiadającej grupie uposażenia należnej na danym stanowisku służbowym.

2. Uposażenie zasadnicze strażaka wzrasta z tytułu wysługi lat w Państwowej Straży Pożarnej, od dnia udokumentowania posiadanych okresów służby, o 2 % po 2 latach służby i o dalszy 1 % za każdy następny rok służby do wysokości 20 % po 20 latach służby oraz o dalsze 2 % za każde następne 2 lata służby powyżej 20 lat, aż do wysokości 32 % po 32 latach służby. Po osiągnięciu 35 lat służby wzrost uposażenia zasadniczego strażaka wynosi 35 %.

3. Podstawą do obliczenia wzrostu, o którym mowa w ust. 2, jest uposażenie zasadnicze ustalone według stawki odpowiadającej grupie uposażenia.

4. Do okresu służby, od którego zależą prawo do wzrostu uposażenia i jego wysokość, zalicza się również:

1) okresy służby w: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Ochrony Państwa, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej lub Służbie Więziennej;
2) okresy traktowane jako równorzędne ze służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, wymienione w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego,

Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;

3) okresy pracy wykonywanej w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie lub na danym stanowisku;

4) inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

1) grupy i stawki uposażenia zasadniczego strażaków,

2) zaszeregowanie stanowisk służbowych do poszczególnych grup uposażenia zasadniczego,

3) rodzaj dodatków, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 4,

4) przesłanki przyznawania i wysokość dodatków do uposażenia, o których mowa w art. 87 ust. 1, oraz podmioty uprawnione do ich przyznawania,

5) przesłanki podwyższania i obniżania dodatków do uposażenia,

6) sposób i tryb zaliczania oraz sposób dokumentowania okresów służby i pracy do okresu służby, od którego zależy prawo do wzrostu uposażenia,

7) stanowiska uprawniające do dodatku funkcyjnego, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 4b

– uwzględniając hierarchię stanowisk służbowych i stopień odpowiedzialności na danym stanowisku służbowym oraz konieczność udokumentowania okresów służby i pracy do okresu służby, od którego zależy prawo do wzrostu uposażenia.

Art. 89. 1. Strażak przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej stawki uposażenia zasadniczego zachowuje prawo do stawki uposażenia zasadniczego pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku, do czasu uzyskania wyższej stawki uposażenia według stanowiska służbowego.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w przypadkach szczególnie uzasadnionych może zezwolić na zachowanie przez strażaka przeniesionego na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego prawa do zaszeregowania należnego na poprzednio zajmowanym stanowisku.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do strażaka przeniesionego na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 38 ust. 1, ust. 2 pkt 2 i 3 oraz ust. 3.

Art. 90. 1. Uposażenie zasadnicze i dodatki do uposażenia o charakterze stałym są płatne miesięcznie z góry w pierwszym dniu roboczym miesiąca, za który przysługuje uposażenie.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, dodatki o charakterze stałym, które są płatne z dołu, termin oraz tryb ich wypłacania, uwzględniając warunki pełnionej służby.

Art. 91. 1. Zmiana uposażenia następuje z dniem zaistnienia okoliczności uzasadniających tę zmianę.

2. Jeżeli prawo do uposażenia powstało lub zmiana uposażenia nastąpiła w ciągu miesiąca, uposażenie na czas do końca miesiąca oblicza się w wysokości 1/30 części miesięcznego uposażenia za każdy dzień, gdy przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

3. Prawo do uposażenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie strażaka ze służby lub zaistniały inne okoliczności uzasadniające wygaśnięcie tego prawa.

Art. 92. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa każda czynność przed kierownikiem jednostki organizacyjnej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, właściwym do rozpatrywania roszczeń, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia.

Art. 93. 1. Strażakowi przysługują następujące świadczenia pieniężne:

1) zasiłek na zagospodarowanie;
2) nagrody oraz zapomogi;
3) nagrody jubileuszowe;
4) dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie zadań zleconych wykraczających poza obowiązki służbowe;
4a) rekompensata pieniężna za przedłużony czas służby, o którym mowa w art. 35 ust. 9;
5) należności za podróże i przeniesienia służbowe;

5a) wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, o których mowa w art. 35 ust. 12;
5b) świadczenie motywacyjne;
5c) świadczenie za długoletnią służbę;
6) świadczenia związane ze zwolnieniem ze służby;
7) świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie;
8) świadczenie teleinformatyczne, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 1662, z 2025 r. poz. 1017 oraz z 2026 r. poz. 252), zwane dalej „świadczeniem teleinformatycznym”.

2. W razie śmierci strażaka lub członka jego rodziny, przysługują:
1) zasiłek pogrzebowy;
2) odprawa pośmiertna.

Art. 94. 1. Strażakowi, w związku z mianowaniem na stałe, przysługuje zasiłek na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi w dniu mianowania.

2. Zasiłek, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje przy ponownym nawiązaniu stosunku służbowego, chyba że dotychczas nie był wypłacony.

Art. 95. 1. Strażakowi za służbę pełnioną nienagannie w danym roku kalendarzowym przysługuje nagroda roczna w wysokości 1/12 uposażenia otrzymanego w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. Nagroda roczna przysługuje, jeżeli strażak w danym roku kalendarzowym pełnił służbę przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych.

4a. Do uposażenia, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się uposażenia otrzymanego w okresie zawieszenia w czynnościach służbowych albo tymczasowego aresztowania, chyba że prawomocnym orzeczeniem postępowanie karne w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub postępowanie dyscyplinarne w sprawie o czyn pozostający w związku z aresztowaniem lub zawieszeniem w czynnościach służbowych zostało umorzone bądź strażak został uniewinniony na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia o uniewinnieniu w postępowaniu dyscyplinarnym.

4b. Do okresu, o którym mowa w ust. 4, nie zalicza się okresów niewykonywania zadań służbowych z następujących przyczyn:

1) korzystania z urlopu bezpłatnego;
2) przerw w wykonywaniu obowiązków służbowych, za które strażak nie zachował prawa do uposażenia, wymienionych w art. 109;
3) zawieszenia w czynnościach służbowych albo tymczasowego aresztowania, chyba że prawomocnym orzeczeniem postępowanie karne w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub postępowanie dyscyplinarne w sprawie o czyn pozostający w związku z aresztowaniem lub zawieszeniem w czynnościach służbowych zostało umorzone bądź strażak został uniewinniony na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia o uniewinnieniu w postępowaniu dyscyplinarnym.

4c. Umorzenie postępowania, o którym mowa w ust. 4a i ust. 4b pkt 3, nie dotyczy warunkowego umorzenia postępowania karnego w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe ani umorzenia tego postępowania z powodu przedawnienia lub amnestii.

4d. Uprawnienie do nagrody rocznej zawiesza się na okres toczącego się przeciwko strażakowi postępowania karnego w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub postępowania dyscyplinarnego, o czyn popełniony w roku kalendarzowym, za który nagroda jest przyznawana.

4e. W przypadku gdy nagroda roczna została już wypłacona, a postępowanie karne w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe nie zostało zakończone do dnia zwolnienia strażaka ze służby, zawieszeniu podlega ustalenie uprawnienia do nagrody rocznej za ostatni rok służby.

5. Warunku, o którym mowa w ust. 4, nie stosuje się przy ustalaniu uprawnień do nagrody rocznej za rok kalendarzowy, w którym strażak:

1) korzystał z urlopu wychowawczego, urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego;
1a) korzystał ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych, z przyczyn, o których mowa w art. 185 § 2 lub art. 188 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;

1b) korzystał ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych w razie urodzenia się dziecka strażaka, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298^2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;

1c) korzystał ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;

2) został zwolniony ze służby w związku z nabyciem uprawnień do emerytury lub renty albo na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 4 i 6;

3) zmarł albo został uznany za zaginionego.

6. Nagrodę roczną obniża się strażakowi nie mniej niż o 50 %, w przypadkach:

1) popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu;

2) naruszenia dyscypliny służbowej, stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej;

3) otrzymania opinii służbowej, o której mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2.

7. Nagroda roczna nie przysługuje strażakowi w przypadkach:

1) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe umyślne;

2) popełnienia czynu, za który strażakowi wymierzono jedną z kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 117 ust. 1 pkt 3–5;

3) zwolnienia ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 4a.

8. Obniżenie lub nieprzyznanie nagrody rocznej następuje za rok kalendarzowy, w którym strażak popełnił przestępstwo lub czyn, o których mowa w ust. 6 pkt 1 i 2 i w ust. 7 pkt 1 i 2, a jeżeli nagroda została już wypłacona, za rok, w którym:

1) postępowanie karne lub dyscyplinarne zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem lub

2) strażak został zwolniony ze służby.

8a. W przypadku pełnienia przez strażaka w roku kalendarzowym służby w różnych jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej nagrodę roczną przyznaje się i wypłaca w jednostce, która była w danym roku ostatnim miejscem pełnienia przez niego służby.

9. Nagrodę roczną wypłaca się do dnia 31 marca roku kalendarzowego następującego po roku, za który przysługuje nagroda.

Art. 95a. 1. Strażakowi mogą być przyznawane nagrody w formie pieniężnej lub rzeczowej, za wzorowe wykonywanie zadań służbowych, szczególne osiągnięcia w służbie, realizowanie zadań w szczególnie trudnych warunkach lub wymagających znacznego nakładu pracy.

2. Strażakowi mogą być przyznawane zapomogi w formie pieniężnej lub rzeczowej w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęski żywiołowej, choroby, śmierci członka rodziny oraz innych zdarzeń powodujących pogorszenie sytuacji materialnej strażaka i członków jego rodziny.

Art. 95b. Tworzy się w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej fundusz nagród i zapomóg dla strażaków.

Art. 95c. 1. Nagrody i zapomogi określone w art. 95 i 95a przyznaje przełożony uprawniony do mianowania lub powołania strażaka na stanowisko służbowe.

2. Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej nagrody i zapomogi przyznaje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

3. Rektorowi-Komendantowi Akademii Pożarniczej i jego zastępcom, dyrektorowi instytutu badawczego Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępcom oraz komendantom wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej nagrody i zapomogi przyznaje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

4. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może przyznać nagrody i zapomogi określone w art. 95a wszystkim podległym strażakom, a komendanci wojewódzcy wszystkim strażakom pełniącym służbę w komendach powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej na obszarze województwa.

Art. 95d. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, kierując się szczególnymi zadaniami wykonywanymi przez Państwową Straż Pożarną oraz potrzebą zapewnienia rzetelnego wykonywania tych zadań przez strażaków, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania strażakom nagród i zapomóg, o których mowa w art. 95a, a także sposób tworzenia funduszu nagród i zapomóg, o którym mowa w art. 95 i art. 95b, jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, w których tworzy się fundusz

nagród i zapomóg, oraz sposoby ustalania i warunki zwiększania jego wysokości dla poszczególnych dysponentów, mając na względzie celową i racjonalną politykę w zakresie dysponowania środkami finansowymi.

Art. 96. 1. Strażakowi przysługuje nagroda jubileuszowa w wysokości:

1) po 20 latach służby – 75 %,
2) po 25 latach służby – 100 %,
3) po 30 latach służby – 150 %,
4) po 35 latach służby – 200 %,
5) po 40 latach służby – 300 %

miesięcznego uposażenia zasadniczego, wraz z dodatkami o charakterze stałym.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, okresy zaliczane do okresu służby, od którego zależy nabycie prawa do nagrody jubileuszowej, oraz szczegółowe zasady jej obliczania i wypłacania.

Art. 97. 1. Strażakowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie zadań zleconych, wykraczających poza obowiązki służbowe.

1a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki otrzymywania wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1.

2. Wynagrodzenie za dokonane przez strażaka wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia regulują odrębne przepisy.

Art. 97a. 1. Strażakowi delegowanemu do czasowego pełnienia służby w jednostce organizacyjnej w innej miejscowości przysługują zwrot kosztów podróży i zakwaterowania oraz diety, na zasadach stosowanych przy podróżach służbowych na obszarze kraju.

2. Strażakowi przeniesionemu do pełnienia służby w jednostce organizacyjnej w innej miejscowości przysługuje zwrot kosztów przeniesienia i podróży oraz inne świadczenia.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, zakres, wysokość i warunki otrzymywania należności z tytułu przeniesienia służbowego.

Art. 97b. Strażakowi delegowanemu do wykonywania zadań zleconych w innej miejscowości przysługują należności określone w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej albo samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 97c. 1. Rekompensata pieniężna, o której mowa w art. 93 ust. 1 pkt 4a, za jedną godzinę służby stanowi 1/172 średniego miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego strażakowi w okresie rozliczeniowym. Za okres rozliczeniowy uważa się terminy od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku oraz od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia danego roku. Łączny czas służby przekraczający normę w danym okresie rozliczeniowym zaokrągla się w górę do pełnej godziny.

2. Należną rekompensatę pieniężną wypłaca się do końca kwartału następującego po okresie rozliczeniowym, lecz nie później niż w dniu zwolnienia ze służby.

Art. 97d. Strażakom pełniącym służbę na stanowiskach nauczycieli akademickich przysługuje wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, o których mowa w art. 35 ust. 12, w wysokości i na warunkach określonych dla nauczycieli akademickich w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Art. 97e. 1. Strażakowi przyznaje się świadczenie motywacyjne po osiągnięciu:

1) 25 lat służby, ale nie więcej niż 28 lat i 6 miesięcy – w wysokości 1500 zł miesięcznie, albo
2) 28 lat i 6 miesięcy służby – w wysokości 2500 zł miesięcznie.

2. Do stażu służby, o którym mowa w ust. 1, zalicza się okresy:

1) służby w Państwowej Straży Pożarnej;
2) służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej i Służbie Więziennej;
3) traktowane jako równorzędne ze służbą, o której mowa w pkt 1 i 2, wymienione w art. 13 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym

funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

3. Decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia motywacyjnego przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1, wydaje nie później niż w terminie 30 dni po osiągnięciu przez strażaka stażu służby, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2.

4. Przed wydaniem decyzji o przyznaniu świadczenia motywacyjnego strażak podlega opiniowaniu służbowemu na zasadach, o których mowa w art. 36a, jeżeli od dnia wydania ostatniej opinii o tym strażaku upłynęły co najmniej 3 miesiące.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych przyznaje świadczenie motywacyjne Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępcom.

6. Świadczenia motywacyjnego nie przyznaje się strażakowi:

1) który podczas ostatniego opiniowania służbowego otrzymał jedną z opinii służbowych, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2 albo art. 43 ust. 2 pkt 2 albo ust. 3 pkt 4a – przez okres jednego roku od dnia wydania ostatecznej opinii służbowej;
2) w przypadku, o którym mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 – przez okres jednego roku od dnia stwierdzenia wskazanej okoliczności;
3) przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub postępowanie dyscyplinarne – do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania;
4) ukaranemu karą dyscyplinarną – do czasu jej zatarcia;
5) skazanemu wyrokiem sądu lub w stosunku do którego postępowanie karne zostało warunkowo umorzone – przez okres jednego roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

7. Jeżeli po przyznaniu świadczenia motywacyjnego wystąpią okoliczności, o których mowa w ust. 6, niezwłocznie wydaje się decyzję stwierdzającą ustanie prawa do wypłaty tego świadczenia.

8. Od decyzji o odmowie przyznania świadczenia motywacyjnego oraz od decyzji stwierdzającej ustanie prawa do wypłaty świadczenia motywacyjnego strażakowi przysługuje odwołanie do wyższego przełożonego w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji. W przypadku decyzji wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej przysługuje, w takim samym terminie, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

9. Świadczenia motywacyjnego nie wypłaca się za okres:

1) korzystania z urlopu bezpłatnego,
2) przerw w wykonywaniu obowiązków służbowych, za które strażak nie zachował prawa do uposażenia, wymienionych w art. 109 ust. 1–3,
3) zawieszenia w czynnościach służbowych albo tymczasowego aresztowania,
4) zwolnienia z zajęć służbowych, o którym mowa w art. 105b ust. 2 pkt 1 i 3–5,
5) innej nieobecności trwającej co najmniej jeden miesiąc

– proporcjonalnie do tego okresu.

10. Świadczenie motywacyjne wypłaca się w każdym kolejnym miesiącu kalendarzowym, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym wydano decyzję o przyznaniu świadczenia motywacyjnego.

11. Świadczenie motywacyjne płatne jest z dołu do dziesiątego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który świadczenie motywacyjne przysługuje.

12. Prawo do wypłaty świadczenia motywacyjnego ustaje w miesiącu, w którym decyzja, o której mowa w ust. 7, stała się ostateczna lub nastąpiło rozwiązanie stosunku służbowego w związku ze zwolnieniem strażaka ze służby, z jego śmiercią lub zaginięciem. Świadczenia motywacyjnego za ten miesiąc nie wypłaca się.

Art. 97f. 1. Strażakowi przysługuje świadczenie za długoletnią służbę w wysokości 5 % należnego uposażenia zasadniczego po osiągnięciu 15 lat służby.

2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, zwiększa się o kwotę 1 % należnego uposażenia zasadniczego za każdy kolejny rozpoczęty rok służby, nie więcej jednak niż do wysokości 15 % po 25 latach służby, i wypłaca się do dnia rozwiązania stosunku służbowego w związku ze zwolnieniem strażaka ze służby, z jego śmiercią lub zaginięciem.

3. Do świadczenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 90 ust. 1 oraz art. 97e ust. 2.

Art. 97g. 1. Strażakowi wykonującemu zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa, o których mowa w art. 26, art. 42 ust. 1, art. 44 ust. 1, art. 62 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2026 r. poz. 20 i 252), lub w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa w Państwowej Straży Pożarnej przyznaje się na okres ich wykonywania świadczenie teleinformatyczne.

2. Do ustalenia wysokości świadczenia teleinformatycznego stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa.

3. Decyzję o przyznaniu świadczenia teleinformatycznego wydaje przełożony uprawniony do mianowania lub powołania niepóźniej niż w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia przez strażaka wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1.

4. Przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 3, strażak podlega opiniowaniu służbowemu na zasadach, o których mowa w art. 36a, jeżeli od dnia wydania ostatniej opinii o tym strażaku upłynęły co najmniej 3 miesiące.

5. Świadczenia teleinformatycznego nie przyznaje się w przypadkach, o których mowa w art. 97e ust. 6. Przepisy art. 97e ust. 7 i 8 stosuje się.

6. Świadczenia teleinformatycznego nie wypłaca się w przypadkach, o których mowa w art. 97e ust. 9.

7. Do wypłaty świadczenia teleinformatycznego stosuje się przepisy art. 97e ust. 10–12.

Art. 98. 1. Strażak zwolniony ze służby na podstawie art. 38 ust. 4 i art. 43 ust. 2 pkt 1, 2 i 5 oraz ust. 3 pkt 4–5 otrzymuje:

1) odprawę;
2) ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe, z wyjątkiem urlopu, o którym mowa w art. 71aa;
3) zryczałtowany ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany w danym roku przejazd, o którym mowa w art. 63.

2. Strażak zwolniony na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 3 otrzymuje 50 % odprawy oraz ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Strażak zwolniony na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 4 i 6 oraz ust. 3 pkt 2 i 6 otrzymuje ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 99. 1. Wysokość odprawy dla strażaka mianowanego na stałe równa się wysokości trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym. Odprawa ulega zwiększeniu o 20 % uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym za każdy dalszy pełny rok wysługi ponad 5 lat nieprzerwanej służby, aż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia wraz z dodatkami o charakterze stałym. Okres służby przekraczający 6 miesięcy liczy się jako pełny rok.

2. Przy ustalaniu wysokości odprawy uwzględnia się również okresy nieprzerwanej zawodowej służby wojskowej, jeżeli w ciągu roku po zwolnieniu z tej służby żołnierz został przyjęty do służby w Państwowej Straży Pożarnej i nie otrzymał odprawy z tytułu poprzednio pełnionej służby.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia służby w Państwowej Straży Pożarnej po zwolnieniu ze służby w innych służbach, w których przysługują świadczenia tego rodzaju.

4. Wysokość odprawy dla strażaka w służbie przygotowawczej równa się wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

Art. 100. 1. W razie śmierci strażaka lub uznania go za zmarłego pozostałej po nim rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna w takiej wysokości, w jakiej przysługiwałaby temu strażakowi odprawa, gdyby był zwolniony ze służby, oraz świadczenie określone w art. 97c ust. 1 i art. 98 ust. 1 pkt 2 i 3.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi strażaka, który pozostawał z nim we wspólnocie małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom i rodzicom, jeżeli w dniu śmierci strażaka spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Art. 101. 1. Strażakowi mianowanemu na stałe, zwolnionemu ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 1 albo który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego

z tytułu osiągnięcia 30 lat wysługi emerytalnej i został zwolniony ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 5 albo ust. 3 pkt 4, wypłaca się co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu ze służby świadczenie pieniężne w wysokości odpowiadającej uposażeniu zasadniczemu wraz z dodatkami o charakterze stałym, pobieranymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

2. Strażakowi uprawnionemu do świadczenia określonego w ust. 1, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przysługuje prawo wyboru jednego z tych świadczeń.

3. Strażakowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 4 i 5, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej komisja lekarska wydała orzeczenie o inwalidztwie, stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty inwalidzkiej.

Art. 102. Odprawa, o której mowa w art. 99, a także świadczenia określone w art. 101 nie przysługują strażakowi, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został przyjęty do zawodowej służby wojskowej lub do innej służby, w której przysługuje prawo do takich świadczeń.

Art. 103. 1. W razie śmierci strażaka, niezależnie od odprawy pośmiertnej, o której mowa w art. 100, przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

1) 7000 zł, jeżeli koszty pogrzebu ponosi małżonek, dzieci, wnuki, rodzeństwo lub rodzice;
2) kosztów rzeczywiście poniesionych, nie wyższych jednak od wysokości określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Jeżeli śmierć strażaka nastąpiła na skutek wypadku pozostającego w związku z udziałem w akcji ratowniczej, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków właściwej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej.

3. W razie pokrycia kosztów pogrzebu strażaka ze środków właściwej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, osobom wymienionym w ust. 1 pkt 1 przysługuje połowa zasiłku pogrzebowego.

Art. 104. 1. W razie śmierci członka rodziny strażakowi przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

1) 7000 zł, jeżeli koszty pogrzebu ponosi strażak
2) kosztów rzeczywiście poniesionych, nie wyższych jednak od kwoty określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Za członka rodziny strażaka, o którym mowa w ust. 1, uważa się:

1) małżonka;
2) dzieci własne, dzieci małżonka oraz dzieci przysposobione;
3) dzieci wychowywane w ramach rodziny zastępczej;
4) dzieci przyjęte na wychowanie przed osiągnięciem pełnoletności, jeżeli ich rodzice nie żyją albo nie mogą im zapewnić utrzymania, bądź zostali pozbawieni lub ograniczeni w sprawowaniu władzy rodzicielskiej;
5) rodziców i byłych prawnych opiekunów strażaka albo jego małżonka;
6) osobę, której opiekunem prawnym został ustanowiony strażak lub jego małżonek.

3. (uchylony)

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki pokrywania ze środków właściwej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej kosztów pogrzebu strażaka, z uwzględnieniem w szczególności:

1) rodzaju kosztów pogrzebu, które mogą być pokrywane ze środków właściwej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej;
2) wysokości kwot na pokrycie tych kosztów;
3) dokumentów wymaganych do wypłaty zasiłku pogrzebowego.

Art. 104a. Zasiłek pogrzebowy, o którym mowa w art. 103 ust. 1 pkt 1 oraz art. 104 ust. 1 pkt 1, podlega zwiększeniu w terminach i na zasadach określonych w art. 80 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 105. 1. W razie urlopu lub zwolnienia od zajęć służbowych strażak otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia o charakterze stałym i inne należności pieniężne należne na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym – z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych lub na ich wysokość.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, zasady ograniczenia w całości lub części wypłaty niektórych dodatków do uposażenia w okresie urlopu okolicznościowego strażaka.

Art. 105a. 1. Miesięczne uposażenie strażaka za okres ustalony przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres uzupełniającego urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100 % uposażenia, o którym mowa w art. 105 ust. 1.

2. Miesięczne uposażenie strażaka za okres ustalony przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi 70 % miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 105 ust. 1.

3. Strażak – kobieta, nie później niż 21 dni po porodzie, może złożyć pisemny wniosek o wypłacenie jej uposażenia za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, z wyłączeniem okresu, o którym mowa w art. 182^{1a} § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, przysługującego ojcu dziecka, w wysokości 81,5 % uposażenia, o którym mowa w art. 105 ust. 1.

4. Strażak, nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka albo po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, może złożyć pisemny wniosek o wypłacenie mu uposażenia za okres odpowiadający okresowi urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, z wyłączeniem okresu, o którym mowa w art. 182^{1a} § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, przysługującego drugiemu rodzicowi dziecka, w wysokości 81,5 % uposażenia, o którym mowa w art. 105 ust. 1.

5. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, strażak – kobieta może dzielić się z ojcem dziecka korzystaniem z uposażenia za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego albo jego części, z wyłączeniem okresu, o którym mowa w art. 182^{1a} § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Przepis stosuje się odpowiednio do wniosku, o którym mowa w ust. 4.

6. Uposażenie za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego w części przysługującej strażakowi – ojcu dziecka, o której mowa w art. 182^{1a} § 4 ustawy z dnia

26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, wynosi 70 % uposażenia, o którym mowa w art. 105 ust. 1.

7. W przypadku niewykorzystania przez strażaka ani jednego dnia urlopu rodzicielskiego w pierwszym roku życia dziecka uposażenie za okres urlopu rodzicielskiego przysługuje w wysokości 70 % miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 105 ust. 1.

8. W przypadku niewykorzystania ani jednego dnia urlopu rodzicielskiego w pierwszym roku życia dziecka, strażakowi przysługuje jednorazowe wyrównanie pobranego uposażenia za okres urlopu macierzyńskiego do wysokości 100 % miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 105 ust. 1.

9. Jednorazowe wyrównanie uposażenia, o którym mowa w ust. 8, następuje na wniosek strażaka.

10. W przypadku gdy wysokość uposażenia strażaka, pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych, obliczonego zgodnie z ust. 1–4, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208), kwotę uposażenia strażaka, pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych, podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego.

Art. 105b. 1. W okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim strażak otrzymuje 80 % uposażenia.

2. Zwolnienie lekarskie obejmuje okres, w którym strażak jest zwolniony od zajęć służbowych z powodu:

1) choroby strażaka, w tym niemożności wykonywania zajęć służbowych z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
2) oddawania krwi lub jej składników w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi lub z powodu okresowego badania lekarskiego dawców krwi;
3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka strażaka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14. roku życia;
4) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny; za członków rodziny uważa się małżonka, rodziców, rodzica dziecka strażaka,

ojczyma, macochę, teściów, dziadków, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym ze strażakiem w okresie sprawowania nad nimi opieki;

5) konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka strażaka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 8. roku życia, w przypadku:
   a) nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza, a także w przypadku choroby niani, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798), lub dziennego opiekuna, sprawujących opiekę nad dzieckiem,
   b) porodu lub choroby małżonka strażaka lub rodzica dziecka strażaka, stale opiekujących się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi lub rodzicowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
   c) pobytu małżonka strażaka lub rodzica dziecka strażaka, stale opiekujących się dzieckiem, w szpitalu lub innym zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

3. Zwolnienie od zajęć służbowych z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki, o której mowa w ust. 2 pkt 3 i 5, przysługuje przez okres nie dłuższy niż 60 dni w roku kalendarzowym, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 – przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku kalendarzowym, przy czym okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

4. Przepis ust. 3 stosuje się bez względu na liczbę dzieci i innych członków rodziny wymagających opieki.

5. Jeżeli zwolnienie lekarskie obejmuje okres, w którym strażak jest zwolniony od zajęć służbowych z powodu:

1) wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby,
2) choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby,
3) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby,

4) choroby przypadającej w czasie ciąży,
5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów,
6) oddania krwi lub jej składników w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi lub z powodu badania lekarskiego dawców krwi,
7) przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską,
8) stwierdzenia zakażenia lub zachorowania na chorobę, o której mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, przy czym stwierdzone zakażenie lub zachorowanie powstało w związku z wykonywaniem zadań służbowych w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii z powodu tej choroby

– zachowuje on prawo do 100 % uposażenia.

6. Prawo do 100 % uposażenia przysługuje również wtedy, gdy strażak został zwolniony od zajęć służbowych:

1) podczas oddelegowania do realizacji zadania poza granicami państwa w grupie ratowniczej, o której mowa w art. 49b ust. 1 pkt 1;
2) w wyniku popełnienia przez inną osobę umyślnego czynu zabronionego w związku z wykonywaniem przez strażaka czynności służbowych, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ;
3) na skutek czynów o charakterze bohaterskim dokonanych w szczególnie niebezpiecznych warunkach, z wykazaniem wyjątkowej odwagi, z narażeniem życia lub zdrowia, w obronie prawa, nienaruszalności granic państwowych, życia, mienia lub bezpieczeństwa obywateli;
4) na skutek podlegania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, jeżeli podleganie tej kwarantannie lub izolacji powstało w związku z wykonywaniem zadań służbowych w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii z powodu tej choroby.

6a. Wykonywanie zadań służbowych, o których mowa w ust. 5 pkt 8 i ust. 6 pkt 4, stwierdza pisemnie przełożony właściwy do spraw osobowych lub upoważniona przez niego osoba.

7. Związek zwolnienia od zajęć służbowych z czynami, o których mowa w ust. 6 pkt 3, stwierdza, w drodze decyzji, przełożony strażaka.

8. Od decyzji, o której mowa w ust. 7, strażakowi przysługuje odwołanie do wyższego przełożonego.

Art. 105c. Okres przebywania na zwolnieniu lekarskim stwierdza zaświadczenie lekarskie wystawione zgodnie z art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa albo wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy, z tym że:

1) przyczynę niezdolności do służby wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do służby wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów – zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku zgodnie z przepisem art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
2) w przypadku, o którym mowa w art. 105b ust. 2 pkt 2 – zaświadczenie jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi;
3) przyczynę niezdolności, o której mowa w art. 105b ust. 2 pkt 5 lit. a – oświadczenie strażaka;
4) w przypadkach, o których mowa w art. 105b ust. 2 pkt 5 lit. b i c – zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza na zwykłym druku;
5) w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Art. 105d. 1. Doręczenie zaświadczenia lekarskiego odbywa się przy wykorzystaniu profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia

25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, na zasadach określonych w tej ustawie. Kierownicy jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej wykorzystują lub tworzą profil informacyjny płatnika składek, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

2. Wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 55a ust. 7 tej ustawy, albo zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku w przypadkach, o których mowa w art. 105b ust. 2 pkt 5 lit. b i c oraz w art. 105c pkt 1, strażak jest obowiązany dostarczyć przełożonemu właściwemu do spraw osobowych w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

3. Zaświadczenie jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi albo decyzję, o której mowa w art. 105c pkt 5, strażak jest obowiązany dostarczyć właściwemu przełożonemu w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

4. Oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 105b ust. 2 pkt 5 lit. a, strażak jest obowiązany złożyć właściwemu przełożonemu w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

5. W przypadku niedopełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 2–4, nieobecność w służbie uznaje się za nieobecność nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia, oświadczenia albo decyzji nastąpiło z przyczyn niezależnych od strażaka.

Art. 105e. 1. Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego, spełnienie wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz oświadczenie strażaka, o którym mowa w art. 105c pkt 3, może podlegać kontroli.

2. Kontrolę przeprowadzają:

1) komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych – w zakresie prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby oraz prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;

2) właściwy przełożony – w zakresie prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego i spełnienia wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz w zakresie oświadczenia strażaka, o którym mowa w art. 105c pkt 3.

3. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego, strażak traci prawo do uposażenia za cały okres zwolnienia.

4. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone, że oświadczenie strażaka, o którym mowa w art. 105c pkt 3, zostało złożone niezgodnie z prawdą, strażak traci prawo do uposażenia za cały okres zwolnienia.

5. Jeżeli w wyniku kontroli komisja lekarska ustali datę ustania niezdolności do służby wcześniejszą niż data orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, strażak traci prawo do uposażenia za okres od tej daty do końca zwolnienia.

6. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone, że zwolnienie lekarskie zostało sfałszowane, strażak traci prawo do uposażenia za cały okres zwolnienia.

7. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich polega na ustaleniu, czy strażak w okresie orzeczonej niezdolności do służby, w tym sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny, nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem, a w szczególności czy nie wykonuje pracy zarobkowej.

8. Kontrola oświadczenia strażaka, o którym mowa w art. 105c pkt 3, polega na ustaleniu, czy nastąpiło nieprzewidziane zamknięcie żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których uczęszcza dziecko strażaka, lub na ustaleniu, czy niania lub dzienny opiekun dziecka przebywali na zwolnieniu lekarskim.

9. Kontrolę prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego oraz oświadczenia strażaka, o którym mowa w art. 105c pkt 3, przeprowadza osoba upoważniona przez przełożonego strażaka.

10. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że strażak wykonuje pracę zarobkową albo wykorzystuje zwolnienie lekarskie w inny sposób niezgodny z jego celem, osoba kontrolująca sporządza protokół, w którym podaje, na czym polegało nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego.

11. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że oświadczenie strażaka, o którym mowa w art. 105c pkt 3, nie jest zgodne z prawdą, osoba kontrolująca sporządza protokół.

12. Protokół przedstawia się strażakowi w celu wniesienia do niego ewentualnych uwag. Wniesienie uwag strażak potwierdza własnoręcznym podpisem.

13. Na podstawie ustaleń zawartych w protokole przełożony stwierdza utratę prawa do uposażenia za okres, o którym mowa w ust. 3 lub 4. Przepis stosuje się odpowiednio w przypadku zawiadomienia przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w wyniku przeprowadzenia przez tę komisję kontroli o nieprawidłowościach w wykorzystaniu zwolnienia lekarskiego.

14. Od decyzji, o której mowa w ust. 13, strażakowi przysługuje odwołanie do wyższego przełożonego.

15. Kontrola wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich polega na sprawdzeniu, czy zaświadczenie:

1) nie zostało sfałszowane;
2) zostało wydane zgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich.

16. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w ust. 15 pkt 1, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane, przełożony występuje do lekarza, który wystawił zaświadczenie lekarskie, o wyjaśnienie sprawy.

17. W razie podejrzenia, że zaświadczenie lekarskie zostało wydane niezgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich, przełożony występuje o wyjaśnienie sprawy do terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 105f. 1. Podstawę uposażenia, o którym mowa w art. 105b, stanowi uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym, przysługujące strażakowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności lub ich wysokość.

2. Przy obliczaniu uposażenia za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim przyjmuje się, że uposażenie za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia, o którym mowa w art. 105b.

3. W przypadku gdy strażak pobrał już uposażenie za okres, w którym przebywał na zwolnieniu lekarskim, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

4. Strażakowi, który przebywał na zwolnieniu lekarskim w ostatnim miesiącu pełnienia służby, potrąca się odpowiednią część uposażenia z należności przysługujących mu z tytułu zwolnienia ze służby albo strażak ten zwraca odpowiednią część uposażenia w dniu ustania stosunku służbowego.

Art. 105g. 1. Środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń strażaków w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznacza się w całości na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie strażaków przebywających na zwolnieniach lekarskich.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, zwiększają fundusz nagród i zapomóg strażaków.

3. Rozdział środków finansowych, o których mowa w ust. 1, odbywa się po zakończeniu okresu rozliczeniowego, trwającego nie krócej niż miesiąc kalendarzowy i nie dłużej niż 3 miesiące kalendarzowe, przy czym wybór okresu rozliczeniowego uzależnia się od wielkości środków finansowych uzyskanych z tytułu zmniejszenia uposażeń strażaków.

Art. 105h. Zmniejszenia wysokości uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim nie uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczeń, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 1, 3, 4a i 6, art. 100 ust. 1 oraz art. 101 ust. 1.

Art. 105i. 1. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej sporządza roczne zestawienie zbiorcze przyczyn przebywania strażaków na zwolnieniach lekarskich, które przekazuje ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w terminie do końca marca następnego roku.

2. W zestawieniu, o którym mowa w ust. 1, wskazuje się łączny okres przebywania strażaków na zwolnieniach lekarskich, z uwzględnieniem podziału na przyczyny wskazane w art. 105b ust. 2, 5 i 6, oraz średni okres przebywania strażaka na zwolnieniu lekarskim, w tym średnią roczną liczbę godzin niewykonywania obowiązków przez strażaka.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zestawienia, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze potrzebę zapewnienia przejrzystości informacji zawartych w zestawieniu.

Art. 106. 1. Strażak może być skierowany do szkoły, na przeszkolenie lub na studia.

1a. Ze strażakiem, którego zamierza się skierować na koszt Państwowej Straży Pożarnej do szkoły, na przeszkolenie lub studia, zawiera się umowę, jeżeli koszt nauki i utrzymania w dniu skierowania przekracza kwotę trzykrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego w danym roku na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773).

1b. Strażak jest obowiązany do zwrotu kosztów nauki i utrzymania, które zostały pokryte z budżetu Państwowej Straży Pożarnej, w przypadku zwolnienia go ze służby przed upływem:

1) 3 lat od dnia ukończenia nauki, jeżeli koszt ten przekracza kwotę trzykrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, albo
2) 5 lat od dnia ukończenia nauki, jeżeli koszt ten przekracza kwotę pięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, albo
3) 10 lat od dnia ukończenia nauki, jeżeli koszt ten przekracza kwotę dziesięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę

– chyba że zwolnienie ze służby nastąpiło z przyczyn określonych w art. 43 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 4 i 6.

1c. Umowa, o której mowa w ust. 1a, określa wzajemne prawa i obowiązki stron związane ze skierowaniem, w szczególności warunki zwrotu kosztów poniesionych na naukę i utrzymanie strażaka, w przypadku:

1) nieukończenia przez niego szkoły, przeszkolenia lub studiów w wyniku uzyskania negatywnej oceny końcowej albo przerwania nauki z winy strażaka;
2) zwolnienia ze służby w okresie, o którym mowa w ust. 1b, z przyczyn określonych w art. 43 ust. 2 pkt 2–6 oraz ust. 3 pkt 2, 4a, 5 i 7.

1d. Zwrot poniesionych kosztów następuje w wysokości:

1) kosztów poniesionych przez Państwową Straż Pożarną;
2) proporcjonalnej do pozostałego, wynikającego z umowy, okresu służby pełnionej po zakończeniu nauki.

1e. Zwrot kosztów, o którym mowa w ust. 1b i 1d, nie obejmuje uposażenia strażaka.

1f. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może zwolnić strażaka z obowiązku zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1b i 1d, w całości albo w części na pisemny wniosek strażaka uzasadniony jego szczególną sytuacją życiową, rodzinną lub materialną.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje placówek, do których może być skierowany strażak, oraz należności pieniężne przysługujące strażakom w przypadkach, o których mowa w ust. 1, a w szczególności:

1) uposażenie;
2) inne świadczenia pieniężne wynikające z przepisów płacowych;
3) wysokość dodatku służbowego;
4) ryczałt finansowy na dojazdy do miejsca nauki;
5) zasady odpłatności za noclegi i wyżywienie podczas nauki.

Art. 107. 1. Strażakowi zawieszonemu w czynnościach służbowych zawiesza się od najbliższego terminu płatności 50 % należnego uposażenia.

2. W razie uchylenia zawieszenia w czynnościach służbowych, strażak otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia wprowadzone w okresie zawieszenia, chyba że został zwolniony ze służby z powodu skazania prawomocnym wyrokiem sądu albo ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 108. 1. Strażakowi tymczasowo aresztowanemu zawiesza się od najbliższego terminu płatności 50 % ostatnio należnego uposażenia.

2. W razie umorzenia postępowania karnego lub uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu, strażak otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia wprowadzone w okresie zawieszenia.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy postępowanie karne umorzono z powodu przedawnienia lub amnestii, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Art. 109. 1. Strażakowi, który samowolnie opuścił miejsce pełnienia służby albo pozostaje poza nim lub nie podejmuje służby, zawiesza się uposażenie od najbliższego terminu płatności. Jeżeli strażak pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności

uposażenie, potrąceniu podlega odpowiednia część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

2. W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną, wypłaca się strażakowi zawieszone uposażenie, a w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej strażak traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie zawinionej niemożności pełnienia przez strażaka obowiązków służbowych.

4. Strażakowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli strażak pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąceniu podlega odpowiednia część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 110. 1. Z uposażenia strażaka mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów szczególnych – na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach szczególnych, jeżeli dalsze przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

2. Przez uposażenie, o którym mowa w ust. 1, rozumie się uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia, odprawę wymienioną w art. 99 oraz świadczenia określone w art. 97 i 101.

3. (uchylony)

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, jednostki organizacyjne właściwe do dokonywania potrąceń z uposażenia oraz tryb postępowania w tych sprawach, z uwzględnieniem w szczególności:

1) podmiotów uprawnionych do dokonywania potrąceń;
2) podstawy do dokonania potrąceń;
3) sposobu postępowania z kwotami potrąconymi.

Art. 111. Przepisu art. 110 ust. 1 i 2 nie stosuje się do zaliczek pobieranych do rozliczenia, a w szczególności na koszty podróży służbowej. Należności te potrąca się z uposażenia w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń z innych tytułów.

Art. 111a. Sprawy dotyczące roszczeń majątkowych o świadczenia pieniężne wynikające ze stosunku służbowego strażaków rozstrzygają sądy pracy. Przepisy

ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, dotyczące skutków niewykonania zobowiązań, stosuje się odpowiednio.

Rozdział 10

Służba kandydacka

Art. 112. 1. O przyjęcie do służby kandydackiej może ubiegać się, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia, osoba spełniająca wymagania, o których mowa w art. 28 ust. 1, po złożeniu zobowiązania do pełnienia służby po ukończeniu nauki.

2. Osoba przyjęta do służby kandydackiej odbywa naukę w wybranej szkole Państwowej Straży Pożarnej.

3. Osobie podejmującej naukę w szkole Państwowej Straży Pożarnej nadaje się stopień strażaka.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowe zasady, warunki i tryb przyjmowania do służby kandydackiej;
2) szczegółowe zasady i tryb nadawania stopni strażakom w służbie kandydackiej;
3) przebieg służby kandydackiej oraz szczegółowe zasady i tryb opiniowania strażaków w służbie kandydackiej.

Art. 113. 1. Strażak w służbie kandydackiej pełni służbę w systemie skoszarowanym.

2. Strażak w służbie kandydackiej otrzymuje:

1) zakwaterowanie, umundurowanie, odzież specjalną i ekwipunek osobisty oraz wyżywienie w naturze albo równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie;
2) świadczenia pieniężne składające się z zasadniczej należności pieniężnej w wysokości uzależnionej od roku nauki, dodatku za stopień i kosztów podróży przy przejazdach na praktyki.

3. Strażak w służbie kandydackiej może otrzymać:

1) nagrodę pieniężną lub rzeczową;
2) zasiłek na utrzymanie rodziny.

4. W razie śmierci strażaka w służbie kandydackiej, pozostałej po nim rodzinie przysługuje:

1) odprawa pośmiertna;
2) zasiłek pogrzebowy.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i szczegółowe zasady przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 2–4.

Art. 114. 1. Strażak w służbie kandydackiej ma prawo do czasu wolnego w wymiarze i terminach wynikających z planów i programów nauczania.

2. Strażakowi w służbie kandydackiej przysługują, w zakresie wykonywanych przez niego zadań, prawa strażaka określone w art. 21 i 57.

3. Do strażaków w służbie kandydackiej stosuje się odpowiednio przepisy art. 29–30, art. 37, art. 61 ust. 1–4, art. 67–69, art. 72 ust. 1 i 2, art. 73, art. 97b, art. 103 ust. 2 i 3 i art. 115–124n.

3a. Strażak w służbie kandydackiej, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje świadczenia odszkodowawcze w trybie i na zasadach określonych dla strażaków. W razie śmierci strażaka w służbie kandydackiej w związku ze służbą, świadczenia odszkodowawcze otrzymują pozostali po nim członkowie rodziny.

4. Do strażaków w służbie kandydackiej, którzy zrezygnowali z nauki w szkole Państwowej Straży Pożarnej lub którzy zostali z tej szkoły wydaleni, stosuje się art. 49.

Art. 114a. Strażacy w służbie kandydackiej w Akademii Pożarniczej tworzą samorząd studencki, a w pozostałych szkołach – samorząd uczniowski. Organy samorządu są jedynym reprezentantem strażaków w służbie kandydackiej.

Art. 114b. 1. Strażaka w służbie kandydackiej zwalnia się ze służby w razie:

1) utraty obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa;
2) orzeczenia przez komisję lekarską niezdolności do służby;
3) stwierdzenia w opinii służbowej nieprzydatności do służby;
4) braku postępów w nauce.

2. Strażaka w służbie kandydackiej można zwolnić ze służby na jego wniosek, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

Art. 114c. 1. Strażaka w służbie kandydackiej wydala się ze służby w razie:

1) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności lub karę pozbawienia praw publicznych;

2) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może zezwolić na pozostanie w służbie kandydackiej strażaka skazanego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Art. 114d. 1. Strażak po odbyciu służby kandydackiej zostaje mianowany strażakiem na stałe.

2. Strażaka, po zakończeniu nauki w ramach służby kandydackiej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej kieruje do służby stałej we wskazanej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej. Decyzja o skierowaniu do służby stałej określa w szczególności datę rozpoczęcia tej służby w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia zakończenia nauki.

3. Zakończenie służby kandydackiej następuje z dniem mianowania na stałe, nie później jednak niż z upływem 3 miesięcy od dnia zakończenia nauki.

4. Wobec strażaka w służbie kandydackiej, w okresie od dnia zakończenia nauki w szkole Państwowej Straży Pożarnej do dnia mianowania na stałe, nie mają zastosowania przepisy art. 113 ust. 1–3.

5. W razie niepodjęcia służby stałej w terminie wskazanym w skierowaniu, o którym mowa w ust. 2, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, na umotywowany wniosek zainteresowanego, może przywrócić termin do podjęcia służby stałej, jeżeli niepodjęcie służby nastąpiło z przyczyn nieleżących po stronie zainteresowanego. W takim przypadku zakończenie służby kandydackiej następuje z dniem podjęcia służby stałej, wskazanym w postanowieniu o przywróceniu terminu.

6. W razie niepodjęcia służby stałej w terminie wskazanym w skierowaniu, o którym mowa w ust. 2, ani w terminie wskazanym, o którym mowa w ust. 5, stosuje się odpowiednio art. 49 ust. 1.

Art. 114e. 1. (uchylony)

2. Okres nauki w szkołach pożarniczych przed utworzeniem Państwowej Straży Pożarnej wlicza się do okresu służby strażaka na równi ze służbą kandydacką, pod warunkiem że okres przerwy między zakończeniem nauki a podjęciem służby nie przekroczył 3 miesięcy.

Rozdział 11

Odpowiedzialność dyscyplinarna strażaków

Art. 115. 1. Strażak odpowiada dyscyplinarnie za zawinione, nienależyte wykonywanie obowiązków służbowych oraz za czyny sprzeczne ze złożonym ślubowaniem.

2. Strażak odpowiada dyscyplinarnie również za popełnione przestępstwa lub wykroczenia, niezależnie od odpowiedzialności karnej.

Art. 116. 1. Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 i 344 Kodeksu karnego mają odpowiednie zastosowanie do strażaków.

2. Za czyn stanowiący wykroczenie, popełniony w wyniku wykonania polecenia służbowego, strażak ponosi odpowiedzialność tylko dyscyplinarną, chyba że wykonując polecenie służbowe umyślnie popełnia wykroczenie.

Art. 117. 1. Kary dyscyplinarne są następujące:

1) upomnienie;
2) nagana;
3) wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe;
4) obniżenie stopnia;
5) wydalenie ze służby.

2. Wymierzenie kary, określonej w ust. 1 pkt 3 i 4, pozbawia możliwości awansowania strażaka odpowiednio na wyższe stanowisko albo stopień przez okres roku od jej wykonania.

Art. 118. 1. Za przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi, nieuzasadniające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, przełożony dyscyplinarny może wymierzyć karę upomnienia na piśmie, nie później jednak niż przed upływem 3 miesięcy od powzięcia wiadomości o przewinieniu.

2. Od kary upomnienia wymierzonej przez przełożonego dyscyplinarnego przysługuje ukaranemu odwołanie do właściwej komisji dyscyplinarnej. W takim przypadku komisja nie może orzec na niekorzyść ukaranego.

Art. 119. 1. Odpowiedzialność dyscyplinarna strażaka ustaje, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto

postępowanie dyscyplinarne, odpowiedzialność dyscyplinarna ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu (przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej).

1a. W razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia przedawnienie biegnie od daty tego uchylenia.

1b. Orzeczona kara dyscyplinarna nie podlega wykonaniu, jeżeli od daty uprawomocnienia się rozstrzygnięcia upłynęły 3 lata (przedawnienie wykonania kary).

2. Jeżeli popełniony czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego.

Art. 120. Przełożonym dyscyplinarnym strażaka jest właściwy przełożony uprawniony do mianowania lub powołania.

Art. 121. 1. W sprawach dyscyplinarnych orzekają komisje dyscyplinarne:

1) dla strażaków pełniących służbę kandydacką:
   a) w pierwszej instancji – komisja dyscyplinarna działająca przy Rektorze-Komendancie Akademii Pożarniczej,
   b) w drugiej instancji – Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna przy Komendancie Głównym Państwowej Straży Pożarnej;
2) dla strażaków pełniących służbę przygotowawczą i strażaków mianowanych na stałe, z wyjątkiem wymienionych w pkt 3:
   a) w pierwszej instancji – komisje dyscyplinarne działające przy komendantach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej,
   b) w drugiej instancji – komisja, o której mowa w pkt 1 lit. b;
3) dla strażaków pełniących służbę w Komendzie Głównej, Akademii Pożarniczej i instytutach badawczych, z wyjątkiem wymienionych w pkt 4:
   a) w pierwszej instancji – komisja dyscyplinarna działająca przy Komendancie Głównym Państwowej Straży Pożarnej,
   b) w drugiej instancji – komisja, o której mowa w pkt 1 lit. b;
4) dla Komendanta Głównego i jego zastępców, komendantów wojewódzkich i ich zastępców, komendantów szkół Państwowej Straży Pożarnej i ich zastępców, dyrektorów instytutów badawczych i ich zastępców oraz dyrektora Centralnego Muzeum Pożarnictwa i jego zastępców:

a) w pierwszej instancji – komisja, o której mowa w pkt 1 lit. b,

b) w drugiej instancji – Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw wewnętrznych.

2. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 lit. a i pkt 3 lit. a, są powoływane na okres 4 lat przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i składają się z dziesięciu do trzynastu strażaków: odwoławcze komisje dyscyplinarne są powoływane na okres 4 lat przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i składają się z dziesięciu do trzynastu strażaków.

2a. Skład komisji dyscyplinarnej może być uzupełniony w każdym czasie. Przepisy ust. 3 i 3a stosuje się odpowiednio.

3. Powołanie komisji dyscyplinarnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, następuje po uzgodnieniu ich składu z ogólnokrajowymi organizacjami związkowymi.

3a. W przypadku braku uzgodnienia, o którym mowa w ust. 3, albo niezaakceptowania kandydatury w terminie 30 dni od dnia jej przedstawienia, przedstawia się niezwłocznie kolejną kandydaturę. W przypadku nieuzgodnienia tej kandydatury w terminie 14 dni od dnia jej przedstawienia, członka komisji dyscyplinarnej powołuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej na wniosek komendanta, przy którym działa komisja dyscyplinarna, a członka odwoławczej komisji dyscyplinarnej minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

4. Członkowie komisji dyscyplinarnych wybierają spośród siebie przewodniczącego i dwóch zastępców.

5. Członkowie komisji dyscyplinarnych są niezawiśli w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego oraz nie są związani rozstrzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnych wyroków sądowych.

Art. 122. 1. Komisja dyscyplinarna orzeka w składzie trzech członków, a odwoławcza komisja dyscyplinarna w składzie pięciu członków.

2. Skład orzekający komisji dyscyplinarnej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej wyznacza przewodniczący, a w razie jego nieobecności – zastępca.

3. Składowi orzekającemu komisji dyscyplinarnej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej przewodniczy przewodniczący lub zastępca.

Art. 123. 1. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny.

2. Rzecznika dyscyplinarnego wyznacza w danej sprawie komendant, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, spośród oficerów pełniących służbę w kierowanej przez niego jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 121 ust. 1 pkt 4 lit. a, rzecznika dyscyplinarnego wyznacza minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 124. 1. Rzecznik dyscyplinarny składa wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego na żądanie przełożonego dyscyplinarnego, po uprzednim przeprowadzeniu czynności sprawdzających.

2. Rzecznik dyscyplinarny jest związany wskazaniami przełożonego dyscyplinarnego.

Art. 124a. 1. Obwiniony ma prawo korzystania z pomocy obrońcy.

2. Obrońcą w postępowaniu dyscyplinarnym może być wskazany przez obwinionego strażak, adwokat albo radca prawny. Obrońca jest uprawniony do reprezentowania obwinionego w granicach udzielonego pełnomocnictwa.

Art. 124b. 1. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu rozprawy oraz po wysłuchaniu głosów rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy.

2. Po otrzymaniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przewodniczący komisji wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego oraz obrońcę, a w razie potrzeby wzywa świadków i biegłych.

3. Postępowanie dyscyplinarne w pierwszej instancji powinno być zakończone w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku. W uzasadnionych przypadkach postępowanie może być przedłużone na czas oznaczony.

4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

Art. 124c. Jeżeli w toku rozprawy zostanie ujawnione inne przewinienie oprócz objętego wnioskiem o wszczęcie postępowania, komisja może wydać co do tego przewinienia orzeczenie tylko za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub

jego obrońcy; w razie braku zgody przełożony dyscyplinarny może żądać złożenia odrębnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 124d. W razie rozwiązania stosunku służbowego w toku postępowania dyscyplinarnego, postępowanie toczy się nadal.

Art. 124e. 1. Uzasadnienie orzeczenia komisji dyscyplinarnej sporządza się na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

2. Orzeczenie, wraz z uzasadnieniem, doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy.

3. Orzeczenie dyscyplinarne można podać do publicznej wiadomości po jego uprawomocnieniu się, na podstawie uchwały komisji dyscyplinarnej.

Art. 124f. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w pierwszej instancji przysługuje odwołanie obwinionemu lub jego obrońcy i rzecznikowi dyscyplinarnemu. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie 7 dni od dnia jego wpływu do odwoławczej komisji dyscyplinarnej.

Art. 124g. 1. Koszty funkcjonowania komisji dyscyplinarnej ponosi Skarb Państwa. O kosztach postępowania dyscyplinarnego orzeka komisja dyscyplinarna.

1a. Koszty obrońcy z wyboru ponosi obwiniony. W razie uniewinnienia albo umorzenia postępowania o kosztach obrony rozstrzyga komisja dyscyplinarna.

2. Do ustalania kosztów postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach sądowych w sprawach karnych.

Art. 124h. 1. Po uprawomocnieniu się orzeczenia przewodniczący komisji dyscyplinarnej lub jego zastępca przesyła odpis orzeczenia Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej oraz przełożonemu dyscyplinarnemu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do informacji o ukaraniu przez przełożonego dyscyplinarnego w trybie art. 118 ust. 1.

Art. 124i. 1. Odpis prawomocnego orzeczenia skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych ukaranego.

1a. Ukaranie uważa się za niebyłe, jeżeli od wykonania albo przedawnienia wykonania kary:

1) upłynął rok w przypadku kary, o której mowa w art. 117 ust. 1 pkt 1,

2) upłynęły 3 lata w przypadku kar, o których mowa w art. 117 ust. 1 pkt 2–4,

3) upłynęło 5 lat w przypadku kary, o której mowa w art. 117 ust. 1 pkt 5,

jeśli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego orzeczenia skazującego.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, na wniosek ukaranego, zarządza usunięcie odpisu orzeczenia o ukaraniu z akt osobowych w przypadkach, o których mowa w ust. 1a.

Art. 124j. Na orzeczenie kończące postępowanie dyscyplinarne w drugiej instancji stronie przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 124k. 1. O wznowienie postępowania dyscyplinarnego może wystąpić ukarany lub jego obrońca, przełożony dyscyplinarny albo minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść ukaranego może nastąpić, jeżeli umorzenie postępowania lub wydanie orzeczenia nastąpiło wskutek przestępstwa albo jeżeli w ciągu 10 lat od umorzenia lub wydania orzeczenia wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogą uzasadniać skazanie lub wymierzenie kary surowszej.

3. Wznowienie postępowania na korzyść ukaranego może nastąpić w terminie 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, jeżeli wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogą uzasadniać uniewinnienie lub wymierzenie kary łagodniejszej albo prowadzone o ten sam czyn postępowanie karne, karne skarbowe lub w sprawach o wykroczenia zostało zakończone prawomocnym wyrokiem uniewinniającym albo orzeczeniem o umorzeniu postępowania ze względu na okoliczności określone w art. 17 § 1 pkt 1 lub 2 Kodeksu postępowania karnego albo w art. 5 § 1 pkt 1 lub 2 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

3a. Termin określony w ust. 3 nie ma zastosowania do spraw o wznowienie postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem o wydaleniu ze służby.

3b. Postępowania dyscyplinarnego nie wznawia się na niekorzyść ukaranego po ustaniu karalności czynu.

4. W razie śmierci ukaranego wniosek o wznowienie postępowania mogą złożyć jego małżonek, krewni w linii prostej, rodzeństwo, przysposabiający lub przysposobiony oraz rzecznik dyscyplinarny.

Art. 124l. Organy powołane do orzekania w sprawach o wykroczenia zawiadamiają właściwego przełożonego dyscyplinarnego o wymierzeniu kary strażakowi.

Art. 124m. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółową organizację komisji dyscyplinarnych oraz szczegółowe zasady wykonywania kar dyscyplinarnych.

Art. 124n. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale, w zakresie postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Rozdział 11a

Psy w Państwowej Straży Pożarnej

Art. 124o. 1. Do użycia w Państwowej Straży Pożarnej psy dobiera się w taki sposób, aby spełniały kryteria zdrowotne i użytkowe określone w przepisach wydanych na podstawie art. 124z, zapewniające przydatność zwierzęcia do użycia w akcjach ratowniczych.

2. Psami używanymi w Państwowej Straży Pożarnej mogą być:

1) psy służbowe – psy znajdujące się na stanie jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której są używane;
2) psy kontraktowe – psy stanowiące własność strażaka, dobrane do użycia w Państwowej Straży Pożarnej na podstawie kontraktu zawartego między strażakiem a jednostką organizacyjną Państwowej Straży Pożarnej, w której pies jest używany, w okresie trwania kontraktu;
3) inne psy – psy stanowiące własność osoby fizycznej będącej członkiem podmiotu włączonego do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego lub podmiotu, z którym zawarto umowę cywilnoprawną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, dobrane do użycia w Państwowej Straży Pożarnej na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej między osobą fizyczną lub podmiotem, o których mowa powyżej, a jednostką organizacyjną Państwowej Straży Pożarnej, w której pies jest używany.

3. Psy mogą być używane w Państwowej Straży Pożarnej po odbyciu szkolenia i zdaniu egzaminu, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 124z.

4. Organizatorem egzaminu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 124z, są wskazane przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej szkoły lub ośrodki szkolenia Państwowej Straży Pożarnej.

5. Psy służbowe wycofane z użycia pozostają na stanie jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której są używane, albo jednostki wskazanej przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 124p. Opiekunem psa używanego w Państwowej Straży Pożarnej jest odpowiednio:

1) w przypadku psa służbowego – strażak, któremu przydzielono pod opiekę psa służbowego i którego skierowano na szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 124z;
2) w przypadku psa kontraktowego – właściciel psa kontraktowego – strażak, który ukończył szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 124z, z którym zawarto kontrakt i od którego jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej pozyskała zwierzę do użycia w okresie trwania kontraktu;
3) w przypadku innego psa – osoba fizyczna, która ukończyła szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 124z, z którą zawarto umowę cywilnoprawną, będąca członkiem podmiotu włączonego do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego lub z którym zawarto umowę cywilnoprawną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

Art. 124q. 1. Opiekunem psa służbowego wycofanego z użycia w pierwszej kolejności może być dotychczasowy opiekun tego zwierzęcia, jeżeli złoży pisemną deklarację woli sprawowania opieki.

2. W następnej kolejności opiekunem psa służbowego wycofanego z użycia może być inny opiekun psa służbowego, jeżeli złoży pisemną deklarację woli sprawowania opieki.

3. Jeżeli pies służbowy wycofany z użycia nie zostanie powierzony opiekunowi, o którym mowa w ust. 1 albo 2, zwierzę można powierzyć innemu strażakowi,

emerytowanemu strażakowi lub strażakowi zwolnionemu ze służby, który ma ustalone prawo do policyjnej renty inwalidzkiej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, jeżeli złoży pisemną deklarację woli sprawowania opieki oraz posiada wiedzę i umiejętności w zakresie opieki nad psem.

4. W przypadku zgłoszenia się większej liczby kandydatów na opiekuna psa służbowego wycofanego z użycia, o których mowa w ust. 2 i 3, kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, przeprowadza postępowanie rekrutacyjne.

5. W ramach postępowania rekrutacyjnego w pierwszej kolejności są uwzględniane osoby, które zamieszkują na terenie działania jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, która przeprowadza to postępowanie.

6. W przypadku śmierci opiekuna psa służbowego wycofanego z użycia opiekunem tego zwierzęcia w pierwszej kolejności może zostać członek rodziny zmarłego opiekuna, który prowadził z tym opiekunem wspólne gospodarstwo domowe, jeżeli złoży pisemną deklarację woli sprawowania opieki. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

7. W przypadku gdy pies służbowy wycofany z użycia nie zostanie powierzony osobom, o których mowa w ust. 1–3 albo 6, opiekę nad zwierzęciem sprawuje jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, albo jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej wskazana przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

8. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, albo kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej wskazanej przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej wyznacza opiekuna psa służbowego wycofanego z użycia.

9. Kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, albo kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej wskazanej przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej

może powierzyć opiekę nad psem służbowym wycofanym z użycia organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

10. Opiekunem psa służbowego wycofanego z użycia nie może zostać osoba, która w następstwie swojego zawinionego działania przyczyniła się do wycofania z użycia psa służbowego.

11. Opiekunem psa służbowego wycofanego z użycia nie może zostać opiekun, któremu odebrano zwierzę z powodów, o których mowa w art. 124y ust. 1 pkt 1 lub 2. Do organizacji, o której mowa w ust. 9, zdanie pierwsze stosuje się.

Art. 124r. Opiekun psa służbowego, opiekun psa służbowego wycofanego z użycia, opiekun psa kontraktowego, opiekun psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, oraz organizacja, o której mowa w art. 124q ust. 9, zapewniają prawidłowe utrzymanie zwierzęcia obejmujące w szczególności:

1) racjonalne żywienie oraz stały dostęp do czystej i świeżej wody;
2) dbanie o stan zdrowia i kondycję, w tym poddawanie terminowym szczepieniom i zabiegom profilaktycznym oraz zapewnienie możliwości codziennego ruchu;
3) pielęgnację i utrzymanie w czystości;
4) warunki utrzymania dostosowane do potrzeb biologicznych.

Art. 124s. 1. Żywienie psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, jest dostosowane do potrzeb jego organizmu, wagi, wieku, stanu zdrowia, warunków klimatycznych, funkcji fizjologicznych oraz wysiłku fizycznego lub wskazań lekarza weterynarii.

2. Żywienie psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, odbywa się na podstawie normy wyżywienia, którą stanowi dobowa ilość karmy i artykułów spożywczych, niezbędnych do prawidłowego żywienia jednego psa. Z uwagi na zwiększone zapotrzebowanie energetyczne i odżywcze w trakcie odbywania szkolenia przez psa służbowego lub psa kontraktowego norma ta może zostać podwyższona. W przypadku wycofania z użycia psa służbowego lub wycofania z użycia psa

kontraktowego, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, norma ta jest zmniejszana w związku ze zmniejszonym wysiłkiem fizycznym zwierzęcia.

3. W przypadku stwierdzenia przez lekarza weterynarii konieczności zastosowania w żywieniu psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego lub psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, diety lub karmy leczniczej norma, o której mowa w ust. 2, może zostać podwyższona.

4. Opiekun psa służbowego lub opiekun psa kontraktowego otrzymuje wyżywienie dla psa w naturze albo równoważnik pieniężny w formie ryczałtu na pokrycie kosztów wyżywienia zwierzęcia. Ryczałt wypłaca się co miesiąc z góry.

5. Opiekun psa służbowego wycofanego z użycia, opiekun psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, oraz organizacja, o której mowa w art. 124q ust. 9, otrzymują równoważnik pieniężny w formie ryczałtu na pokrycie kosztów wyżywienia zwierzęcia. Ryczałt wypłaca się co miesiąc z góry.

6. Opiekun psa służbowego, opiekun psa służbowego wycofanego z użycia, opiekun psa kontraktowego, opiekun psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, oraz organizacja, o której mowa w art. 124q ust. 9, są obowiązani do proporcjonalnego zwrotu wypłaconego ryczałtu na pokrycie kosztów wyżywienia zwierzęcia w przypadku:

1) padnięcia albo konieczności bezzwłocznego uśmiercenia zwierzęcia na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580);
2) odebrania psa służbowego lub psa służbowego wycofanego z użycia, o którym mowa w art. 124y ust. 1;
3) utraty lub zaginięcia zwierzęcia;
4) rezygnacji ze sprawowania opieki nad zwierzęciem;
5) powierzenia opieki nad psem służbowym innemu opiekunowi, o którym mowa w art. 124y ust. 3 albo 4.

7. W sprawach, o których mowa w ust. 3–6, właściwy jest kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, a w

przypadku psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej – kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której pies był używany.

Art. 124t. 1. Psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, poddaje się zabiegom profilaktycznym i leczeniu według wskazań lekarza weterynarii. Leczenie psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia i psa kontraktowego następuje po uprzednim uzgodnieniu z kierownikiem jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, lub z osobą przez niego upoważnioną, a leczenie psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej – po uzgodnieniu z kierownikiem jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której pies był używany, lub z osobą przez niego upoważnioną.

2. W sytuacjach nagłych, wymagających udzielenia natychmiastowej pomocy lekarsko-weterynaryjnej w celu ratowania życia lub zdrowia psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, dopuszcza się możliwość odstąpienia od uzgodnienia zakresu udzielanej pomocy z kierownikiem jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, o której mowa w ust. 1, lub z osobą przez niego upoważnioną.

3. W przypadku wystąpienia sytuacji nagłej, wymagającej udzielenia natychmiastowej pomocy lekarsko-weterynaryjnej w celu ratowania życia lub zdrowia psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, należy niezwłocznie poinformować o zaistniałej sytuacji i zakresie udzielonej pomocy kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, o której mowa w ust. 1, lub osobę przez niego upoważnioną.

4. Koszty zabiegów profilaktycznych i leczenia psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej

Straży Pożarnej, w tym koszty lekarstw, pokrywa się ze środków budżetowych Państwowej Straży Pożarnej na podstawie faktury.

5. Koszt utylizacji zwłok psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, pokrywa się ze środków budżetowych Państwowej Straży Pożarnej na podstawie faktury.

6. W sprawach, o których mowa w ust. 4 i 5, właściwy jest kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, a w przypadku psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej – kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której pies był używany.

Art. 124u. Opiekunowi psa służbowego, opiekunowi psa służbowego wycofanego z użycia, opiekunowi psa kontraktowego oraz organizacji, o której mowa w art. 124q ust. 9, zabrania się:

1) zbywania zwierzęcia;
2) rozmnażania zwierzęcia;
3) wykorzystywania zwierzęcia w celach zarobkowych.

Art. 124v. 1. Psa służbowego wycofuje się z użycia w przypadku:

1) trwałej utraty sprawności użytkowej;
2) wystąpienia stanu chorobowego nierokującego poprawy;
3) padnięcia albo konieczności jego bezzwłocznego uśmiercenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt;
4) braku postępów w szkoleniu rokujących osiągnięcie odpowiedniego poziomu wyszkolenia zwierzęcia;
5) upływu 6 miesięcy od dnia jego utraty albo zaginięcia.

2. Pies służbowy będący po raz pierwszy w trakcie szkolenia w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 4, podlega wymianie albo zwrotowi sprzedawcy na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny. W przypadkach, o których mowa w zdaniu pierwszym, nie mają zastosowania przepisy określone w art. 124o ust. 5, art. 124q–124u i art. 124w–124y.

3. Psa służbowego można wycofać z użycia po ukończeniu 9. roku życia.

4. Psa służbowego wycofuje z użycia kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę.

5. Psy, o których mowa w art. 124o ust. 2 pkt 2 i 3, wycofuje się z użycia wraz z zakończeniem kontraktu albo umowy cywilnoprawnej.

Art. 124w. 1. Nadzór nad psami służbowymi, psami służbowymi wycofanymi z użycia i psami kontraktowymi sprawuje kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajdują się zwierzęta. Nadzór nad psami kontraktowymi wycofanymi z użycia, które przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu były używane w Państwowej Straży Pożarnej, sprawuje kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której psy były używane.

2. Jeżeli pies służbowy wycofany z użycia lub pies kontraktowy wycofany z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, znajduje się na terenie innej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej niż wymieniona w ust. 1, na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę lub w której było używane, wsparcie w trakcie realizacji nadzoru nad sposobem sprawowania opieki nad zwierzętami zapewnia kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której terenie znajdują się zwierzęta.

Art. 124x. 1. Opiekun psa służbowego, opiekun psa służbowego wycofanego z użycia, opiekun psa kontraktowego, opiekun psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, i przedstawiciel organizacji, o której mowa w art. 124q ust. 9, w celu umożliwienia sprawowania nadzoru, na żądanie strażaka lub pracownika wyznaczonego przez kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie albo terenie znajduje się pies lub w której pies był używany, okazuje zwierzę.

2. Opiekun psa służbowego lub opiekun psa kontraktowego niezwłocznie powiadamia kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, o:

1) zmianie stałego miejsca przebywania lub chowu zwierzęcia oraz zmianie miejsca przebywania zwierzęcia trwającej dłużej niż 30 dni, o ile nie przebywa ono w obiekcie należącym do tej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej;

2) padnięciu albo konieczności bezzwłocznego uśmiercenia zwierzęcia na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, utracie albo zaginięciu zwierzęcia oraz o okolicznościach tych zdarzeń.

3. Opiekun psa służbowego wycofanego z użycia, opiekun psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, oraz organizacja, o której mowa w art. 124q ust. 9, niezwłocznie powiadamiają kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, lub jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której zwierzę było używane, o:

1) zmianie stałego miejsca przebywania lub chowu zwierzęcia oraz zmianie miejsca przebywania zwierzęcia trwającej dłużej niż 30 dni, o ile nie przebywa ono w obiekcie należącym do tej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej;
2) padnięciu albo konieczności bezzwłocznego uśmiercenia zwierzęcia na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, utracie albo zaginięciu zwierzęcia oraz o okolicznościach tych zdarzeń.

Art. 124y. 1. Psa służbowego lub psa służbowego wycofanego z użycia odbiera się opiekunowi lub organizacji, o której mowa w art. 124q ust. 9, w przypadku:

1) stwierdzenia zaniedbania psa;
2) niewywiązywania się z obowiązku opieki nad psem lub postępowania wbrew zakazom, o których mowa w art. 124u;
3) rezygnacji ze sprawowania opieki nad psem.

2. Do czasu powierzenia psa służbowego lub psa służbowego wycofanego z użycia innemu opiekunowi opiekę nad zwierzęciem sprawuje jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, albo jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej wskazana przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

3. W przypadku przeniesienia opiekuna psa służbowego na stanowisko służbowe niezwiązane z realizacją czynności służbowych związanych z użyciem zwierzęcia opieka nad tym psem może zostać powierzona innemu opiekunowi psa służbowego.

4. W przypadku czasowego braku możliwości sprawowania opieki nad psem służbowym przez opiekuna kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, na której stanie znajduje się zwierzę, może wyznaczyć czasowego opiekuna

psa służbowego. Do czasowego opiekuna stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące opiekuna psa służbowego, z zastrzeżeniem, że ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia zwierzęcia wypłaca się co miesiąc z góry, proporcjonalnie do okresu sprawowania opieki nad psem służbowym.

Art. 124z. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) rasy psów, które mogą być używane w Państwowej Straży Pożarnej,
2) kryteria zdrowotne i użytkowe doboru psów do realizacji zadań Państwowej Straży Pożarnej,
3) specjalności ratownicze psów używanych w Państwowej Straży Pożarnej,
4) sposób szkolenia psów używanych w Państwowej Straży Pożarnej i ich opiekunów,
5) kwalifikacje egzaminatorów, tryb egzaminowania psów używanych w Państwowej Straży Pożarnej i ich opiekunów oraz testowania psów używanych w Państwowej Straży Pożarnej,
6) tryb pozyskiwania psów służbowych i psów kontraktowych,
7) tryb przydzielania psa służbowego,
8) tryb rekrutacji kandydatów, którzy mogą zostać opiekunami psów służbowych wycofanych z użycia,
9) tryb wycofywania z użycia psa służbowego,
10) sposób utrzymania, zakres i sposób zapewnienia zabiegów profilaktycznych oraz sposób transportu psów służbowych, psów służbowych wycofanych z użycia, psów kontraktowych i psów kontraktowych wycofanych z użycia, które przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu były używane w Państwowej Straży Pożarnej,
11) sposób wyżywienia, wysokość normy wyżywienia psa służbowego i psa kontraktowego oraz normy wyżywienia psa służbowego wycofanego z użycia i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej, w tym maksymalną wysokość normy w przypadku jej podwyższenia, jak również wysokość dziennej stawki pieniężnej na wyżywienie psa,
12) tryb przyznawania, wypłacania oraz zwrotu ryczałtu na pokrycie kosztów wyżywienia psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa

kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej,

13) tryb pokrywania kosztów zabiegów profilaktycznych i kosztów leczenia, w tym kosztów lekarstw, psa służbowego, psa służbowego wycofanego z użycia, psa kontraktowego i psa kontraktowego wycofanego z użycia, który przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu był używany w Państwowej Straży Pożarnej,
14) sposób sprawowania nadzoru oraz dokumentowania wykonywania czynności związanych z nadzorem nad psami służbowymi, psami służbowymi wycofanymi z użycia, psami kontraktowymi i psami kontraktowymi wycofanymi z użycia, które przez okres co najmniej 5 lat trwania kontraktu były używane w Państwowej Straży Pożarnej,
15) tryb odbierania psa służbowego lub psa służbowego wycofanego z użycia opiekunowi lub organizacji, o której mowa w art. 124q ust. 9,
16) wzory dokumentów stosowanych w tych sprawach

– uwzględniając potrzebę zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z użyciem zwierzęcia, prawidłowej opieki nad zwierzęciem, racjonalnego wydatkowania środków finansowych, prawidłowego dokumentowania realizowanych czynności oraz to, że wysokość dziennej stawki pieniężnej na wyżywienie zwierzęcia jest uzależniona od wagi, okresu roku i zadań wykonywanych przez psa służbowego, a także że nie może ona przekroczyć 1/30 minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773).

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 125. (pominięty)

Art. 126. 1. Z chwilą utworzenia Państwowej Straży Pożarnej zostają rozwiązane jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej oraz zniesione stanowiska, o których mowa w art. 2 dekretu z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. poz. 321, z 1975 r. poz. 106, z 1988 r. poz. 132 oraz z 1990 r. poz. 198).

2. (pominięty)

Art. 127. (pominięty)

Art. 128. (uchylony)

Art. 129. 1. Dotychczasowi funkcjonariusze pożarnictwa stają się strażakami Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli w ciągu 1 miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wyrażą na to pisemną zgodę.

2. Strażacy, o których mowa w ust. 1, zachowują ciągłość służby.

2a. Do ciągłości służby, o której mowa w ust. 2, zalicza się okresy nauki w szkołach pożarniczych.

3. Funkcjonariusze pożarnictwa, którzy nie podejmą służby w Państwowej Straży Pożarnej, zwalniani są z zachowaniem uprawnień przewidzianych w dekrecie z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa, chyba że nabyli uprawnienia do zwolnienia ze służby na korzystniejszych warunkach.

4. Funkcjonariusze pożarnictwa, o których mowa w ust. 3, nabywają prawo do dodatku wyrównawczego na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. poz. 19, 59 i 298 oraz z 1991 r. poz. 372).

5. Wydatki z tytułu świadczeń finansowych dla dotychczasowych funkcjonariuszy pożarnictwa zwalnianych z przyczyn, o których mowa w ust. 3, pokrywane są ze środków dotychczasowych pracodawców.

6. Strażacy, o których mowa w ust. 1, niepowołani lub niemianowani na stanowiska służbowe w Państwowej Straży Pożarnej do dnia 30 czerwca 1999 r., tracą status strażaka Państwowej Straży Pożarnej z upływem tego terminu. Przepis art. 55 stosuje się odpowiednio.

7. Okres zatrudnienia strażaków, o których mowa w ust. 1, w jednostkach ochrony przeciwpożarowej lub na stanowiskach, na których wykonywali czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej od dnia 1 lutego 1992 r.:

1) do dnia powołania lub mianowania na stanowiska służbowe w Państwowej Straży Pożarnej, nie dłużej jednak niż do upływu terminu określonego w ust. 6, traktuje się jako służbę w Państwowej Straży Pożarnej;
2) niepowołanych lub niemianowanych na stanowiska służbowe w Państwowej Straży Pożarnej, do zakończenia tego okresu, nie dłużej jednak niż do upływu terminu określonego w ust. 6, traktuje się jako służbę w Państwowej Straży Pożarnej wyłącznie w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym

funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

8. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej stwierdza zakończenie okresu zatrudnienia strażaków, o których mowa w ust. 7 pkt 2, traktowanego jako służba w Państwowej Straży Pożarnej.

9. Decyzję, o której mowa w ust. 8, traktuje się dla celów emerytalnych jak decyzję o zwolnieniu ze służby w Państwowej Straży Pożarnej.

10. Strażakom, o których mowa w ust. 7 pkt 2, wysokość uposażenia dla celów emerytalnych ustala Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, przyjmując za podstawę uposażenie strażaka Państwowej Straży Pożarnej w stawkach obowiązujących w dniu kończącym okres zatrudnienia traktowany jako służba w Państwowej Straży Pożarnej, przysługujące na stanowisku porównywalnym do stanowiska zajmowanego w dniu kończącym ten okres.

11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki ustalania uposażenia przyjmowanego za podstawę wymiaru świadczeń emerytalnych strażaków, którzy nie zostali powołani lub mianowani na stanowiska służbowe w Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 130. (pominięty)

Art. 131. (pominięty)

Art. 132. (pominięty)

Art. 133. (pominięty)

Art. 134. Z chwilą wejścia w życie ustawy traci moc dekret z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. poz. 321, z 1975 r. poz. 106, z 1988 r. poz. 132 oraz z 1990 r. poz. 198), z wyjątkiem art. 32 ust. 1 pkt 6, art. 39 ust. 2 i art. 40, które tracą moc z chwilą utworzenia Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 135. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r.